WIJ

vlaams nationaal weekblad

DRUKPERSSTRAAT, 20, 1000 BRUSSEL — TEL. 02/217.97.98 — 22e JAAR nr 6 — DONDERDAG 12-2-76 — PRIJS : 16 F

Gazet van Antwerpen

213 Vlaamse klassen te Brussel bedreigd

«Gunstregeling» vervalt per 1 september

ALARMKREET VAN NEDERLANDSE CULTUURCOMMISSIE

Laatste Nieuws

Vlaams onderwijs te Brussel in gevaar

REKENHOF KLAAGT AAN

Openbare Werken morst met miljoenen vooral in Wallonië

Het Laatste Nieuws

Rekenhof leert, dat ...

De lectuur van het 132ste boek van ... ters het niet zo nauw nemen me ... voor het uit

De Standaard

RW wil splitsing van administratie in drie

Minister Perin (Hervorming van de Instellingen - Waalse sektor) heeft ... de minister ...

Er zou een werkdokument Perin-Vandekerckhove over de ...

Aan de hand van dit werkdokument hield Perin een pleidooi ... uitbo ... kun ...

Een kleine greep uit de krantentitels van de voorbije week toont ten overvloede aan dat de Walen en Franstalige Brusselaars in de regering-Tindemans zich ongeveer àlles kunnen veroorloven, terwijl de Vlaamse meerderheid (CVP en PVV) in deze regering passief toekijkt... Vlaanderen betaalt steeds weer het gelag.

POLITIEK

VIJGEN NA PASEN

De Kamer van Volksvertegenwoordigers heeft eindelijk de bespreking mogen aanvatten van het zogenaamde herstelplan, zoveelste versie, van de regering. In de herfst van vorig jaar al noemde de eerste-minister Tindemans het een uitermate dringende aangelegenheid, van levensbelang voor onze ekonomie, maar het vergde toch nog ruim vier maanden eer ieder zijn zegje erover had gehad. Behalve de achtbare gekozenen des volks. Die mogen nù hun mening zeggen over de tekst, maar er zal weer geen jota meer aan gewijzigd mogen worden, zoals gebruikelijk.

Het « herstelplan » van de regering is dus helemaal nog niet operationeel, maar daar heeft ons bedrijfsleven gelukkig niet op gewacht. Er tekent zich al enige wederopleving af, wat nog lang niet betekent dat wij al « mosselen ! » mogen roepen. Met haar plan komt de regering hopeloos te laat. Minstens een jaar geleden al had zij er moeten mee uitpakken. Ze loopt, zoals gewoonlijk, de gebeurtenissen achterna.

Van VU-zijde is zij nochtans tijdig en herhaaldelijk gewaarschuwd, en kon zij bovendien op voorwaardelijke goodwill rekenen. De zaak was immers té belangrijk en ze ging, en gaat, ons allen rechtstreeks aan. Maar zelfs voor de meest positieve suggesties van de oppositie heeft deze regering geen oor. Weliswaar steken in de herstelwet een aantal elementen die in het VU-plan reeds anderhalf jaar geleden werden voorgesteld, maar het geheel is niets meer dan een losse flodder. Het oorspronkelijke plan is in zijn essentiële gedeelten volkomen uitgehold. Van een ernstig prijzen- en inkomensbeleid is geen sprake meer. De tekst is bovendien doordrenkt van de opvattingen en denkwijzen uit de naoorlogse konsumptiemaatschappij. Iedereen zegt tegenwoordig wel dat de « gouden zestiger jaren » nooit meer zullen terugkomen, dat de zorgenloze groeijaren definitief tot het verleden behoren. Wij evolueren inderdaad, willens nillens, naar een ander type van maatschappij waarin het begrip welvaart niet noodzakelijk meer synoniem zal zijn van auto-koelkast-TV enzomeer. Waarin àndere waardeschalen wellicht aan bod zullen komen. Maar daarover zegt de regering niets. Het minste wat men in dat verband kan zeggen is dat haar « herstelwet » niet toekomstgericht is. Wellicht zullen het weer eens de federalisten moeten zijn die, ook op dat terrein, de nieuwe ideeën zullen moeten aandragen. Met de partijen en de vakbonden zou de regering alvast daarover reeds een zinnig gesprek kunnen beginnen.

Ten slotte nog dit. Het debat rond het herstelplan zal door sommige achterhoedestrijders van het unitarisme weer dankbaar worden aangegrepen om te betogen dat er nu « geen tijd meer mag verloren worden aan kommunautaire kwesties » en dat « belangrijker » zaken moeten voorgaan. Een gelegenheid tevens om de Vlamingen, die met al hun eisen en verzuchtingen nog steeds op straat in de kou staan, trachten de mond te snoeren.

Wij hebben hier vorige week betoogd dat de staatshervorming en de kansen op ekonomisch herstel innig met elkaar verbonden zijn. Ook op het sociaal-ekonomisch terrein hebben de Vlamingen hun eigen manier van aanpakken. Ook op dit terrein moet Vlaanderen — via eigen instellingen — naar eigen inzicht zijn weg kunnen gaan. De Vlaming verwacht niet àlle heil van de Staat en zijn burokratische metodes. Hij wil voldoende ruimte laten aan initiatief en menselijke inzet. Ook die vaststelling is belangrijk wanneer er gepraat wordt over de toekomst van onze ekonomie.

Paul Martens.

BRIEVEN

VLOOTPANIEK

Naar aanleiding van het artikel « Rode vloot, sterkste vloot », even enkele kleine schoonheidsfoutjes aandikken en enkele vraagjes stellen. Dat dit soort artikel in de « Wij » gepubliceerd wordt, kan op twee manieren verklaard worden : ofwel omwille van een soort vervelend anti-kommunisme, of als deel van de sinds 1974 heersende « vlootpaniek », georkestreerd door Amerika na de SALT-besprekingen. Dat « Wij » zich dan verlaagt tot het brengen van dergelijke gillers, verbaast me zeer.
Inderdaad, door het brengen van zulke artikels vol cijfermateriaal, wordt de man van de straat zand in de ogen gestrooid.
Schijnbaar is onze engelbewaarder Amerika geveld door het o zo verschrikkelijke Rusland : het cijfermateriaal duidt dan ook enkel het kwantitatieve aspekt van de zaak aan. Over de kwaliteit van de vloot, moet Amerika helemaal niet onderdoen voor Rusland, zeker niet op het strategische vlak. U zegt terecht dat de Amerikanen eerst over MIRV-raketten beschikten, maar nu de Russen dat speelgoed ook hebben, ze 18 boten meer hebben. Maar ondertussen hebben de Amerikanen weeral veel gevaarlijker MARV-raketten uitgedacht... Je hoeft geen polemoloog te zijn, enkel een logisch denkend mens om in te zien, dat Amerika zich niet zomaar zou laten kloppen door Rusland : zij zijn dan ook veel verder gevorderd op andere terreinen, zo op het strategische vlak, het luchtmachtpotentieel ligt hoger, zelfs zijn spionageaktiviteiten... Dat de NAVO pijnlijk verontrust is over de samenwerking marine-luchtmacht-onderzeeërs, bezoedelt enkel eigen onmacht op koördinatiegebied en maakt deel uit van deze door Amerika opgezette vlootpaniek. De absurde vraag of Amerika op deze uitdaging moest ingaan zou misschien het vertrekpunt zijn van positiever artikels over ontwapening, over het absurde van de bewapeningswedloop en de NAVO, over de poets-wederom-poets-besprekingen van Helsinki, en dergelijke...

L.S., Mechelen.

AMERIKAANS BANKWEZEN

Wij hebben met grote belangstelling het artikel gelezen dat u in uw blad van 29 januari ll. gepubliceerd hebt onder de titel « Amerikaans Bankwezen in het gedrang ».
Dit artikel is uiteraard geïnspireerd door de nieuwsberichten die in verband met onze moedermaatschappij in de « Washington Post » zijn verschenen. Wij vermoeden echter dat uw medewerker geen kennis heeft mogen nemen van de later — ook door de « Washington Post » — gepubliceerde rechtzetting betreffende dit artikel. Deze rechtzetting bestaat nml. in een verklaring van de « Conptroller of the Currency » zelf van wie de funkties mogen vergeleken worden met deze van de voorzitter van de (Belgische) Bankkommissie.
Volgens deze verklaring moet de voorstelling van zaken, zoals deze door de «Washington Post» werd gegeven, « met nadruk en ondubbelzinnigheid van de hand gewezen worden ». Het mag dan ook terecht gezegd worden, zoals Citybank-President Wriston kommentariëerde, dat de Comptroller — en niet de «Washington Post» — het beste in staat is om de verrichtingen van een bank te beoordelen.

J.D.R.
First National City Bank
Brussel.

NEFAST

Bijna geen nummer van « Wij » of men vindt er geregeld de verbinding de « nefaste regering », het « nefaste beleid », enz. Hoewel in sommige lezersbrieven al herhaaldelijk op het niet alleen overbodige, maar bovendien zelfs volkomen foute gebruik van dit Franse woord werd gewezen, schijnt « Wij » het niet zonder te kunnen doen. En dan maar schelden op de Hollanders die zoveel Franse woorden gebruiken.
In het Nederlands luidt de vertaling van Franse nefaste : « rampzalig », « noodlottig », of als men persé een vreemd woord wil : « funest ». Ter bekering van de ongelovigen gaat hierbij als illustratie een stukje uit een goed Frans-Nederlands woordenboek.

F. te W.

Red. : Wij zullen ons leven beteren.

EUROPEES NIEUWS...

Via het Europa-bericht nr 4 van januari 1976, uitgegeven door het Voorlichtingsbureau voor België, hebben we groot Europees nieuws vernomen : het Europees parlement in een notedop.
Ons land is vertegenwoordigd door 14 parlementsleden.
Ziehier de samenstelling van onze delegatie :
— 6 nederlandstaligen : 4 CVP 1 BSP en 1 PVV ;
— 8 franstaligen : 2 PSC, 3 PSB, 1 PLP, 1 RW, en last but not least één vertegenwoordiger van ons aller FDF.

Proficiat, Leo Tindemans !

H.P., Zottegem.

WAAKZAAM ZIJN

De waarschuwing van de VU tegen machinaties van de kleurpartijen inzake staatshervorming is niet overbodig. Ze zijn er immers niet meer aan hun proefstuk en ze zullen niet aarzelen, opnieuw vals spel te spelen, wanneer dat hun partij ten goede komt.
Ook de verwittiging aan het Overlegkomitee komt op tijd. Dit komitee is verlamd door inwendige tegenstellingen en moet opgepept worden. Zij die tegen direkte aktie opzien, moeten maar vervangen worden door dinamischer vertegenwoordigers van de Vlaamse drukkingsgroepen.
In afwachting : wanneer de derde en definitieve mars in Brussel ?

M.V.C., Antwerpen.

S.O.S. WATERSNOOD

HALF MILJOEN BINNEN SCHOT !

Toen wij hier verleden week voorzichtig vroegen of het half miljoen in het bereik lag waren wij misschien iets te voorbarig. En toch weer niet, want nog slechts 27.365 F scheiden ons vandaag van het half miljoen. Een peulschil vergeleken bij de mizerie die onze volksgenoten in de geteisterde gemeenten treft. Hopelijk kunnen wij hen binnenkort 500.000 F overhandigen vergezeld van een deugddoende lentezon !

A.H., Oostende	500	R.P.S., Izegem	200
G.P., Beveren-Leie	300	VU-afd. St-Kat.-Lombeek	1.000
F.V.D.E., Ekeren	500	S.B., Vlijtingen	1.000
VU-afd. Woesten	500	N.-E., Geel	200
B.V.D.S., Aalst	200	M.C., Zillebeke	100
J.V., Londerzeel	200	P.L., Ekeren	200
G.S., Torhout	1.000	D.J., Antwerpen	1.000
P.M., Kortenberg	300	J.V.-H., Zelem	1.000
J.S., St-Truiden	1.000	D.V.C., St-Andries-Brugge	500
J.J., Belsele	100	R.P., Antwerpen	250
P.R., Bilzen	250	E.D.B., Overijse	200
E.C., Mortsel	500	L.E., St-Lambrechts-Woluwe	200
		J.V., Schoten	2.500
		J.V.O., Aalst	1.000
		G.G., Ieper	250
		L.V.M., St-Stevens-Woluwe	200
		N.S., Genk	300
		P.C., Schaffen	500
		T.S., Genk	500
		K.V.O.-M., Merksem	1.000
		O.J.B., Dworp	300
		VU-afd. Tremelo-Baal	2.000
		VU-Wolvertem	2.000
		G.S., Antwerpen	1.000
		VU-Jette	5.000
		L.L., Merksem	100
		N.D., O-L-V-Lombeek	500
		F.D., St-Pieters-Leeuw	500
		R.W., De Panne	1.000
		VU-Muizen	1.000
		K.A., Zele	1.000
		J.B., Geel	5.000
		A.V.S., Wemmel	500
		V.L., Machelen	100
		A.S., Duffel	2.000
		F.V., Kester	500
		V.C.G., Oostende	1.000
		A.D.B., Baardegem	500
		W.J., Mortsel	200
		R.R., Antwerpen	675
		V.D.M., St-Andries-Brugge	1.000
		V.B.J., Beveren-Waas	500
		J.D.P., Leuven	1.000
		Spaarkas Tijl, Merksem	5.410
		Mevr. N., Merksem	1.000
		J.C., Maaseik	1.000
		M.C., Tessenderlo	200

Totaal : 472.635

WEEKBLAD WIJ
VLAAMS NATIONAAL WEEKBLAD

Abonnementendienst : Voldersstraat, 71, 1000 Brussel. Tel. 02/512.51.60.

Jaarabonnement :	500 fr.
Halfjaarlijks	300 fr.
Driemaandelijks	150 fr.
Steunabonn.	1000 fr.
Losse nummers	16 fr.

Alle stortingen voor het blad op prk. 000-0171139-31 van « Wij », Voldersstraat, 71, 1000 Brussel.
Hoofdredakteur : Paul Martens
Redaktie en publiciteit : Drukpersstraat, 20, 1000 Brussel. Tel. 02/217.97.98 (liefst in de voormiddag)

Verantw. uitg. : Hugo Schiltz, Te Couwelaerlei 135, 2100 Deurne.

brasser

ZULLEN DE VLAAMSE MINISTERS WEER EENS TOEGEVEN AAN PERIN ?

De TV-konfrontatie van vorige zondag tussen de professoren Derine (CVP), Senelle (BSP), Van Impe (PVV) en Van Rompaey (VU) bracht de bevestiging van wat de politieke waarnemers reeds konden vaststellen tijdens het recente colloquium over de staatshervorming te Antwerpen : er groeit in Vlaanderen over alle partijgrenzen heen een gemeenschappelijke opvatting over de struktuurveranderingen die de Staat nodig heeft.

Gans Vlaanderen kiest steeds duidelijker voor een federalisme met twee, en verwerpt kategoriek de gewestvorming met drie waarbij Brussel als « gewest » (!) op voet van gelijkheid wordt geplaatst met Vlaanderen en Wallonië. Brussel moet vrede nemen met een eigen grootstedelijke struktuur voor de niet-persoonsgebonden materies. Het dient tevens voorgoed beperkt te blijven tot de huidige 19 gemeenten. Gepruts aan de grenzen wordt in Vlaanderen niet meer genomen, van enige uitbreiding van Brussel ten koste van het Vlaamse land kan geen sprake meer zijn. Vlaamse politici die daarvoor de deur op een kiertje plaatsen, bijvoorbeeld door bereid te zijn over een « volksraadpleging » te praten, zullen door de hele Vlaamse opinie veroordeeld worden.

Deze groeiende Vlaamse eensgezindheid kan ons slechts verheugen : het betekent immers dat de opvattingen die wij reeds zolang verdedigen zienderogen veld winnen.

De politieke realiteit ziet er echter lang niet zo rooskleurig uit. In de hierbij afgedrukte krantekopjes van deze week wordt de tegenstelling tussen Vlaanderens politieke wil en de gevoerde regeringspolitiek frappant in beeld gebracht. In « Gazet van Antwerpen » stelt Karel De Witte na het Antwerpse colloquium en het TV-debat van vorige zondag korrekt vast dat men in Vlaanderen geen « gewestvorming » met drie wil. In « Het Belang van Limburg » stelt Hugo Camps op hetzelfde ogenblik even korrekt vast dat de regering ondertussen die gewestvorming-met-drie aan het uitvoeren is !

« Toen veto-minister Perin zijn intrede in de regering verzilverde met de proklamatie van Brussel tot derde regio, spraken de Vlaamse meerderheidspartijen van een « onschuldig experiment ten voorlopige titel » zo schrijft Camps. « Nu, twee jaar later ligt dat reeds anders (...). In tegenstelling met de Vlaamse tenoren wist hij wel dat de zogenaamd voorlopige gewestvorming-met-drie door de tijd zou uitgroeien tot een politieke verworvenheid waarop niet meer terug te komen valt ».

Wij hebben er in dit blad herhaaldelijk opgewezen dat men, in het voorbije anderhalve jaar, in de regering-Tindemans bezig was een voor Vlaanderen biezonder rampzalig « experiment » zover door te drijven dat sommige strukturen onherroepelijk zouden veranderen. Op tal van gebieden is het al zover. Het toppunt der toppunten van Vlaamse kortzichtigheid is wel dat ene mevrouw De Backer, minister voor Vlaamse Aangelegenheden, zich enkele maanden geleden nog publiekelijk verheugde in deze « onomkeerbare » ontwikkeling. Ontwikkeling die, ik herhaal het, steeds meer door Vlamingen van àlle strekkingen veroordeeld wordt als indruisend tegen het Vlaamse belang.

« Om de drie gewesten definitief te betonneren » zo schrijft Camps nog « heeft minister Perin vorige vrijdag in de kabinetsraad een patetisch pleidooi gehouden voor de drieledige opdeling van de administratie (...). Een nieuwe poging om de drieledige regionalizering onomkeerbaar te maken ».

En de politieke kommentaar van de Limburgse katolieke krant (waarvan CVP-senator Leynen, tevens fraktieleider van de CVP-PSC de hoofdredakteur is) besluit als volgt : « Het verbijsterende is daarbij niet zozeer het feit dat Perin de ontmanteling van de nationale administratie als een politieke troefkaart uitspeelt (...) maar wel de oppervlakkige bereidheid van sommige Vlaamse ministers om hem daarin te volgen ».

Uit onverdachte hoek wordt hier de dubbelhartigheid van de CVP en de PVV levensgroot uitgestald. Naar buitenuit, in hun verklaringen naar het Vlaamse publiek toe, zijn noch de CVP-leiders noch de PVV-leiders voor een gewestvorming met drie te vinden. CVP-voorzitter Martens verheugde zich onlangs nog in de konsensus die op het Antwerpse colloquium tot uiting kwam. Maar ondertussen gedragen hun ministers en staatssekretarissen zich als de waterdragers van een Perin, ook al weten zij heel goed dat ze de Vlaamse belangen daarmee op vitale punten in het gedrang brengen. Zij gaan gewillig als lammeren onder elk juk door dat Perin hen oplegt om toch nog een tijdje minister te kunnen blijven.

Wij herhalen het, en zullen het blijven herhalen tot de allerlaatste Vlaming het beseft : deze regering-Tindemans is een ramp voor Vlaanderen !

Paul Martens

KRITISCH BEKEKEN

Niet met drie

Gazet van Antwerpen

Uit het TV - debat van vorige zondag is nogmaals gebleken dat er een algemeen - Vlaams standpunt gegroeid is rond de gewestvorming. Men wil die met twee

Belang van Limburg

de kern

Met drie !

WAT al van bij de aanvang gevreesd werd is zich langzaam aan het voltrekken : de voorlopige, drieledige gewestvorming zal definitieve sporen achterlaten.

Vorige week woensdagnamiddag, klommen 4 leden van het Taalaktiekomitee (TAK) op de steigers tegen de gevel van het ministerie van Binnenlandse Zaken te Brussel en hesen er enkele spandoeken (foto). Na een poosje werden ze opgeleid : twee door de rijkswacht en twee — een jongen en een meisje — door de Brusselse politie. In de cel moest het meisje zich voor een politie-agente totaal uitkleden om gefouilleerd te worden. Inmiddels liet men — tegen het protest van het meisje in — de celdeur wagenwijd openstaan, terwijl mannelijk politiepersoneel in de gang voortdurend over en weer liep...
Wellicht de allernieuwste intimidatiemetodes van de politie ?

Foto : Studio DANN

DE WATERSNOOD IN VLAANDEREN

SENATOR COPPIETERS VRAAGT EEN STRENG PARLEMENTAIR ONDERZOEK

Volksunie-senator Maurits Coppieters (arr. St. Niklaas-Dendermonde) heeft samen met senator Wim Jorissen (arr. Mechelen) een wetsvoorstel ingediend dat de oprichting voorziet van een *parlementaire onderzoekskommissie.* Deze kommissie moet de oorzaken nagaan van de waterramp in de provincies Antwerpen en Oost-Vlaanderen, begin 1976, en peilen naar de verantwoordelijkheden voor de trage en gebrekkige bestrijding van het gevaar en de schadelijke gevolgen van de ramp, en voor de gebrekkige hulpverlening aan de slachtoffers.

Deze kommissie zou na drie maanden bij de Senaat verslag uitbrengen over haar bevindingen.

In zijn toelichting schrijft senator Coppieters :

« In de eerste dagen van dit jaar werden sommige gemeenten in Antwerpen en Oost-Vlaanderen getroffen door een waterramp. Eén landgenoot verloor hierbij het leven. Ontzaglijk leed en een nog niet volledig geschatte materiële schade waren er de nasleep van.

Van meetaf aan rezen er vraagtegens rondom de verantwoordelijkheden op vele gebieden. Het waterbeheer, de toestand van de dijken, de bestrijding van de watersnood en de hulpverlening werden zowel door bepaalde openbare besturen als door de getroffen bevolking, zowel door bepaalde diensten als door aannemers in vraag gesteld.

Het volstaat niet de slachtoffers te helpen en de aangerichte schade te willen vergoeden. Een streng onderzoek dringt zich op en wel langs de weg van een parlementair onderzoek, omdat, zowel in de Senaat als in de Kamer, meermaals de aandacht werd gevestigd op het waterbeheer en op de toestand van de dijken.

Zoals bepaald in de wet van 3 mei 1880 komt het de wetgevende vergadering toe een Kommissie van Onderzoek in te stellen en de samenstelling en werking ervan te omschrijven.

Voorgesteld wordt de Kommissie samen te stellen uit elf leden, die door het Bureau van de Senaat zouden worden aangeduid, met inachtneming zowel van de bijzondere bevoegdheid van de betrokken senatoren als van de frakties die in de Senaat zetelen ».

EEN

VVB-BLAUWDRUK

Op een perslunch te Brussel, op 3 februari, gaf de Vlaamse Volksbeweging haar visie op de toekomstige struktuur van de Staat. Op dit onversneden federalistisch dokument komen wij in een volgend nummer uitgebreid terug.

De Nederlandse Commissie voor de Cultuur van de Brusselse agglomeratie werft

VIER SOCIAAL-CULTUREEL WERKERS

aan voor de Sociaal-Culturele Raden van

ELSENE — GANSHOREN — OUDERGEM

SINT-AGATHA-BERCHEM

om in funktie te treden in april '76

VOORWAARDEN :

— behoren tot de Nederlandstalige cultuurgemeenschap.
— een getuigschrift van goed zedelijk gedrag kunnen voorleggen.
— de burgerlijke en politieke rechten genieten en voldaan hebben aan de militieverplichtingen.
— tenminste 21 jaar zijn.
— in het bezit zijn van een diploma van Maatschappelijk Assistent(e) bij voorkeur specialisatie sociaal-cultureel werk, of van een daarmee vergelijkbare opleiding in een post-secundair opleidingsinstituut, of gedurende 5 jaar een grondige ervaring hebben opgedaan in het sociaal-cultureel werk.
— bij voorkeur in de Brusselse agglomeratie wonen.

BAREMA : rang 22

Sollicitaties met curriculum vitae en eventueel afschrift van bekomen diploma's, worden ingewacht VOOR 1 MAART '76 bij :

— **Sociaal-Culturele Raad Elsene** : Sekretariaat « Elzenhof », Kroonlaan 12-14, 1050 Brussel.
— **Sociaal-Culturele Raad Ganshoren** : aangetekend aan Dhr. C. De Bruecker, voorzitter Raad van Beheer, Hertog Janlaan 54, 1080 Brussel.
— **Sociaal-Culturele Raad Oudergem** : sekretariaat, Idierstaatr 12, 1160 Brussel.
— **Sociaal-Culturele Raad St. Agatha-Berchem** : sekretariaat, Soldatenstraat 8, 1080 Brussel.

Sollicitanten die voor méér dan één Sociaal-Culturele Raad solliciteren, kunnen eventueel hun voorkeur vermelden.

Bijkomende inlichtingen kunnen verkregen worden bij de Agglomeratieraad voor het Plaatselijk Sociaal-Cultureel Werk (A.P.S.K.W.), Maria-Theresiastraat 55, 1040 Brussel. Telefoon: 219.29.32.

(advertentie)

DE KONINGSKWESTIE

In de naoorlogse periode heeft de koningskwestie in het politiek leven van ons land een rol gespeeld, die moeilijk kan overschat worden en die toch na verloop van jaren en op afstand gezien een episode geworden is die voorbij is, die door de feiten achterhaald is en waarvan men de afloop kent. Het is zonder meer duidelijk dat in de jaren, toen deze strijd zich afgespeeld heeft, de geschiedenis vervalst geweest is. Met welke bedoelingen ook. Wellicht is thans het ogenblik aangebroken om een poging te doen om te komen tot een meer objektieve, wetenschappelijke geschiedschrijving.

In dit opzicht kan het boek dat de gewezen eerste-minister Jean Duvieusart gepubliceerd heeft beschouwd worden als een belangrijke bijdrage (1).

Men zal zich herinneren dat Jean Duvieusart aan het hoofd stond van de homogene CVP-regering, die na de verkiezingen van 1950 aan het bewind kwam en dat het onder zijn regering was dat koning Leopold III terugkeerde in het land, doch bijna onmiddellijk na zijn terugkeer gedwongen werd tot troonafstand. Het waren dramatische gebeurtenissen, die de ontknoping vooraf gingen.

Het boek dat wij hier bespreken is eigenlijk een zelfverdediging en heeft als dusdanig een eigen en beperkt karakter. In een eerste deel wordt een overzicht gegeven, schematisch en beknopt, van de oorsprong, de ontwikkeling en de elementen van de koningskwestie van mei 1940 tot mei 1950.

Het tweede deel is uitsluitend gewijd aan de korte periode juni-juli-augustus 1950, gedurende dewelke de koningskwestie haar hoogtepunt en haar ontknoping kende. Dit tweede deel is het uitvoerigst en ook het meest oorspronkelijk door het gebruik, dat gemaakt wordt van tot nu toe geheim gebleven dokumenten. We zullen hier niet stil staan bij de vraag of een gewezen eerste-minister het recht heeft op eigen initiatief de processen-verbaal van de beraadslagingen in de ministerraad te publiceren. Het is alleszins ter zake een belangrijk precedent.

In deze bespreking wensen wij in de eerste plaats aandacht te besteden aan het eerste deel omdat dit o.i. het meest vatbaar is voor kritiek. Vanzelfsprekend kan een beknopt overzicht niet volledig zijn.

Maar dit betekent niet dat het eenzijdig mag zijn door het weglaten of verzwijgen van belangrijke feiten en getuigenissen. Het is opmerkelijk, dat de auteur helemaal geen rekening houdt met de dan toch belangrijke getuigenissen van personen, die na de oorlog wegens incivisme veroordeeld werden. Zo komt het dat de opsomming van feiten waaruit zou moeten blijken dat koning Leopold zich niet volledig onthouden heeft van iedere politieke aktiviteit tijdens de bezetting — (zoals de Leopoldistische versie het na de oorlog voorstelde) — ver van volledig en overtuigend is. Deze politieke aktiviteit was onvermijdelijk beperkt en niet openbaar, door het feit, dat Hitler aan de koning iedere politieke aktiviteit verboden had. De koning kon dus niet openlijk optreden, behoudens zijn reis naar Berchtesgaden en zijn onderhoud met Hitler. M.i. heeft de heer Duvieusart, die geen Nederlands kent, het belangrijk boek van dr Albert Dejonghe (waarnaar hij in voetnota verwijst) niet kunnen lezen. Nochtans had hij aan de hand van dit boek een precieser versie kunnen geven van de draagwijdte en de betekenis van de reis naar Berchtesgaden. Zo vermeldt hij niet dat het de koning geweest is die aangedrongen heeft op dit onderhoud.

Gelet op de speciale omstandigheden waarin de koning verkeerde en de rol gespeeld door personen uit zijn onmiddellijke omgeving, voornamelijk zijn kabinetschef en zijn kabinetssekretaris, dient de vraag gesteld in hoever deze personen op eigen initiatief en zonder medeweten of goedkeuring van de koning zouden gehandeld hebben. Het is hoogst onwaarschijnlijk, dat deze hoffunktionarisen, bewust van het belang dat uit hoofde van hun funktie en hun kontakt met de koning aan hun woorden gehecht werd, raadgevingen zouden gegeven hebben of meningen verkondigd, die niet in overeenstemming waren met de opvattingen van de koning. In ieder geval waren de personen die met hem in kontakt kwamen er van overtuigd, dat zij de woordvoerders van de koning waren.

Hendrik de Man was een vertrouwensman, een raadsman van de koning. Wanneer Hendrik de Man formeel verklaart dat hij zijn berucht Manifest van 28 juni 1940 aan de koning zelf heeft voorgelegd en dat zij samen de termen ervan besproken hebben is dit toch zeer belangrijk. Er zijn andere belangrijke feiten, die niet vermeld worden. Er is bv. de poging van de koning om een « kommissaris-generaal » te doen benoemen. Er is de benoeming van Gerard Romsée tot sekretaris-generaal. Uit een brief van sekretaris-generaal Verwilghen blijkt duidelijk, dat deze zijn verzet tegen de kandidatuur van Romsée opgegeven heeft nadat de kabinetssekretaris van de koning, Capelle, zeker niet in eigen naam, bij hem aangedrongen had op de benoeming van Romsée.

Er zijn de politieke gesprekken van Capelle met een aantal personen, o.m. Romsée, Elias, Poulet, enz.

Zo zouden er tal van feiten en getuigenissen kunnen aangehaald worden, waar Duvieusart geen weet van heeft of die hij verzwijgt.

Toegegeven dat dit niet het eigenlijke onderwerp was, dat de auteur zich voorgenomen had te behandelen, maar het is noodzakelijk te onderstrepen dat de voorstelling die hij geeft onvolledig en onbevredigend is.

Een objektieve geschiedenis van de houding en de rol van koning Leopold III tijdens de oorlogsjaren moet nog geschreven worden en er zal moed toe nodig zijn. Hoelang heeft het niet geduurd vooraleer men het aangedurfd heeft de waarheid te schrijven in verband met de rol en de houding van koning Albert tijdens de eerste wereldoorlog !

Wat nu het tweede en belangrijkste deel betreft van dit boek kan men niet anders dan aanvaarden dat de gepubliceerde dokumenten autentiek zijn en de juiste weergave van wat zich afgespeeld heeft. Evenwel in een zeer beperkte, weze het ook zeer belangrijke sektor : op regeringsniveau. Dit heeft evenwel voor gevolg een vergaande simplifikatie van veel ingewikkelder en ondoorzichtiger situaties.

Er zijn tal van vragen die onbeantwoord blijven. Waarom is Duvieusart op het beslissend moment eerste-minister geworden ? De CVP heeft aan de regent laten weten dat Duvieusart haar kandidaat was voor het premierschap. Wat is daaraan voorafgegaan ? Hoe is men er toe gekomen een vrij onbekend politikus op dat moment vooruit te schuiven ? Zijn er andere kandidaten geweest die geweigerd hebben ?

Het is voldoende gekend dat in de CVP een aantal prominenten niet helemaal oprecht geweest zijn, dat zij ten overstaan van de openbare opinie wel voorstanders waren van de terugkeer van de koning, maar zorgvuldig verzwegen dat het in hun visie was « pour abdiquer dans l'honneur ».

In het duister blijft de rol gespeeld door een aantal prominenten, die geen minister waren. En zelfs de processen-verbaal van de kabinetsraad geven geen uitsluitsel over wat zich afspeelde achter de schermen.

Het is hoogstwaarschijnlijk dat Engeland een belangrijke rol achter de schermen gespeeld heeft in de koningskwestie. Ook daar vernemen wij niets van.

Zoals de zaken voorgesteld worden lijkt het alsof er geen andere uitkomst mogelijk was. Alsof de regering gekonfronteerd met een revolutionaire toestand, die zij niet de baas kon niet anders kon handelen dan zij gehandeld heeft. Duidelijk is het hoezeer deze Waalse eerste-minister gevoelig was voor de gebeurtenissen en de reakties in Wallonië : de angst voor de stakingen, de angst voor de separatistische bedreiging.

Wij geven er ons rekenschap van, hoe weinig er rekening gehouden werd met de Vlaamse openbare mening, hoe gering het politiek gewicht van Vlaanderen was. Blijkbaar is men op geen enkel ogenblik bekommerd geweest om de reaktie in Vlaanderen op de abdikatie van de koning.

Dat de meerderheid zich onder de bedreiging met geweld en revolutie diende neer te leggen bij de wil van de minderheid werd zonder meer aanvaard omdat deze minderheid, en dit is ook weer duidelijk, zich in Wallonië en Brussel situeerde. Indien deze zelfde minderheid voor de koning geweest was en dezelfde meerderheid tegen de koning, dan zou deze gebleven zijn. Dit is een volkomen denkbeeldige hypotese, ik geef het grif toe. Ik wens alleen te onderstrepen hoezeer het politieke zwaartepunt in België in Wallonië en Brussel lag.

De koningskwestie biedt stof voor vele beschouwingen en overwegingen. Hoe dan ook de geschiedenis van de koningskestie moet, ook na de publikatie van dit boek, nog geschreven worden. Een gemakkelijke taak is het zeker niet. Het bewijsmateriaal zal moeilijk te verzamelen zijn. Niettegenstaande de zo omvangrijke dokumentenverzamelingen die reeds gepubliceerd werden.

F. VAN DER ELST

(1) Jean Duvieusart : « La Question Royale. Crise et dénouement : juin-juillet-août 1950 ». (Editions du CRISP, 360 fr.).

Onlangs gingen de TAK-jongens in het Schaarbeekse gemeentehuis de opschriften van de beruchte loketten nog eens bijwerken met de spuitbus. Voor een van de Schaarbeekse agenten (waarvan sommigen, zoals men weet, ook nogal losjes met de revolver omspringen en al eens heel diep in het bierglas kijken...) een gelegenheid om zijn judo-kunsten te demonstreren. Dat gaf dan bovenstaand verheffend beeld.
Foto Dann

SNEEUWWITJE

Jullie lazen zeker en vast de geschiedenis van de twee Antwerpse kinderen, die op zekere koude wintermorgen op stap gingen om Sneeuwwitje te zoeken.

Waarschijnlijk hadden ze met grote ogen naar de sneeuw gekeken : die dwarrelt ook niet meer elke winter neer, de winters zijn niet meer als die van vroeger... En omdat ze zo'n grote ogen hadden voor de vlokken, zal ze wel iemand over Sneeuwwitje verteld hebben. En ook omdat het paste in het jaargetij, en misschien uit heimwee naar vroeger, toen we nog konden vertellen en praten rond de tafel, en met de kinderen wilden spreken.

De twee Antwerpse juniors waren erg bijdehands en vastberaden, zoals alleen kinderen kunnen zijn, die op zoek gaan naar Sneeuwwitje. Ze wisten de weg naar het Centraal Station, misschien beter dan die naar school. Ze wisten ook dat je geld nodig hebt voor een treinticket, en ze namen alvast een fatsoenlijke som mee, want ze zullen vader en moeder wel dikwijls horen zeggen : « Wat is alles duur vandaag ! ».

Tenslotte belandden ze in Tilburg, dichtbij moest ze wonen, in een Eftelings sprookjesland.

En in een Tilburgse laan hebben Noordnederlanders-met-een-groot-hart de juniors uit de winterse kou gehaald en gewarmd met de tedere verwondering van volwassenen voor de opgetogenheid van de Ti-ta-kinderwereld.

Want ondanks de ongenadige nuchterheid van onze materialistische-wereld-in-krisis hebben de kinderen hun sprookjes en hun dromen gaaf behouden : netjes wit-zwart, met goeden en slechten, met feeën en heksen, met prinsesjes en schoorsteenvegers, en met alle onmogelijkheden erbij, die moderne pedagogen nooit uit de kinderverbeelding zullen bannen. Want moderne pedagogen zijn volwassenen ; misschien moesten ze meer dichter en kunstenaar zijn om zich met kinderoppas bezig te houden ; en wij allen moesten dat méér zijn, we zouden dan aansluiting vinden met de kinderwereld en haar ongerepte geestdrift, en we zouden als volwassenen minder moe en ontgoocheld rondlopen.

Wat ons echter treft in de tocht van de twee Antwerpse kinderen, is dat inderdaad de volwassenen zó onverschillig en egoïstisch zijn, dat ze niet eens de kleintjes in hun eenzaamheid opmerkten, zoals ze gingen van Antwerpen naar Tilburg. De kinderen verdienen zo weinig aandacht, dat ze werkelijk letterlijk in de kou kunnen verdwalen.

Feit is ook dat we zoveel denken aan van alles en nog wat dat we dikwijls zo leeg zijn van binnen en dat we zo hartstochtelijk grijpen naar geld en goed dat we zeker verleerd hebben te begrijpen hoe iemand naar Sneeuwwitje kan zoeken.

Huguette De Bleecker

DE WENSDROMEN VAN DE FRANSTALIGE BRUSSELSE IMPERIALISTEN

(M.V.d.B.) Voor enkele dagen heeft de « Démocratie chrétienne », de demokratische vleugel van de Brusselse PSC een minimumprogram openbaar gemaakt, dat bij de aanstaande gemeenteraadsverkiezingen zal verdedigd worden door de franstalige kristendemokraten. Natuurlijk eisen zij, hoe zou het anders kunnen, de erkenning van Brussel als een volwaardig derde gewest, de bepaling van de gewestgrenzen na raadpleging van de betrokkenen, en de toekenning van individuele rechten aan de frankofonen in de niet binnen die nieuwe grenzen opgenomen gemeenten.
De Brusselse frankofonen zijn toch onverbetelijk : in plaats van er voor te zorgen dat de wetten worden toegepast in de Brusselse gemeenten, komen zij zich liever bemoeien met in Vlaanderen gelegen gemeenten. Zij moeten zich terzake echter geen illuzies maken : een volksraadpleging, als voorbereidende etappe voor de inlijving bij Brussel van nieuwe Vlaamse gemeenten of delen ervan, komt er niet ! Daar is trouwens geen enkele geldige reden voor.

EENMAAL KIEZEN IS GENOEG

Waarom de frankofonen een tweede maal laten kiezen ? De franstaligen die zich na 1932 en zeker na 1963 in Vlaamse randgemeenten zijn gaan vestigen wisten zeer goed dat zij daar in wettelijk eentalig gebied terechtkwamen. Met volledige kennis van zaken, en na het zorgvuldig wikken en wegen van de voor- en nadelen hebben zij hun keuze gedaan.
Waarom ze nu opnieuw laten kiezen ? En van diegenen die daar reeds van vóór 1963 wonen mag redelijkerwijze toch verwacht worden dat zij, behoudens hardnekkige weerbarstigheid of ongeneeslijke domheid, ondertussen reeds een voldoende elementaire kennis van het Nederlands voor hun schaarse betrekkingen met de plaatselijke besturen hebben opgedaan.
Waren zij naar Engeland of Italië gaan wonen, dan zouden zij zeker al een aardig mondje Engels of Italiaans kunnen spreken. Het is hun een affront aandoen te veronderstellen dat die meestal frankofone intellektuelen minder verstandig zouden zijn dan de Vlaamse dagloners die in Wallonië wel Frans (moeten) leren. In de grond zijn het allen weerbarstige dwarsdrijvers, en als dusdanig verdienen zij onze tegemoetkomingen niet.

GEEN TOEGEEFLIJKHEID

Wij willen niet behoren tot de kategorie van Vlamingen met een onuitroeibare minderwaardigheidskompleks die zeggen : « Ziet ge wel, ze willen zich toch niet aanpassen, laten wij ons dan maar aanpassen ».
Het wil ons echter voorkomen dat de frankofonen zich een verkeerd beeld vormen van wat zo een volksraadpleging moet zijn, en dat zij zich enigszins vergalopperen. De volksraadpleging is niet ingeschreven in de grondwet, en er zal daarvoor nooit de vereiste bijzondere meerderheid gevonden worden. Ten ware men ze, zoals bij de grondwetsherziening is gebeurd, in een globaal pakket zou steken om dan, naar beproefd CVP- en BSP-recept, de parlementsleden van de meerderheid af te dreigen met de parafrase : « De volksraadpleging is er nodig om Vlaams-Brabant veilig te stellen ».

HET SAARLANDS VOORBEELD

Er is echter meer. Aan de volksraadpleging in Saarland op 23 oktober 1955 mocht enkel worden deelgenomen door die inwoners die lang genoeg vóór de invoering van het tijdelijk statuut in het betrokken gebied woonden, met **uitsluiting van diegenen** die zich daar naderhand waren komen vestigen in het raam van of aangespoord door het tijdelijke statuut van de ekonomische associatie met Frankrijk.
Een zodanige regeling is de logika zelf ! Het gaat immers niet op een betwist gebied vol te proppen met allerlei indringers, en die dan later het recht te geven mede over het lot van het betrokken gebied te beslissen.

DE BESLISSING LIGT IN VLAAMSE HANDEN

En ten slotte is er nog een ander aspekt dat niet over het hoofd mag gezien worden : waar het uiteindelijk gaat om Vlaamse gebiedsafstand is het niet de plaatselijke bevolking alleen, maar de bevolking van geheel Vlaanderen die het recht moet hebben haar stem te laten horen. Over een eventuele gebiedsafstand als mogelijk gevolg van een volksraadpleging mogen niet enkel enige honderden vreemdelingen, maar moeten de meer dan zes miljoen Vlamingen beslissen !
Ons besluit. Op grond van de hierboven uiteengezette overwegingen verwerpen wij niet alleen formeel het organiseren van zogezegde volksraadplegingen, maar achten wij het zelfs geboden dat eindelijk wordt overgegaan tot de eenvoudige en definitieve afschaffing van alle faciliteiten in gemeenten op ééntalig Vlaams grondgebied.
Niets in de stugge houding van de frankofonen, die wij in onze honderdvijftig jarige strijd om gelijkberechtiging in dit land steeds als onze vijanden hebben leren kennen, kan enige tegemoetkoming van onzentwege rechtvaardigen.

KONINKRIJK BELGIE

MINISTERIE VAN FINANCIEN

9 % LENING 1976-1984

RENTE. — 9% 's jaars vanaf 1 maart 1976.
EFFECTEN. — Toonderobligaties van **5 000, 10.000, 25 000, 50 000, 100 000** en **500 000** frank.
De coupures van 5 000 frank worden als bijpassing afgerekend.
AFLOSSING. — Uitsluitend door terugkoop.
TERUGBETALINGSPRIJS. — Tegen het pari op de eindvervaldag van 1 maart 1984.
UITGIFTEPRIJS. — 99 %
OFFICIELE NOTERING. — De obligaties zullen officieel ter beurze worden genoteerd.

INSCHRIJVING

van donderdag 12 tot vrijdag 27 februari 1976

Aan de inschrijving kan vóór laatsvermelde datum een einde worden gesteld.

De inschrijvingen worden zonder kosten aangenomen bij de Nationale Bank van België en bij de in België gevestigde banken, wisselagenten en de ertoe gemachtigde financiële instellingen van de openbare sector en spaarkassen.

De uitgifteprijs is volledig in speciën te betalen bij inschrijving.

Brussel, 5 februari 1976.

De Minister van Financiën,
W. DE CLERCQ

WOLVEN IN SCHAPENVACHT

Wie de Franse kommunistenleider Marchais ziet en hoort op tv of in levende lijve, kan niet onder de indruk uit, dat er hier een nieuw soort kommunist aan het woord is. Niet alleen « de nieuwe koers » verwekt of versterkt deze indruk, ook de openheid van het personage werkt dit totaal nieuw kommunistische imago in de hand. Het zelfde geldt (in mindere mate) voor de Italiaanse KP-leider Berlinguer, die eveneens (al eerder dan Marchais) met een nieuwe marsrichting uitpakt. Sturen de Franse kommunisten aan op een links blok met de socialisten (en niet verder, bij gebrek aan kristen-demokraten) dan streeft de (aristo-telg) Berlinguer een historisch kompromis na met de Italiaanse kristen demokraten (en vanzelfsprekend met de — verdeelde — socialisten).

Sinds geruime tijd zijn beide partijen tot het besluit gekomen, dat ze niet door geweld aan de macht kunnen komen, doch dat ze wel (om te beginnen) een gedeelte van de macht kunnen verwerven door het spel van de parlementaire demokratie volop te spelen. Het kapitalistisch stelsel is wel ziek, maar staat bijlange nog niet op ineen storten. In feite redeneren Marchais en Berlinguer zoals... wijlen Nikita Kroetsjov. Ze durven echter niet aan deze figuur refereren uit vrees ontstemming te wekken bij de heren van het Kremlin, die immers persoonlijk Kroetsjov ten val brachten. Volgens Mr. K moesten de westerse kommunisten de konsekwentie trekken uit de onmogelijkheid, door een revolutie aan de macht te komen. Deze konsekwentie luidt : het parlementaire spel spelen en koalities aangaan, ook met de kristen demokraten.

Het ander luik van deze koerswending (nu ook bijgetreden door de Spaanse kommunisten, die niet de vergissing van hun Portugese pariijgenoten willen begaan) is het afzweren van bepaalde principes (de diktatuur van het proletariaat) en het zich distanciëren van zekere Sovjetpraktijken (koncentratiekampen en gek verklaren van dissidenten of kontesteerders, cfr. het tragisch en afschuwwekkend geval Ploetsj).

Of dat echter voldoende zal zijn om het wantrouwen bij nog zeer velen in beide landen weg te nemen. Er gaan o.a. bij de Franse socialisten gezaghebbende waarschuwende stemmen op, evenals in Italië. De nadruk wordt er vooral op gelegd, dat deze « afzweringen » niets kosten, doch een valstrik zijn, want essentieel erkennen de Franse en Italiaanse kommunisten nog steeds het Sovjet-leiderschap «op de weg naar het socialisme ». Eens aan de macht zou de Franse (en ook Italiaanse) KP fluks de diktatuur invoeren. De vraag is, of deze waarschuwingen tegen de « rode wolven in rose schapenvacht » zullen gehoord worden.

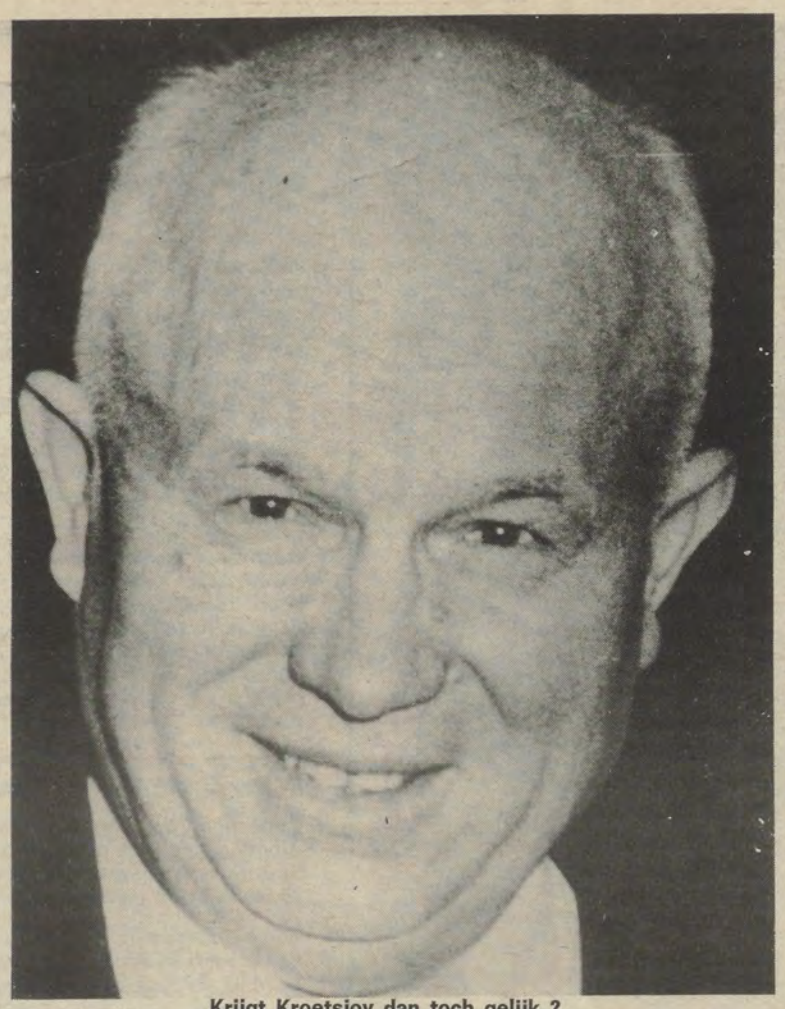

Krijgt Kroetsjov dan toch gelijk ?

IRAN : TERREUR EN ONDERDRUKKING

De sjah van Iran is in bepaalde boulevard- en damespers een zeer geliefd en bruikbaar tema voor stroperige artikels. In werkelijkheid is Reza Pahlevi niet alleen een keiharde verkoper van olie, een man, die van het Iraanse leger de geduchtste strijdmacht van het Midden Oosten wil maken om zijn heerschappij uit te breiden, hij is ook een despoot die van Iran een politiestaat heeft gemaakt.

Einde januari werden negen Iraanse oppositieleden terechtgesteld, die uitgerekend op oudejaarsavond 1975 door een militaire uitzonderingsrechtbank waren ter dood veroordeeld. Iedereen weet dat voor dergelijke « rechtbanken » de rechten van de verdediging niet bestaan. Het aantal politieke gevangenen in Iran wordt (volgens een pamflet van Iraanse studenten in België) op 100.000 geschat. Foltering is schering en inslag in de kerkers van de sjah, wiens geheime politie een regelrechte terreur onder de bevolking uitoefent. Het Iran van sjah Pahlevi is ook het land, waar de politieke sluipmoord tot de geplogenheden van het regime behoort.

Niettemin groeit de oppositie aan. Targol, een legendarisch oppositieleider, zei tot zijn rechters « Wat denkt het beulsregime eigenlijk ? Gelooft het dat de boom door het afrukken van één blad zal verdorren ? Kan het regime door het neerhalen van enkele lichtenden sterren uit de wijde hemel van de strijd van het Iraanse volk dit eindeloze gewelf leegmaken ? ».

De sjah is ook de man, die na een akkoord met Irak, de Koerden smadelijk in de steek liet en aldus medeplichtig werd aan de Koerdische militaire nederlaag en aan de genocide, gepleegd door Bagdad op de Koerden.

Deze zee van lijden en verraad belet niet, dat het sjahregime in het Westen als « demokratisch » en « fashionable » wordt erkend, dat ook de Sovjets dit regime erkennen (het verschilt trouwens weinig van het Goelag-paradijs)...

WIJ IN NEDERLAND

« Links ochtendblad » lijkt een ijdele droom

(jeeveedee) Het is een veel gehoord verwijt in Nederland dat bij de massamedia — pers, radio en televisie — « links » het voor het zeggen heeft. Afgezien van de inhoud die aan het begrip « links » kan worden gegeven, is het echter een feit dat de zeker-niet-linkse media veel meer aftrek ondervinden dan het geschreven en gesproken woord uit de zogezegde linkse hoek. Het uitgesproken rechtse dagblad « De Telegraaf » ligt met zijn oplage vele lengten voor op kranten als « Trouw » en de « Volksgazet ». En de bepaald niet linkse omroep TROS wist zich in korte tijd te verzekeren van de populariteitsprijs bij het Nederlandse volk. Het is dan ook een mythe om van « linkse terreur » te spreken, zoals in binnen- en buitenland nogal eens gebeurt. Er zijn in Nederland zeker linksen die luidruchtig voor de dag komen, en misschien is de tolerantie in dit land wat ruimer, maar voor het overige is Nederland, wat de media betreft, zeker geen buitenbeentje.

De zeer sterke positie van « De Telegraaf » en ook van het te Rotterdam verschijnende « Algemeen Dagblad » (die samen al meer dan tweederden van de landelijke ochtendbladenmarkt bestrijken !) is intussen voor de (socialistische) Partij van de Arbeid aanleiding geweest om zich te bezinnen op de mogelijkheid om een uitgesproken linkse ochtendkrant in het leven te roepen. De plannen daartoe werden nog slechts binnenskamers besproken. Maar nu heeft een liberale volksvertegenwoordiger in het parlement het een en ander over die plannen onthuld. De PvdA besloot daarop de vertrouwelijke stukken over de door haar gewenste linkse krant in de openbaarheid te brengen.

Met welke gedachte spelen de socialisten ? Zij wensen de totstandkoming van een « populaire krant », met kort en helder geschreven nieuws, veel aandacht voor foto's, afgestemd op een brede massa van de bevolking, opvallend door afwijkend formaat, waarbij dit geheel moet dienen als een « smakelijke verpakking » van zorgvuldig te doseren linkse onderwerpen ». Die krant zou zich dan niet moeten richten op het kader van de PvdA, maar op het « werkende volk ». Wat het « afwijkend formaat » betreft, denkt men aan de « Daily Mirror » in Engeland, de inhoud zou men kunnen aanduiden als die van een « linkse Telegraaf ».

Het is duidelijk dat de verwezenlijking van een dergelijk projekt een zaak zou zijn van vele miljoenen (guldens). De socialisten, die zeker niet beschikken over de fondsen daarvoor, hadden daarom eerst het denkbeeld opgevat om een links familieweekblad te stichten. Daarover is geruime tijd geleden al gepraat met de direkties van « Vrij Nederland » en van de « Nieuwe Linie », twee weekuitgaven die — de een minder dan de ander — als duidelijk links bekend staan. Later dacht men meer heil te zien in de stichting van een aantal linkse streekkranten, die dan op den duur opgekocht zouden moeten worden door de uitgeverij Perskombinatie te Amsterdam, uitgeefster van onder andere de « Volkskrant » en « Trouw ». Maar ook de besprekingen hierover leverden geen resultaat op, zodat nu besloten is zorgvuldig de mogelijkheden te bestuderen voor de oprichting van een zelfstandig links ochtendblad.

De vraag is natuurlijk of een dergelijk plan verstandig is en kans op sukses heeft. Daarbij moet men bedenken, dat de PvdA tot een zevental jaren geleden nog beschikte over een eigen dagblad — « Het Vrije Volk » — dat echter door de partij werd losgelaten. Het verschijnt nu nog als streekkrant in Rotterdam .Ontegenzeglijk vertoont dit blad een heleboel kenmerken die van de nieuw te stichten krant geëist worden. Men zou dus eenvoudig « Het Vrije Volk » kunnen uitbouwen tot landelijk links ochtendblad, ware het niet dat het enorme bedragen zou vergen om « Het Vrije Volk » uit handen te trekken van de Nederlandse Dagbladunie en de Perskombinatie die samen de baas zijn van wat van het vroegere « rode » partijdagblad is overgebleven. Een dergelijke financiële operatie ligt eenvoudig buiten het bereik van de PvdA. Denkt men aan het verleden terug, dan is het zeer de vraag of een nieuwe linkse krant beter zou aanslaan dan « Het Vrije Volk » in zijn vroegere vorm. Zeer waarschijnlijk zou dat niet het geval zijn. De meeste mensen, ook onder de linksen, lezen 's morgens liever een « lekkere » krant, met veel sportverhalen, spektakulaire onderwerpen en dergelijke. Zij voelen er, zoals een Nederlandse krant dezer dagen schreef, weinig voor « iedere dag bij het ontbijt gekonfronteerd te worden met problemen, politieke kwesties en nieuwe gedachten, in plaats van de fopspeen die het aanpakken van de nieuwe dag vergemakkelijkt ». Men kan dat jammer vinden, maar de feiten liggen nu eenmaal zo.

Het lijkt daarom een onhaalbare kaart om een nieuw links ochtendblad te stichten. Zou de PvdA haar plannen toch willen doorzetten, dan zou zij weliswaar een beroep kunnen doen op steun van de overheid. Maar het is te verwachten dat deze zich wel enige malen zal bedenken alvorens gelden af te staan, die wel eens in een bodemloos vat terecht zouden kunnen komen. Een links dagblad, een partijdagblad nog wel, maakt in Nederland vrijwel zeker geen kans. Vanwege de kapitalen, die ermee gemoeid zijn én vanwege het risiko dat de lezer niet zal toehappen. Maar het is wél te hopen dat er voldoende pluriformiteit in de Nederlandse pers blijft. Want het voorspelde vooruitzicht dat over weinig jaren « Telegraaf » en « Algemeen Dagblad » 100 procent van de ochtendbladenmarkt in handen zullen hebben, is nu ook niet zo aanlokkelijk...

IN DE KAMER

KULTURELE « AUTONOMIE »

Bij de bespreking van de begroting van Binnenlandse Zaken 1976 betreurde VU-kamerlid *De Beul* de stelselmatige uitholling van de kulturele autonomie door de regering. Hij sneed ook nog volgende punten aan : het optreden van de Westvlaamse gouverneur tegenover gemeentebesturen in te fusioneren gemeenten ; de sociale aspekten van de toestand van personeelsleden in samen te voegen gemeenten ; Groot Antwerpen ; de takenverdeling in de schepenkolleges ; uitbreiding van het rampenfonds (niet beperken tot één soort rampen) ; enz.
De h. De Beul hekelde dan de loketten-schandalen van Schaarbeek en Etterbeek en het kiesbedrog in de agglomeratieverkiezingen. Hij wou ook weten hoever het nu staat met de splitsing van het kiesarr. B-H-V. Spreker waarschuwde ten slotte minister Michel voor ondoordachte verklaringen iz de begrenzing van het Brusselse gewest « want er zou wel eens een separatisme kunnen van komen ».
VU-kamerlid *Emiel Van Steenkiste* had het meer bepaald over de onverkwikkelijke toestand, waarin de Westvlaamse Interkommunale voor Huisvesting is terecht gekomen.
Zijn kollega *Mik Babylon* had het over de gevolgen van de samenvoeging van gemeenten. Hij handelde o.m. over de bevoegdheden van de burgemeester, de sekretaris en de schepenen, het inzagerecht van de raadsleden enz. Vaak gedragen bvb. sommige burgemeesters zich als kleine potentaten. Hij bepleitte eveneens een verbetering van de betrekkingen tussen de gemeentebesturen en de kerkfabrieken, een betere kontrole op de interkommunales, op de gemeentescholen en vestigde de aandacht op het overlopen van mandatarissen van de ene naar de andere partij. Er moet een sisteem uitgewerkt worden om dit ondemokratisch gedrag op te vangen.
Mik Babylon hield tot slot enkele interessante beschouwingen over de wijziging van de kieswet en betreurde hierbij dat het wetsontwerp niet voorziet in de afschaffing van de nochtans quasi-algemeen afgekeurde apparentering. Ook deze spreker verweet de minister, lichtzinnige verklaringen nopens de splitsing van het kiesarr. Brussel te hebben afgelegd.

Voornoemde VU-kamerleden replikeerden bondig op het ministeriële antwoord, daar waar de minister onbevredigende uitleg had verstrekt.

TINDEMANS OP DE VINGERS GETIKT

Naar aanleiding van een verklaring van de h. Tindemans, eerste-minister (dat nl. het parlement te traag werkt) protesteerden verscheidene woordvoerders van de oppositie tegen deze aantijgingen. VU-fraktievoorzitter *Anciaux* onderstreepte dat bvb. in verband met de herstelwet het werk in de kommissie werd gehinderd door het indienen van allerlei amendementen door de regering, op het laatste nippertje. Onze woordvoerder verwees tevens naar het absenteïsme van de meerderheid, wat eveneens vertraging veroorzaakt. Premier Tindemans poogde er zich van af te maken, met de bemerking, dat zijn verklaring humoristisch bedoeld was...

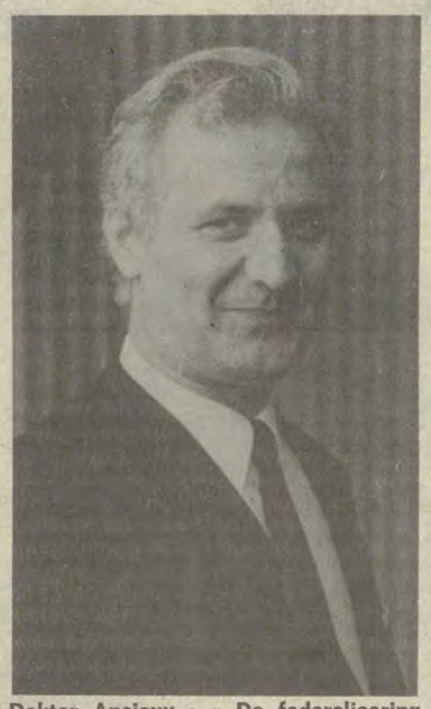

Dokter Anciaux : « De federalisering van de gezondheidszorg is de enige oplossing voor Vlaanderen ».

VOOR DE HUISARTS WIEROOK

De Kamer behandelde gedurende enkele uren de overeenkomst die de regering met het artsensindikaat heeft getroffen, o.m. in verband met de herwaardering van de huisarts. VU-fraktievoorzitter *Anciaux* hekelde het kompromis, dat voorts een diskriminatie van de huisarts inhoudt. De werkelijke herwaardering moet beginnen met een herziening van de opleiding, die thans teveel steunt op de geneeskunde zoals deze wordt beoefend in de akademische ziekenhuizen. De huisarts moet een specifiek statuut krijgen. De h. Anciaux verklaarde zich ook voorstander van een medisch dossier per patiënt, een statuut voor de ziekenhuisarts en andere hervormingen. Hij verwierp de eventuele oververtegenwoordiging van het Wynen sindikaat en bepleitte de onverenigbaarheid tussen de funktie van raadslid van de Orde van Geneesheren en die van een sindikaal artsenleider. Tot slot viel hij scherp uit tegen de ziekenfondsen « die Wynen achterna strompelen, wat helemaal niet ten goede komt aan de patiënt ».

Er werd in deze zitting overigens zoveel wierook gezwaaid naar de huisarts dat VU-kamerlid *Valkeniers* (gewezen huisarts, thans psichiater) er moest op wijzen dat de specialist-geneesheren ook hun verdiensten hebben. Dr. Valkeniers verheugde zich wel over het vermijden van een konflikt met de artsen, doch noemde de samenwerking ziekenfondsen - artsensindikaten een monsterverbond.

NOG EEN HUMORIST

Niet alleen Tindemans poogt een humorist te zijn (zonder sukses) ook kamerlid Parisis, die vaak kamervoorzitter Dequae vervangt, wil de humorist uithangen, o.m. tegenover VU-kamerlid *Joos Somers*, die herhaaldelijk het woord moest vragen, zogezegd omdat Parisis de naam van het kamerlid niet kende. Nochtans heeft de h. Somers al heel vaak op het spreekgestoelte gestaan opdat een voorzitter ff. zijn naam zou kennen. Anders moeten we eruit konkluderen dat Parisis ofwel slaapt wanneer hij Dequae niet vervangt ofwel een slecht geheugen heeft. Joos Somers vraag betrof de hulp aan de slachtoffers van de watersnood, helemaal geen lachertje !

IN DE SENAAT

WANNEER WINKELSLUITINGSWET IN DE SENAAT ?

Na een wekenlange — vertraagde — eindejaarsvakantie vergaderde de senaat opnieuw.
In de vaste senaatsafdeling voor Ekonomische Aangelegenheden hield VU-senator *Persyn* een flink gepeperde toespraak tijdens het debat over de middenstandsbegroting 1976. Hij relativeerde de zgn. grote verdiensten voor de middenstand van minister Ollivier. De Westvlaamse senator zei terecht dat de leefbaarheid van de middenstand nauw samenhangt met de stadskernvernieuwing en vroeg de minister welke maatregelen deze overwoog tegen de verkoop van produkten onder de kostprijs. Na over het pensioen der zelfstandigen gehandeld te hebben, ontleedde senator Persyn de oorzaken van het verminderen van het aantal zelfstandigen. Hij vroeg inlichtingen over de schadevergoeding aan zelfstandigen in de rampgewesten en stelde tot slot de pertinente vraag : wanneer zal nu eindelijk het wetsontwerp betreffende de winkelsluiting in de senaat besproken worden.
Minister Ollivier verstrekte ijverig — in het Frans — antwoord op de vragen van senator Persyn, die ontzag afdwingt door zijn onverstoorbaarheid en door zijn zeer preciese vragen.
In plenaire zitting brachten vice-voorzitter Van Bogaert (in vervanging van voorzitter Harmel) en minister Vanderpoorten hulde aan de nagedachtenis van VU-senator Bouwens, onlangs overleden.
Senator Persyn kwam nog tussen in het debat over de landbouwbegroting. We beleven de weerwraak van de aardappel, aldus de senator, die zich afvroeg wat de subsidiëring van de aardappelinvoer zal kosten. Tot slot vroeg hij zich af, wat de toekomst van jonge landbouwers zal zijn, gezien de zeer hoge stijging van de installatiekosten en de neiging tot industrialisering van de landbouw.

DE KULTUURRAAD

Ook de jongste zitting van de Kultuurraad werd beheerst door de VU-fraktie, die vragen stelde aan de ministers De Backer en Chabert. De reeks werd ingezet door VU-kamerlid *Georgette De Kegel*, over de verwaarlozing van het Vlaamse lied door de BRT en het onderwijs. Meer bepaald wou mevrouw De Kegel weten, wat er op dit terrein tijdens het Peter Benoit-jaar zou gebeuren. Minister De Backer zei dat het aanleren van volksliederen verplichtend is. Op de vraag ivm het Benoitjaar antwoordde de minister na een vraag van VU-senator *Coppieters:* het departement Ned. Kultuur zal het herdenkingsprogramma opstellen, w.o. een reeks koncerten door de BRT en andere aktiviteiten. Er worden twee werken van Benoit en van zijn leerlingen geprogrammeerd tijdens de Dagen van het Vlaamse Lied, op 11 juli is een tv- en radioprogramma in het teken van Benoit voorzien en er wordt een nieuw dokumentair Benoit-programma bestudeerd.

VU-kamerlid *Joos Somers* brak een lans ter bevordering van de beiaardkultuur en tot bescherming van de beoefenaars tegen de willekeur van sommige gemeentebesturen. Minister De Backer overweegt de beiaardschool van Mechelen bij het hoger kunstonderwijs onder te brengen. Wat de vergoeding van de beiaardiers betreft achtte de minister zich onbevoegd.

BESCHERMING VAN LANDSCHAPPEN

Er is een dekreet in de maak over dit onderwerp, dat uiteraard in deze tijd van milieubewustwording meer dan gewone aandacht vergt.
De VU-fraktie van de NKR had dan ook verscheidene sprekers opdracht gegeven, het VU-standpunt ter zake toe te lichten. De rij werd ingezet door VU-kamerlid André *De Beul*, die het dekreet in kwestie slechts het eerste luik van een drieluik noemt. Het tweede luik is een wetsontwerp betreffende de ruikverkaveling in Vlaanderen, het derde luik wordt gevormd door de bescherming van het roerend kunstpatrimonium. De draagkracht van het dekreet zal ook afhangen van de snelheid, waarmee de rijksdienst zal worden uitgebouwd.
Het dekreet is trouwens nog geen waarborg voor een werkelijk monumentenbeleid, er zullen op diverse terreinen nog inspanningen moeten geleverd worden : stagediensten voor jonge architekten, provinciale kommissies, (in drie subkommissies) ; een voorlichtingsbrochure ; koördinering van de verschillende disciplines ; oprichting van een gespecialiseerd korps van gespecialiseerde ambachtslui. Bij dit alles mag de sociale bekommernis en de stadskernvernieuwing niet uit het oog worden verloren.
VU-senator *Van Ooteghem* verheugde zich over de goede sfeer van samenwerking in de kommissie en was van mening, dat het dekreet er hard nodig is, om onze achterstand tegenover de buurlanden in te halen. We moeten een jarenlange achterstand inlopen terwijl bovendien monumentenzorg arbeidsintensief is en dus vooraan in het herstelplan zou moeten staan. Het voorziene krediet van 35 miljoen zal daartoe niet volstaan. Ook de 50-50-verdeling, de paralelle en kompensatiekredieten mogen hier niet spelen. De Vlaamse gemeenschap moet zelf prioriteiten bepalen, dat is pas autonomie !

Behalve de technische vraagstukken, is er ook de noodzaak, de openbare mening voor het vraagstuk te sensibiliseren. De VTB heeft in dit verband een pioniersrol gespeeld, doch ook de scholen en de kulturele raden wacht een voorlichtingstaak. Ook moeten de vroegere nederlandstalige opschriften in eer hersteld worden. Senator Van Ooteghem eindigde zijn belangrijke tussenkomst met een reeks konkrete vragen aan de minister.

VU-senator *Van In* maakt zich geen illusies over de onmiddellijke implikaties van het nieuwe dekreet, hoewel het de wet van 1931 fundamenteel verbetert. Ook deze VU-woordvoerder was van mening dat er dekreten moeten komen die bindend zijn, wat in de mankgaande autonomie alsnog niet mogelijk is.
Hoe gering het voorziene krediet van 35 miljoen is, staafde spreker met het Brugse voorbeeld : alleen voor 1975 besteedde de stad 26,5 miljoen voor de aankoop van 19 te saneren panden !
De tussenkomst van senator *Wim Jorissen* kunt u integraal lezen op de binnenbladzijden van dit nummer.

ADRESSEN VAN AMBASSADES

VU-kamerlid *W. Kuijpers* vroeg minister Chabert, of het echt niet mogelijk is, de benaming en het adres van de buitenlandse ambassades in de drie landstalen in de telefoongids te vermelden. De minister zei dat zulks « enorme uitgaven zou veroorzaken ». De ambassades zijn uiteraard niet aan de taalwetgeving onderworpen. Om die redenen heeft de minister de ambassades schriftelijk aangeraden, de landstalen te gebruiken, wat overigens reeds door verscheidene ambassades gedaan wordt. (R.C.)

SLOGANS EN WERKELIJKHEID

De onmacht van onze sociaal-revolutionairen en, meer in het algemeen, van de hedendaagse maatschappij-kritiek, is voor een groot deel te wijten aan de niet te ontkennen kloof die gaapt tussen wat in slogans gevraagd wordt en wat de sociaal-ekonomische werkelijkheid in feite te bieden heeft. Dat hoeft niemand te verwonderen. Wanneer men de fruitplukkers uitstuurt naar de verkeerde boomgaard waar alles de dag voordien werd weggehaald, kunnen deze mensen bezwaarlijk met overvolle manden terugkeren.
Dat lijkt een waarheid als een koe. Maar eigenaardig genoeg schijnt men deze waarheid niet op alle terreinen voor geldig te houden. Een van die terreinen is de huidige ekonomische krizis en wat ter oplossing van die krizis van verschillende zijden wordt voorgesteld. Het anti-inflatieplan van de Volksunie was terzake een soort witte raaf. De Vlaams-nationale partij had minstens de moed te zeggen dat geen oplossing voor de gestelde problemen moest verwacht worden indien niet iedereen daartoe zijn steentje wou bijdragen. Dit evenwicht is echter op weinige andere plaatsen terug te vinden. Meestal kan men de voorgestelde oplossingen herleiden tot dit ene, niet van demagogie gespeende, korte zinnetje : De anderen moeten betalen !

Wij hebben de demagogie op deze bladzijde nooit een kans gegeven en wij zijn niet zinnens dat vandaag wel te doen. Wij menen daarentegen dat het onze plicht is de lezers precies die informatie te verstrekken die hen moet toelaten zich zelf een mening over het vraagstuk te vormen. Dat gaan we opnieuw doen.
Het is een veel verspreide mening dat men het geld ter bestrijding van de huidige ekonomische krizis moet gaan halen waar het te vinden is, nl. bij de hoge inkomsten. Zwaardere belastingen op de hoge inkomens, noemt men dat. En onmiddellijk ziet men een miljardenregen als het hemels manna uit de Mozes-tijd over onze zieke ekonomie neergutsen...
Persoonlijk geloven we niet in de mogelijkheid van dat wondermiddel. De cijfers van de financiële statistieken laten terzake inderdaad geen plaats voor dagdromerijen. De lezer oordele zelf :
Voor het aanslagjaar 1970 werden iets meer dan drie miljoen aangiften ingediend en hieruit bleek een netto belastbaar inkomen van 453,9 miljard fr. Vadertje staat legde beslag op 84,1 fr. miljard daarvan. Van dat totaal van een goede drie miljoen aangiften waren er juist geteld 55.229 die een belastbaar inkomen aangaven dat lag tussen 500.000 en 1.000.000 fr. En 17,533 aangiften vertoonden een belastbaar bedrag van meer dan 1 miljoen fr. per jaar. De eerstgenoemde kategorie hoge inkomens telde in de schatkist 11,3 miljard aan belastingen neer en de tweede kategorie maakte de staat 15.4 miljard rijker. Een totaal dus van 26,7 miljard.
Gesteld dat men deze twee kategorieën hoge inkomens met een ekstra aanslag van 25 % zou bedenken, dan zou hieruit voor de schatkist een meeropbrengst voortvloeien van 6,7 miljard. Een dergelijke hoge aanslag heeft evenwel zelfs de BSP niet aangedurfd, want het socialistisch herstelplan — overigens een vrij konservatief dokument — rekent op de hoge inkomsten (vanaf 750.000 fr. per jaar) voor slechts 3 miljard meer aan belastingen. Met andere woorden, wat uit een verzwaring van de belastingdruk te halen is, is niet veel meer dan een druppel op een zeer hete plaat !
De lezer gelieve ons evenwel niet verkeerd te verstaan. Dit is geen pleidooi ten voordele van de hogere inkomensgroepen. Wij zijn altijd van mening geweest en wij zijn dat vandaag meer dan ooit : De zwaarste lasten moeten gedragen worden door de sterkste schouders. Wanneer sprake dient te zijn van zwaardere belastingen, zijn het de hoogste inkomens-klassen die het eerst moeten aangesproken worden. Dat weze hier in alle duidelijkheid gezegd. Maar ook dit weze duidelijk gezegd : Dat de inkomsten, nodig voor het bestrijden van de huidige ekonomische krizis, kunnen gevonden worden door steeds maar te verwijzen naar het wondermiddel van de verzwaarde belastingdruk, is een sprookje. En sprookjes vertelt men alleen aan kinderen !
We zijn niet pessimistisch. Het einde van onze westerse welvaart is nog niet in het zicht. Maar de krizis is er en voor heel wat Vlaamse mensen komt het ongetwijfeld hard aan. Het is daarom zo belangrijk dat de oplossing gezocht wordt in de juiste richting.
Op de allereerste plaats — we herhalen het — zijn het de sterkste schouders die de zwaarste lasten moeten tillen. Maar, zoals hoger aangetoond, dat zal niet voldoende zijn. Het is de struktuur zelf van onze inkomsten en van onze uitgaven die moet veranderen. Wij zullen andere dingen voorrang moeten geven, andere dingen moeten nastreven, andere dingen als waardevol moeten aanzien. Zoals de trein nu bolt, zal een rechtvaardiger maatschappij nooit in het zicht komen !

Willy Cobbaut.

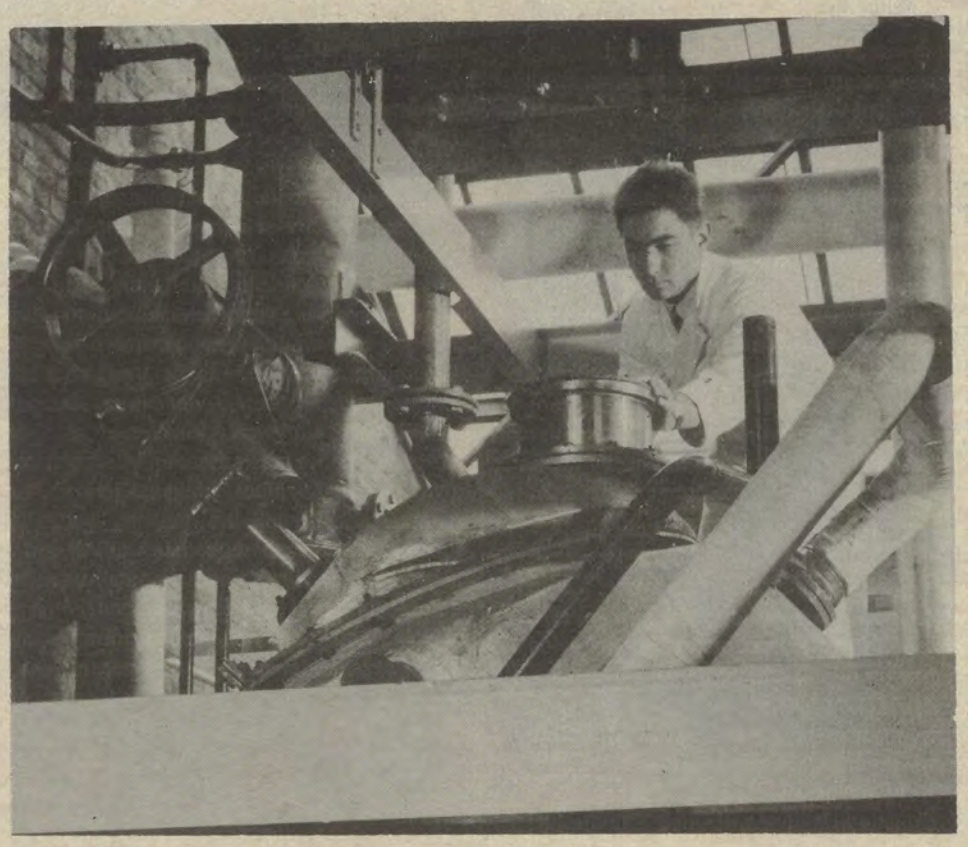

ANARCHIE

De begrippen « anarchie » en « anarchisme » hebben mettertijd twee betekenissen gekregen die met de essentie zelf van de politieke optie niets meer te maken hebben. In de eerste plaats denkt men bij het woord « anarchie » aan wanorde. Daarenboven wordt het begrip « anarchisme » gekoppeld aan het begrip « terrorisme ». Uitingen van politiek gangsterisme zoals bv. de Baader-Meinhof-bende, worden door een krant als « De Standaard » waar men toch verondersteld wordt beter te weten, ten onrechte als « anarchisme » bestempeld.
In een boek van ca. 175 bladzijden heeft de Engelsman Colin Ward, dertien jaar lang redakteur van het anarchistisch weekblad « Freedom » en tien jaar lang uitgever van het maandblad « Anarchy », de opvattingen van het politiek anarchisme op zeer bevattelijke wijze uiteengezet. Anarchisme is volgens hem een konstruktief begrip : Het is de leer die een maatschappij beoogt die zichzelf organiseert, zonder autoriteit, zonder bedolven te worden onder het gewicht van de staat en diens bureaukratie. Anarchisme is volgens de schrijver een wijze van menselijke organisatie die wortelt in de menselijke ervaringen van elke dag en die bestaat naast onze maatschappij en niettegenstaande de autoritaire strekkingen ervan.
In de teorie zelf van het anarchisme schuilt een stuk waarheid. Want het is inderdaad zo dat in bepaalde omstandigheden een spontane orde ontstaat, niet op gezag gegrond, maar op wederzijdse wil en belang. Dat gebeurt evenwel slechts in bepaalde omstandigheden : in noodsituaties bv. of in kleinere groepen zoals kommunes, aktie-groepen, enz. De spontane orde was nog mogelijk in een primitieve maatschappij waar iedereen van goede wil was. De menselijke natuur is er echter ook nog en de machtswil van de ene breekt de goede wil van velen. In een zo ingewikkelde maatschappij als de huidige is een onbetwist gezagsorgaan nodig, door iedereen erkend en aanvaard, dat ieder zijn taak toewijst, in grote lijnen althans. Binnen dit kader moet er voldoende speling en vrijheid zijn en bij het gezag voldoende vertegenwoordiging van allen. Dat is de moderne politieke, sociale en ekonomische demokratie. Zij staat tussen het anarchisme en het kommunisme in, tussen de gezagsloosheid en de absolute diktatuur der onmenselijkheid.
Heeft het Marxisme ons geleerd dat de menselijke bevrijding ook via zijn ekonomische en sociale bevrijding moet gaan, dan leert het anarchisme ons dat die bevrijding niet mag gaan ten koste van zijn individuele vrijheid, zoals het nationalisme ons leert dat zij niet mag gaan ten koste van zijn menselijke natuur. De aanval van het anarchisme op het gezin bv. dienen wij daarom af te wijzen : er zijn bepaalde emancipaties die naar slavernij voeren, erger dan de vorige toestand gekend heeft.
Wat ons echter, als nationalisten, wél moet interesseren in de teorie van het anarchisme, is haar beklemtoning van de kleinere groep en haar zelfstandigheid ; de beklemtoning ook van het federalisme als politiek struktuurbeginsel. De auteur haalt trouwens de Zwitserse kantons aan als voorbeeld voor een geslaagde federatie.
Colin Ward's boek dient uiteraard met het klassiek korreltje zout genomen te worden. Het anarchisme verliest al te veel het « homo homini lupus » (de mens is voor de mens als een wolf) uit het oog, evenals de noodzaak van de bescherming van de zwakke door het gezag, tegen de anderen, maar ook tegen het gezag zelf. Toch is het boek als kennismaking met de alternatieve sociale beweging, die zich evenzeer tegen het Marxisme als tegen het kapitalisme opstelt, van groot nut. Al was het maar om diegenen, die met Marxistische bevrijdingsleuzen dwepen als zijnde alleen zaligmakend, eens op een ander aspekt van de sociale beweging te wijzen !

Colin Ward — « Anarchie in aktie » — De Nederlandse Boekhandel, Antwerpen/ Amsterdam — 1975 — 176 blz. — 320 fr.

SOCIAAL VADE-MECUM VOOR IEDEREEN

IX/15

BETREKKINGEN IN OVERHEIDSDIENST

Bij KB van 1 augustus 1975 werd een nieuwe procedure ingesteld van oproep tot gegadigden voor eksamens tot het verkrijgen van een betrekking in een rijksbestuur of in een der zowat 35 instellingen van openbaar nut.

De sollicitatiebrief

Voortaan kan iedereen zijn sollicitatie ten allen tijde, met een aangetekende brief, inzenden bij het Vast Wervingssekretariaat. De aldus ingediende plaatsaanvraag zal worden ingeschreven met vermelding van de dag waarop de brief is ingezonden. Deze brieven moeten aan het VW, Rijksadministratief Centrum, Esplanadegebouw 4, 1010 Brussel, worden gericht. Zij dienen de naam (hoofdletters), de voornamen, de plaats en datum van geboorte, alsmede het volledig adres van de gegadigden te vermelden. Deze laatste zal twee inlichtingsbulletins ontvangen, die hij, behoorlijk ingevuld, binnen 8 dagen aan het VW dient terug te zenden, samen met een door het gemeentebestuur of door de akademische of schooloverheid voor eensluidend verklaard afschrift van de diploma's, studiegetuigschriften, brevetten of vergunningen die hij bezit.
PS : Vanzelfsprekend behoren de personen die reeds om hun inschrijving hebben verzocht, geen nieuwe aanvraag in te zenden.

Voordelen

1. Wanneer het VW voor een bepaald vergelijkend eksamen met een in het BS geplaatst bericht een openbare oproep tot gegadigden doet, zullen de ingeschrevenen daarvan in kennis worden gesteld, hetzij door een persoonlijke mededeling betreffende de organizatie van dat bepaald vergelijkend eksamen, hetzij door het op geregelde tijdstippen uitgegeven bulletin « Uw loopbaan in dienst van de Staat », dat de essentiële kenmerken vermeldt van alle op dat ogenblik aangekondigde vergelijkende eksamens en dus ook van de bedoelde werving. Belangstellenden moeten alsdan binnen de gestelde termijn en bij middel van het daartoe bestemd formulier om hun inschrijving verzoeken. Te dier gelegenheid zal inschrijvingsgeld moeten betaald worden.
2. Het VW kan evenzo beslissen dat een bepaalde werving uitsluitend bestemd is voor de reeds ingeschrevenen. Het vergelijkend eksamen is dan uitsluitend toegankelijk voor de gegadigden die reeds ingeschreven zijn en die voldoen aan de gestelde voorwaarden. De modaliteiten worden dan rechtstreeks ter kennis van de betrokkenen gebracht. Zij die hun kandidaatstelling bevestigen, zullen inschrijvingsgeld moeten betalen.
3. Wanneer een werving van tijdelijk personeel dringend noodzakelijk is en het VW over geen wervingsrezerve beschikt, kan het VW de ingeschreven gegadigden aanwijzen in de volgorde van de datum van verzending van hun sollicitatie .

Cw.

12/02/76.

DOKUMENTATIE

WIJ in de volksunie

ANTWERPEN

ANTWERPEN (Arr.)

GALABAL
Dit feest voor flaminganten grijpt plaats in de Handelsbeurs op zaterdag 21 februari.

VUJO
Geregelde samenkomsten. Voor informatie gelieve te kontakteren : De Motte Erika en/of Monseur An. Adres : resp. Venezuelastr. 6/91, Antwerpen 2030 ; Letterkundestr. 12, Wilrijk.

DEELNEMING
Blijken van deelneming bij het overlijden van mevr. Bertha Baert-Bolian, grootmoeder van ons arr. bestuurslid Eddy Gaublomme. Ondanks haar 87 jaar was de overledene nog een vurig lid van de VU en van de Vlaamse gepensioneerden te Merksem.

HERENTHOUT

OVERLIJDEN
Zaterdag 31 januari werd onze goede vriend, medestichter van de VU-afdeling Herenthout, Desire Wouters uitgeleid door vele trouwe vrienden ten grave gedragen. Overtuigd nationalist, militant in de vooroorlogse Groeningerwacht bleef hij spijts de moeilijke na-oorlogsjaren zijn jeugdidealen trouw. En toen in 1965 onze afdeling van wal stak werd hij onmiddelijk bereid gevonden een bestuursfunktie op te nemen. De IJzertragedie heeft hem steeds aangegrepen. De vooroorlogse bedevaarten naar de graven aan de IJzer heeft hij alle meegemaakt. En wanneer deze na de tweede wereldoorlog hernamen, was hij de grote promotor voor het inleggen van autocars naar Diksmuide. Deze taak nam hij tot de laatste IJzerbedevaart ononderbroken op zich. En reeds voor de komende bedevaart waren kontakten gelegd en regelmatig spaargelden opgehaald. Levenslustig en opgeruimd, promotor van het eigen Vlaams Lied wist hij zo menige vergadering, uitstapjes of ledenfeesten de eigen Vlaamse kleur bij te zetten. Hij rust nu zacht in de aarde van het land dat hij zo oprecht lief had. Liefde die hij zo graag uitzong in het eenvoudige, volkse Vlaamse lied.

Wij betuigen de beproefde familie en inzonderheid zijn trouwe echtgenoot onze oprechte kristelijke deelneming.

KALENDER

Arr. Antwerpen :

VUJO houdt een propagandatocht voor EURANJE op zaterdag 21 februari. Bijeenkomst om 14u aan het sekretariaat, Wetstraat 12 te Antwerpen.

FEBRUARI

13. **Herentals :** VUJO-informatieavond om 20u in zaal Brouwershuis over Vlaamse strijd - Sociale strijd - Volksunie en sindikalisme met als gastspreker H. De Bleecker.

13. **Arr. raad :** lokaal Trefpunt, Turnhoutsebaan 28, Deurne, om 20u30.

14. **Kasterlee :** Afdelingsbal.

15. **Arr. kolportage :** van 9u30 tot 12u30 in de gemeenten Zoersel, Halle (Kempen), Westmalle, Oostmalle, St-Antonius-Brecht.

18. **Merksem :** VU-kernvergadering in Ontmoetingscentrum boven Vlaams Huis Tijl, Bredabaan 298.
19. **Bornem :** Vlaamse Kring : bijwonen toneel « Een vuile egoïst », met o.m. Georgette Hagendoren, in Stadsschouwburg St-Niklaas, 20u.
20. **Borgerhout :** Ledenvergadering in lokaal De Worstenpan, Turnhoutsebaan 8. « Taak en kansen van de Volksunie » door kamerlid R. Mattheyssens.
20. **Bornem :** Vlaamse Kring : gespreksavond « Ziekteverzekering » door Staf Auwers. Lokaal De Bron, 20u30.

20. **Duffel :** Arr. raad Mechelen, zaal Gildenhuis, Stationsstraat, 20u30.

21. **Merksem :** Bal VBK Tijl om 20u30 in feestzaal Tijl, Bredabaan 298. Inkom vrij.
21. **St-Kat.-Waver :** VU-dansfeest, Parochiezaal Elzestraat, met het orkest Georgia Brown. In de bovenzalen : bar.
21. **Antwerpen:** Galabal van « Vlaamse Aktie- en Kultuurgemeenschap, gekend als « Vroeger en Nu », zaal Handelsbeurs (Meir). Kaarten bestellen bij het VU-sekretariaat Antwerpen, Wetstraat 12, tel. 36.84.65.
25. **Bornem :** Vlaamse Kring : Literaire avond met Valère Depauw. Lokaal De Bron. 20u.
26. **Merksem :** VUJO-ledenvergadering om 20u in Ontmoetingscentrum boven Vlaams Huis Tijl, Bredabaan 298.
28. **Ramsel :** Afdelingsbal in zaal Moderna om 20u30 (Hooilaar) met het orkest The Jumbo Jets.
29. **Gent :** EURANJE (VUJO).

MAART

6. **Kasterlee :** Arr. VUJO-bal in zaal De Druif om 20u. Inkom : 40 fr.

5. **Borgerhout :** Lentebal in zaal Pax, Sterlingerstraat om 21u. Inkom : 60 fr. Kaarten te verkrijgen op het sekretariaat, Statielei 8.

walter maes
VERZEKERINGSKANTOOR
SPAARKAS - HYPOTHEKEN
LENINGEN
Drie Koningenstraat 12
2600 BERCHEM - Tel. 39.25.82
MAANDAG GESLOTEN
Huwelijk - Brand - Familiale
1 j. GRATIS

3e DIALOOGDAG
DE VAKBOND
IN ONZE SAMENLEVING
VERSTARRING
OF VERNIEUWING ?

Sint-Niklaas — Hotel Serwir
22 februari 1976

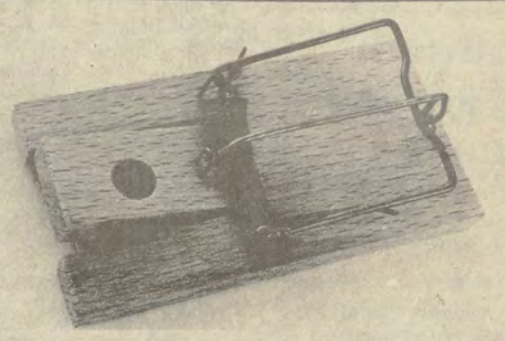

De muizeval van de gemakkelijkheid staat gespannen voor u en voor mij. Het verleidelijke stukje kaas-met-selder, het pindanootje ligt er bij, « het witteke » staat klaar op de arm van de luie TV-zetel ! En toch zeggen wij : « Neen... ik maak een abonnement ! ».
Nu het vriesweer naar de olimpische spelen is en weerman Joris Depré van het KMI lentegeuren heeft opgesnoven en het dus weer weer is, is het weer aan ons om de laatste stoot aan de « Wij »-kar te geven.
Loop niet in de val van de gemakzucht ons gespannen door jonge grijsaards die beweren « dat het allemaal niet meer nodig is, en dat de grote strijd toch gestreden is ». Niet waar, het begint pas goed ! Nemen wij nu eens onze Top-twintigers. Eén vrouw en negentien mannen die dagelijks de val ontlopen en hun plaats aan de « Wij »-top wekelijks verstevigen. Laat het hen niet allemaal alleen doen, bij de baard van Rabindranat Tagore !
Die zou in zijn beste tijd gezegd hebben : « Dichten wij voor hen een Wij-zang ! ».

TOP-20

1)	Kris Versyck, Gent	2064
2)	Georgette De Kegel, Ninove	910
3)	Jef Nagels, Oostende	715
4)	Bert De Cremer, Denderhoutem	632
5)	Juul Moens, Antwerpen	611
6)	Jef Vincx, Erps-Kwerps	518
7)	Jan Caudron, Aalst	476
8)	Geert Bourgeois, Izegem	468
9)	Joris Depré, Tervuren	402
10)	Daniel Denayer, Aalst	348
11)	Koen Van Meenen, Heusden	310
12)	Jozef Labaere, Kortrijk	288
13)	Jan Roux, Genk	276
14)	Ferre De Beuckelaer, Kontich	228
15)	Theo Beenders, Zaventem	216
16)	Raf Lintermans, Veurne	215
17)	Willem Nollet, Hove	180
18)	Roger Vandenbilcke, Ieper	179
19)	Miel Van Langendonck, St-Katelijne-Waver	178
20)	Frans Van den Eynde	134

EKEREN

GALABAL

Zoals alle jaren richt de Vlaamse Aktie en Kultuurgemeenschap in de Handelsbeurs te Antwerpen haar galabal in op zaterdag 21 februari. Kaarten verkrijgbaar op het VU-sekretariaat, Wetstraat 12, Antwerpen. Tel. 36.84.65.

GEMEENTEVERKIEZINGEN

VU-medewerkers en medewerksters zijn steeds welkom in onze afdeling. Stel u in verbinding met het VU-sekretariaat, Geestenspoor 72, Ekeren, tel. 41.04.41.

BORGERHOUT

GEBOORTE

Bij Frieda Van Loon en Paul Van der Velden werd een zoon Roeland geboren op 27 januari jl. Onze hartelijkste gelukwensen hiervoor alsook aan de grootouders Hugo en Tinneke Van Loon-De Buysscher en de h. en mevr. Van der Velden.

TENTOONSTELLING

Van 14 tot en met 24 februari stelt kunstschilder-tekenaar Piet Tibos (36) zijn werken tentoon in de gemeentelijke feestzaal van Borgerhout.

Het werk van Tibos valt op door de eenvoud van het onderwerp. De menselijke figuur heeft er een ereplaats. Met dan een bijzondere attentie voor de vrouw, in de verschillende stadia van het leven. Zijn werk doet met zijn delikate schriftuur soms denken aan Oosterse kalligrafie. Ook straalt het rust en ingetogenheid uit wat, in onze zenuwslopende tijd, een verademing is.

Vrij toegankelijk alle dagen van 10 tot 18u.

MERKSEM

OVERLIJDEN

Op 24 januari, 4 dagen na haar 87e verjaardag, overleed ons geacht medelid, mevr. Bertha Boliau, echtgenote Alfons Baert en grootmoeder van arr. VUJO-voorzitter, Eddy Gaublomme. Langs deze weg betuigen mandatarissen en bestuur van VU-Merksem, evenals het VUJO-bestur, hun diep medevoelen met dhr Baert, zijn kinderen en kleinkinderen en met de familie Boliau.

VUJO-NIEUWS

Bij het wederverschijnen van « Spot », het driemaandelijks tijdschrift van de VUJO-kern Merksem, lichten we graag enkele lijnen uit het voorwoord van de VUJO-voorzitter Michel Du Bois. « Zoals u wellicht weet, of misschien zelfs nog niet weet, is onze VUJO-kern dit jaar van start gegaan met een nieuwe werking. Tot nu toe hebben wij verschillende resultaten geboekt in de goede richting. Toch staan wij nog slechts in een pril beginstadium. Het organiseren van aktiviteiten weegt soms zwaar door bij gebrek aan mensen. Wij nodigen daarom ieder VUJO-lid uit, eens een kijkje te komen nemen op de vergaderingen die elke laatste donderdag van de maand doorgaan in ons hoofdkwartier «Tijl» op de Bredabaan. Een eerste objektief dat we ons hebben gesteld, is het vormen van 'n goede groep, noodzakelijk voor een doeltreffende werking. Wanneer dit in of meer bereikt is, zouden we trachten ook de niet-aktieve VUJO-leden aan te spreken. Het terug verschijnen van onze « Spot » mag als een eerste stap in die richting worden beschouwd ». Als kommentaar willen we daar graag aan toevoegen : « Doorgaan in die richting, jongens (en meisjes), ge zit goed ! ».

VK ATLANTA

Voetbal is een wintersport, akkoord, maar soms speelt Koning Winter ons toch wel parten, zoals nu weer op 1 februari. Laat ons hopen dat hij zijn kwade bui kwijt is tegen 29 februari, want dan moeten we Pomo, de 2e gerangschikte ontvangen op ons terrein in het Fort van Merksem om 10u30. Supporters, allen dus op post ; we zullen uw steun goed kunnen gebruiken.

ZUSTERAFDELING

Naar jaarlijkse gewoonte gaat een afvaardiging van onze afdeling ook dit jaar weer met een autocar naar het bal van onze zusterafdeling Berg-Kampenhout op zaterdag 21 februari, met vertrek om 19u aan Vlaams Huis Tijl, waar de inschrijvingslijst reeds aan het mededelingsbord hangt. Kaarten voor dit bal zijn ook reeds ter beschikking op het sekretariaat en kosten 50 fr.

Brouwerij MOORTGAT
BREENDONK
tel. (031)86.71.21
voor AL Uw bieren en Limonades
★
Bijhuizen : Cogels Osylei 73
2600 Berchem-Antwerpen
Tel. (031)36.10.11
Deheegher Jan
Ledeganckstraat 19
Gent
Tel. (091)22.45.62

MERKSEM

COMMISSIE VAN OPENBARE ONDERSTAND

Vakante plaatsen van **KLERK-TYPIST,** waarvoor tevens een werfreserve wordt aangelegd.

Aanvragen dienen uiterlijk op 1.3.76 ingediend.

Nadere inlichtingen te bekomen op het **personeelsbureau van de COO, Jaak De Boeckstraat 5-11, 2060 Merksem.**

(advertentie)

MEDEGEDEELD

EKEREN

MEDEDELING AAN DE BEVOLKING

Het College van Burgemeester en Schepenen der gemeente Ekeren brengt ter kennis dat de eerstvolgende zitting van de gemeenteraad zal plaats hebben op donderdag 19 februari te 20u in de gewone zittingszaal, ten gemeentehuize, Kasteel Veltwyck.

15 JAAR VNJ

In 1976 viert het Vlaams Nationaal Jeugdverbond (VNJ) zijn 15-jarig bestaan. Wij willen dit doen met de gepaste luister en de veroverende geestdrift, waarop 15 jaar onverpoosde inzet voor de Vlaamse jeugd recht heeft.

1976 wordt voor het VNJ een rijk werk- en feestjaar.

Onze «feestkalender» vermeldt voor de eerstvolgende weken :

Zaterdag 28 februari : Antwerpen, Zurenborg-Centrum, Dageraadspaats : «Franse kaasavond», het traditioneel geworden gezellig etentje in het Antwerpse (inrichting JSK, Groot-Antwerpen).

Zaterdag 20 maart : Gent, zaal Roeland, Korte Kruisstraat : « 7de VNJ-Lentebal », het écht-jong bal van Gent ! (inrichting JSK Gent).

Zaterdag 3 april : Mechelen, Stadsfeestzaal, Merodestraat : « Landelijk dansfeest » met het orkest Woutstones, de ontmoetingsavond voor alle leden en oudleden van het VNJ en alle vroegere « nationalistische » jeugdverenigingen (inrichting landelijke JSK).

Zaterdag 24 en zondag 25 april: Antwerpen : 15 jaar VNJ. Optocht, stadsspelen, jeugdwedstrijden.

Zondag 25 april : zaal Elckerlyx, Frrankrijklei : Grootse feestnamiddag.

GEMEENTE MOL

BERICHT VAN AANBESTEDING : ONDER VORM VAN WEDSTRIJD

Op maandag 16.2.76 te 11 uur zal er ten gemeentehuize van Mol overgegaan worden tot het openen der biedingen ingekomen tot de aanbesteding van een polyvalente ruimte in geindustrialiseerde bouwelementen.

De stukken liggen ter inzage op :

— Kantoor der Aanbestedingen, Luxemburglaan 49, Brussel.
— De burelen van de gemeentelijke technische dienst, Markt 22, Mol.

Ze zijn te verkrijgen op laatst vermeld adres, tegen de prijs van 100 fr.

Vereiste erkenning : Categorie D - klasse drie.

(advertentie)

BRABANT

BRUSSEL (Arr.)

SEKRETARIAAT

Het arr. sekretariaat is open van maandag tot en met donderdag van 19 tot 20u.

GEWEST NOORD

10 maart : kadervorming gemeentewet.

21 april : financieel beheer in de gemeente.

Beide aktiviteiten gaan door in 't Molenhuis te Malderen, telkens van 20 tot 22u30.

GRIMBERGEN-BEIGEM-HUMBEEK

NAKLANK

De afdeling Grimbergen-Beigem-Humbeek kan niet alleen terugblikken op een meer dan geslaagd nieuwjaarsfeest, maar vindt het bovendien verheugend dat op diezelfde avond ongeveer 6.000 fr. (kaartenverkoop en tombola) kon overhandigd worden aan een lid van onze afdeling, die dit bedrag zal overmaken aan S.O.S. Ruisbroek.

LEUVEN (Arr.)

REGIONALE VOORSTELLEN

a) uitbouw van een administratieve en onthaalstruktuur in het centrum van de Leuvense agglomeratie tussen de abdij van Park-Heverlee en Leuven-Station. Hierdoor zou tevens :

— de geluidshinderende spoorweggeul overbrugd worden,
— passende verkeersontlastende verbindingen geschapen worden met Kessel-Lo,
— een hernieuwde godsdienstig, sociale en kulturele en onthaalbestemming gegeven worden aan de Parkabdij.
— een parkeerruimte tot stand komen voor de spoorweggebruikers,
— een kongres-, markt- en jaarbeursruimte uitgewerkt kunnen worden,

b) Uitbouw van de toeristische infrastruktuur :

— door de provinciale domeinen van Kessel-Lo en Zoutleeuw (Het Vinne) operationeel te maken,
— door de oprichting van een opbouwwerk « Hageland » ter bevordering van het korte verblijftoerisme tussen de kultuurpatrimoniumrijke steden Diest, Aarschot, Tienen, Zoutleeuw,
— door de opening van streek- en ambachtelijke musea (Voorstel van dekreet Willy Kuijpers).

c) Uitbouw van de landbouwafzet :

— door de veredelingstuin witloof met promotieverkoop,
— door producent-kopers-koöperatieven.

Het volledig dossier « Werkloosheid in het arr. Leuven » kan je aanvragen mits storting van 20 fr. op het adres : VU-arr. Leuven, Swertmolenstraat 23, Herent.

TREMELO-BAAL

OVERLIJDEN

Het bestuur en de afdeling betreuren het afsterven van mevr. Philomena Holemans, moeder van afdelingssekretaris Maurice De Cock, en betuigen hem hun medeleven evenals aan zijn diepbedroefde familie.

ZAVENTEM (Fed.)

15 maart : kadervorming gemeentewet.

26 april : financieel beheer in de gemeente.

Beide aktiviteiten gaan door in de Klub der Verenigingen (bij Jef Noblesse), Vilvoordelaan 63 te Zaventem.

Voor nadere inlichtingen zich wenden bij : Hollaender B, Brusselsesteenweg 51a, Grimbergen.

BEKNOPTE HANDLEIDING «GEMEENTERAADSVERKIEZINGEN '76»

Deze handleiding wil een praktische gids zijn bij de voorbereiding van de gemeenteraadsverkiezingen van 1976.
Uit de inhoud vermelden wij o.a. « Waarom de VU op gemeentelijk vlak ? ». « Hoe de verkiezingen voorbereiden ? Programma, propaganda, lijstvorming ». « Enkele bijzondere problemen ».
Deze zeer nuttige brochure kan U bestellen door storting op bankgiro : 061-7607090-39 (Johan Beke, Mariakerke) met vermelding van het aantal, de afdeling en het juiste adres.
Bestelling per één stuk : 20 fr. Vanaf 5 stuks : 15 fr./stuk.

DRINGENDE OPROEP

Alle VU-afdelingen en in zonder deze van Vlaams-Brabant worden bij deze verzocht na te gaan of ze in hun midden geen betrouwbare mensen kennen die inlichtingen hebben betreffende de taaltoestanden in het bedrijfsleven in een onderneming die ze kennen of waar ze te werk gesteld zijn. Geheimhouding verzekerd, informatie doorsturen aan oud-senator M. Van Haegendoren, G. Gezellelaan 63, 1330 Heverlee (telefoon (016)22.45.45).

KALENDER

FEBRUARI

13. **Diegem :** Algemene ledenvergadering om 20u in het Gildenhuis. Gelegenheidsspreker : kamerlid Paul Peeters. Met demokratisch Breughel-maal.
14. **Evere :** Gezellige eetavond vanaf 19u30 met Vlaamse stoverij op zijn Brussels. Daarna dansgelegenheid in zaal Everest, Dekosterstraat 38.
14. **Huizingen :** Derde groot Meneerkensbal in zaal Union, Torleylaan, om 21u. Met medewerking van Pop Stereo Sound.
14. **Beigem-Grimbergen-Humbeek :** VUJO jaarlijkse « Dansende Tee » in de parochiezaal van Beigem met discobar BSR. Toegang : 50 fr. Voorverkoop : 40 fr.
21. **Berg-Buken-Kampenhout-Nederokkerzeel :** Afdelingsbal in zaal Fauna-Flora om 20u30 te Berg. Toegang : 60 fr.
21. **Halle :** Jaarlijkse mosselkermis vanaf 18u in de Parochiezaal van St-Rochus, Melkerijstraat. Ook op 22 februari vanaf 12 uur.
28. **Asse-Zellik-Mollem :** Pannekoekenbak vanaf 19u in zaal Canteclaer, Markt 6 te Asse. Ook op 29 februari vanaf 14u en tevens karnavalstoet ingericht door de gemeentelijke jeugdraad.
28. **Ternat-Lombeek-Wambeek :** 6de haantjeskermis in feestzaal Uilenspiegel, Kerkstraat 34, St-Kat.-Lombeek vanaf 18u. Ook op zondag vanaf 11u en maandag 1 maart vanaf 12u.
28. **Duisburg :** Breugelfeest in gemeentelijke feestzaal, Mussenstraat, om 19u. Inkom : 70 fr. Discobar Up and Down.

MAART

5. **Vilvoorde : Arr. VU-meeting om 20u in « Witte Leeuw », Grote Markt. Sprekers : H. Schiltz, algemeen voorzitter; Paul Peeters, algemeen sekretaris en Vik Anciaux, kamerlid.**
6. **St-Kwintens-Lennik :** Mosselfeest vanaf 18u in « De Verzekering tegen de Grote Dorst » te Eizeringen. Ook op 7 maart vanaf 12 uur en 8 maart vanaf 18 uur.
13. **Scherpenheuvel :** Dansfeest in Parochiezaal, Stationsstraat om 20u30 met DJ Julien.
13. **Schepdaal-St-MartensLennik :** Haantjeskermis (ook op 14 maart). In zaal Select.
13. **Tervuren :** Afdelingsbal in zaal « Den Engel » met orkest Bert Minten.
13. **Tremelo-Baal :** Afdelingsbal in Parochiezaal van Baal.
13. **Aarschot :** Afdelingsbal.
20. **Boortmeerbeek-Hever :** Afdelingsbal in zaal Movri te Boortmeerbeek.

APRIL

3. **Brussel-Halle-Vilvoorde (Arr.) : Arr. bal in zaal Pergola van het Meli-kompleks op de Heizel om 21u met het Waltra-dansorkest.**

ONS BOUWKUNDIG ERFGOED MOET DRINGEND WORDEN BESCHERMD

De Nederlandse
Kultuurraad besprak
op 3 februari j.l. een ontwerp
van dekreet
tot bescherming van monumenten
en landschappen.
Namens
de Volksunie,
die veel belang hecht
aan de doelmatige
bescherming van
het Vlaamse
gebouwenpatrimonium
en de Vlaamse landschappen,
kwamen drie sprekers
op de tribune :
volksvertegenwoordiger
De Beul (Antwerpen),
senator Van Ooteghem (Gent)
en senator Jorissen (Mechelen).

Zij werden alle drie
aandachtig beluisterd
omdat
hun uiteenzettingen
biezonder goed gedokumenteerd
waren
en zij op een indrukwekkende
manier
de Vlaamse achterstand
op dit gebied
onderstreepten.

Uit het sterk gedokumenteerde
betoog
van senator Jorissen
brengen wij vandaag
belangrijke uittreksels.

Het is een belangrijke taak
voor ons,
volksnationalisten,
doelmatig te zorgen
voor het kulturele erfgoed
van ons volk.

Als wij
daaraan
geen aandacht zouden besteden,
wie dan wel ?

Zo het juist zou zijn dat dit land in 1835 met de stichting van de Koninklijke Kommissie voor Monumenten het eerste land was in Europa dat een officieel organisme in het leven riep om het kultureel gebouwenerfgoed te beschermen, dan is het ook zo dat we thans tegenover de omringende landen achternahinken en dat we nog zullen moeten afwachten of dit ontwerp eens dekreet geworden een zodanige toepassing zal krijgen dat we die achterstand zullen kunnen inlopen.
Op het gebied van de beschermde monumenten staan we inderdaad in vergelijking met het buitenland niet ver. En evenmin wat betreft de restauraties.

KLASSERINGEN BIJ ONS

In 1974 telden de 5 Vlaamse provincies samen 1.208 beschermde of geklasseerde monumenten, Brabant dus inbegrepen en als volgt verdeeld : 300 in Oost-Vlaanderen, 272 in Antwerpen, 269 in Brabant, 246 in West-Vlaanderen en 121 in Limburg. Daarnaast waren er 204 beschermde landschappen : 71 in Brabant, 50 in Antwerpen, 30 in Oost-Vlaanderen en 29 in West-Vlaanderen, in Limburg 24.
Ondertussen zijn er nog wat bijgekomen. Zo publiceerde het Staatsblad van 9 september nog een 70-tal klasseringen waaronder ook stadslandschappen.

Bij de bespreking van het voorstel van dekreet van de heer Lindemans in deze Kultuurraad op 6 juni 1972 heb ik hier de cijfers naar voren gebracht van de beschermde gebouwen in onze 6 kultuurhistorische voornaamste steden. Samen waren dat er toen 235 geklasseerde gebouwen onderverdeeld als volgt : 64 voor Gent, 53 voor Antwerpen, 44 voor Mechelen, 35 voor Brugge, 32 voor Leuven en 27 voor Brussel.

Een jaar geleden, op 31 december 1974, waren die cijfers als volgt gewijzigd : een gevoelige vooruitgang van Brugge dat van 35 tot 123 opklom o.m. met 74 klasseringen in 1974, een vooruitgang ook voor Antwerpen dat van 53 naar 74 ging, doch weinig vooruitgang voor de andere steden : Gent kwam van 64 op 72, Mechelen van 44 naar 47, Leuven van 32 naar 39 en Brussel van 27 naar 38.
De 6 steden samen telden dus een jaar geleden 393 beschermde gebouwen. Sindsdien kwam er praktisch niets bij.

IN ENGELAND EN NEDERLAND

Het is al met al een verbetering die er geen is wanneer we even kijken naar andere landen.
In Engeland zien we dat Stratford-on-Avon met 6.000 inwoners 435 beschermde gebouwen telt, of meer dan onze 6 voornaamste steden samen.
Salisbury met 35.000 inwoners telt er 654 en Bath met 80.000 inwoners zelfs 2.843 of meer dan alle beschermde gebouwen in België samen. In Engeland zijn 250.000 gebouwen beschermd.
In Nederland telt een stad als Maastricht 1.158 beschermde gebouwen en Middelburg 1.100 of elk ongeveer zo veel als heel Vlaanderen. Amsterdam telt er zelfs 7.000.
Voor gans Nederland zijn er meer dan 40.000, voor gans België een 2.500, voor Vlaanderen een 1.500.
Men ziet onze achterstand.

WEDEROPBOUWEN ?

Men heeft in ons land zelfs geklasseerde gebouwen, in de jongste oorlog vernield, niet eens wederopgebouwd.
Wij denken hier o.m. aan het prachtige pand De Lepelaer op de Zoutwerf 17 te Mechelen : een haast enig eksemplaar van een burgerhuis getekend door Rombout Keldermans.
Nochtans zijn we tevreden wanneer we het Belfort en de Hallen van Ieper zien, na 1914-'18 wederopgebouwd, of de kerk van Hoogstraten, een ander meesterwerk van Rombout Keldermans, na 1945 weer opgebouwd.
Door het feit dat wij zeer slordig zijn omgesprongen met ons gebouwenerfgoed is ook zo ontzettend veel verdwenen in de jongste tientallen jaren. Hoog-Brussel is er een tipisch voorbeeld van : hier en daar staat er nog een Zavel- of een Kapellekerk als een eenzaam museumstuk te midden van een zee van verwoesting. Het valt hartstochtelijk te hopen dat men Laag-Brussel, waar de verwoestingen nog niet zo erg zijn, verder zal sparen.
Vele kenners beweren zelfs dat de twee grootste perioden van stelselmatige verwoestingen in de geschiedenis : de Beeldenstorm en de Franse Omwenteling niet zo veel hebben vernield als wijzelf de jongste decennia.
Ook Wereldoorlog I of Wereldoorlog II richtten niet zoveel verwoestingen aan.
Zodat we de vraag mogen en moeten stellen of op halflange termijn de mooiste van zoveel waardevolle verdwenen panden waarvan de plannen nog bestaan ofwel relevees ofwel fotografische dokumenten niet moeten worden gerekonstrueerd.

VOLGENS OUDE PLANNEN BOUWEN

Trouwens men heeft zelfs eeuwen later gebouwen voltooid of helemaal gebouwd volgens plannen honderden jaren vroeger getekend.
Zo deed men met een groot gedeelte van de Dom van Keulen, pas in de 19-eeuw voltooid, of met het huidig stadhuis van Mechelen dat men volgens de plannen van Rombout Keldermans pas in het begin van deze eeuw bouwde.
Niemand vindt die gebouwen daarom minder mooi.
Zelfs de Grote Markt van Brussel werd na de beschieting op bevel van zonnekoning Lodewijk XIV door diens maarschalk de Villeroy op 13 en 14 augustus nadien praktisch volledig wederopgebouwd. In 1700 was de wederopbouw voltooid.
In de 19e eeuw was ze echter aan een nieuwe restauratiebeurt toe na decennia van verval.
Dit gebeurde vooral vanaf 1883 dank zij burgemeester Karel Buls, die de gevels aan een erfdienstbaarheid onderwierp, waardoor, ik citeer : « De afmetingen, de ordonnantie, de details, de versiering en het uitzicht van iedere gevel zouden bewaard blijven ».
De eigenaars betalen sindsdien jaarlijks een beperkt bedrag en de stad Brussel onderhoudt de gevels.
Ook dit is geen slecht voorbeeld van monumentenbeleid, al is de regeling 100 jaar oud. Op de Grote Markt te Brussel zijn echter slechts het Stadhuis en het Broodhuis geklasseerd, zoals op de Mechelse Grote Markt thans alleen de Hallen geklasseerd zijn en geen enkel ander gebouw.

WAAROM NIEUWE BELANGSTELLING ?

Men heeft veel gesproken en geschreven over de belangstelling in ruimere kring voor het kultureel gebouwenerfgoed nu in vergelijking met de voorbije decennia.
Men kan velerlei oorzaken aanhalen.
De jongste wereldoorlog met zijn verwoestingen had de restauraties toch al tot nieuwe gespreksstof gemaakt.
De belangstelling groeide omdat men vrij algemeen de teorie ging geloven van de steenkanker veroorzaakt door de steeds talrijker uitlaatgassen en dat men vaststelde dat deze steenkanker maakte dat de gebouwen thans veel vlugger slijtage gaan vertonen dan vroeger.
Ook de trillingen veroorzaakt door het zware verkeer schrijft men een afbrekende werking toe.
Dit is één van de redenen waarom men het druk verkeer uit de stadscentra ging bannen.
Na de grote stadsuitbreidingen in de 19e en in de 20e eeuw met huizen gebouwd als produkten aan de lopende band is men zich geleidelijk aan meer bewust geworden van de artistieke opvatting van stedebouw in vroegere eeuwen.
Men ging de waarde ervan opnieuw inzien.
Ook de waarde van het gebouw als woonfunktie, omdat die funktie steeds meer werd aangetast door de sterke uitbreiding van de dienstensektor.
De vlucht uit de verkrottende stadscentra en uit de eentonige voorsteden van de 19e en 20e eeuw en de ontvluchting van de eentonige moderne flats met hun flatneurose maakte dat het voorheen nog gave platteland ook steeds meer ging verstedelijken in de slechte zin en dat het op veel plaatsen werd verloederd.

(doorlezen blz 12)

Dit alles bracht bezinning mee en de zucht naar herwaardering van de historische stadskern waar de mens nog de maat was van de dingen en het huis en heel het stadsplan nog gebouwd en ontworpen werd met de aangename woonfunktie als doel.
Niet alleen de nuttigheid speelde een rol, niet alleen zocht men het aangenaam wonen in een gezellig interieur doch ook in een gezellig en estetisch verantwoorde omgeving, een estetisch verantwoord stadsplan.
Stedebouw was een kunst die geleidelijk aan sinds een paar eeuwen was verloren gegaan. Evenals men in de jongste eeuwen graag ging wandelen in de open natuur wandelde men in vroegere eeuwen graag rond in het estetisch gewaardeerd decorum van het stadscentrum.
Deze waarden werden thans opnieuw ontdekt.
Men ging in de rust en in de aangename verhoudingen van de huizen in de oude stadskernen zelfs een tegenwicht zien voor de existentiële angst.
De alternatieve levensgroepen gaven nog een duwtje bij wat betreft belangstelling.
En zo zijn we gekomen tot de huidige grotere belangstelling voor de historische stadskernen.

VAN MONUMENTENZORG NAAR BELEID ?

De vizie op de monumentenzorg heeft die ontwikkeling gevolgd en heeft zich verruimd. Men ziet niet alleen meer de meest waardevolle gebouwen op zichzelf, men ziet ook de omgeving, hele straten en ganse stadswijken.
Men ziet niet alleen meer de grote gebouwen, het grote monument doch ook het kleinere, het gewone pand of woonhuis dat evenzeer de kenschetsende kenmerken vertoont van een bepaalde tijd en een bepaalde stijl en dat evenzeer estetische kwaliteiten bezit. Het begrip stadslandschap werd geboren en in plaats van monumentenzorg begon men te spreken van monumentenbeleid.
Zelfs bij ons ziet men daar de jongste paar jaar al de sporen van in de klasseringen. O.m. ten gevolge van het jaar van de Begijnhoven zien we klasseringen van Begijnhoven in hun geheel. Ook al was hier een voorloper en wel Lier dat zijn begijnhof als geheel reeds geklasseerd zag in 1966.
Ook denkt men aan de bescherming van ganse straten en van ganse wijken.
Ook hier was er een voorloper, althans in dit land. Te Luik werden in 1950 reeds in één straat 65 huizen geklasseerd en wel in de rue Hors-Château.
Het is de goede politiek.

VOOR WANNEER EEN INVENTARIS ?

Laten we, om een ander hoofdstukje aan te snijden, onze voldoening uitspreken dat men werk zal maken van een inventaris van de oude, waardevolle gebouwen.
Het is al met al beschamend dat wij in 1976 nog niet over zulke inventaris met bijhorend fotomateriaal beschikken. Jaren geleden heb ik deze leemte al aangeklaagd.
Gedurende de jongste oorlog was men met deze grootse taak begonnen doch het werd niet voltooid en nadien heeft men er van officiële zijde nooit werk meer van gemaakt.
Hetgeen we thans bezitten danken we aan tal van stedelijke of gewestelijke kommissies en soms aan priveepersonen, die dit werk soms goed en soms minder goed hebben verwezenlijkt. Alleen voor Leuven is de inventaris klaar en voor Halle-Vilvoorde is men al flink opgeschoten.
Het zal de taak van de minister van Nederlandse Kultuur zijn, er over te waken dat de verspreide gegevens worden samengevat, vakkundig worden onderzocht, gekorrigeerd en aangevuld zodat we eindelijk een volledig en degelijk dossier zouden krijgen voor het gehele Vlaamse land.

INDUSTRIELE ARCHEOLOGIE

Wij wensen er anderzijds onze voldoening over uit te spreken dat men bij dit ontwerp ook de industriële archeologie heeft betrokken.
En dat men ondertussen ook al tipische gebouwen uit die tijd is gaan klasseren zoals het Centraal Station te Antewrpen. Ook hier zal de minister waakzaam moeten zijn want samen met het Centraal Station te Antwerpen werd doorgaans als tipische vertegenwoordiger van de bouwkunst in die tijd het Winketbrugje te Mechelen vermeld.
Toen ik geen twee jaar geleden vaststelde dat men het aan het afbreken was heb ik de minister van Openbare Werken gevraagd het te bewaren, desnoods elders. Hier het antwoord dat ik toen op mijn vraag kreeg :
« Met spijt moet ik het geacht lid meedelen dat de aandacht van mijn departement nooit en door niemand gevestigd is geworden op het feit dat de Winketbrug als een tipisch voorbeeld van bouwkunst uit de beginperiode van de industriële revolutie te beschouwen was.
De gestelde vraag komt aldus te laat. De brug is inderdaad afgebroken. De afbraakmaterialen bleven kontraktueel het eigendom van de aannemer en die heeft ze reeds als schroot verkocht aan een gespecialiseerde handelaar in dergelijke materialen. Ik zie dan ook niet in hoe dit nog te verhelpen zou zijn ».
Tot daar het antwoord.
Soortgelijke opruimingen zijn een gewone zaak geworden in dit land, niet alleen wat betreft de industriële archeologie doch ook van oude gebouwen in het algemeen.
Vijf maanden geleden, toen de minister met vakantie was, brak men een stuk 17e eeuwse begijnhofmuur af te Mechelen, Begijnhof dat men aan het klasseren is, nota bene, volgens brieven van de minister.
Ze bewijzen alleen dat we de naam kultuurvolk nog niet waard zijn.
En de Nationale Kommissie voor Monument geeft toestemming om dat stuk muur af te breken. Onbegrijpelijk en onaanvaardbaar. Daar klopt iets niet.

HOE RESTAUREERT MEN IN HET BUITENLAND ?

Nederland is hier een voorbeeld. Jarenlang heeft dit land per jaar meer dan één miljard en soms tot anderhalf miljard besteed aan monumentenbeleid.
Rijk, stad en privee werken hand in hand.
Waar tot vóór 1970 90 % van het geld naar de restauratie ging van kerken, kloosters en kastelen, daar ging het geld de jongste jaren meer dan voorheen naar partikuliere gebouwen en naar historische stadskernen en dorpskommen.
Er is een Rijksdienst waarin 140 man werken en verscheidene steden hebben daarbij hun eigen diensten, zo Amsterdam met 40 man.
Het privee-initiatief werd erbij betrokken.
Zo kent men er de Stichting Diogenes, de Stichting Aristoteles, de Stichting Hendrik de Keyser en de Amsterdamse Maatschappij voor Stadsherstel.
Dit zijn niet-kommerciële instellingen die de gebouwen opkopen, restaureren en verhuren en die een beperkte winst maken. Als niet-kommerciële instellingen mogen zij dit tot een grens voor 7 % winst.
Dit alles leverde uiteraard zijn resultaten.
Amsterdam restaureerde lange jaren tegen een tempo van 100 huizen per jaar.
Op het schiereiland Walcheren, in zijn geheel beschermd, ziet men te Middelburg, met 1.100 beschermde panden, mooie verwezenlijkingen op de Rouaanse kaai, de Bellingstraat en de Spanjaardenstraat.
Te Deventer vernieuwde men het stadscentrum en het Bergkwartier en in Maastricht de Stokstraatbuurt, Te Amsterdam vooral de panden langs de grachten en in de Bethaniënbuurt.
Men geeft in Nederland de oude stadskernen hun ziel terug en men gaat er graag wonen, des te meer omdat men de centra doorgaans verkeersvrij maakt.
Ook Engeland heeft terzake voorbeeldig werk geleverd.
Daar zijn er stichtingen als de British Council en vooral de National Trust, die met staatssteun werken, ook al worden de voornaamste fondsen door partikulieren samengebracht.
De « National Trust » telt daarbij meer dan 350.000 leden die jaarlijks meer dan 40 miljoen lidmaatschapsgeld betalen. Dit lidmaatschap maakt mede dat de belangstelling gaande blijft.
In tal van historische steden zoals Edinburg en Norwich wordt de moderne architektuur streng ondergeschikt aan de historische omgeving.
En dit is vanzelfsprekend zeer belangrijk.
Duitsland restaureerde niet alleen prachtig na de jongste oorlog te Nürenberg, o.m. de oude vestingen, te Bamburg of te Bruchsal. In deze laatste stad o.m. een kasteel tot en met de muurschilderingen toe.
Er zijn ook zeer mooie voorbeelden van bewuste stadskernvernieuwing.
Zo te Bremen waar onder impuls van de aannemer, kunstliefhebber Bruno Hustet, het oude schippers-kwartier hernieuwd, gerestaureerd en herbezield werd. Er was de restauratie van het Bötgerstraatje. Het werd het eerste voorbeeld van een verkeersvrije wandelstraat, voorbeeld dat over heel Duitsland, Nederland en thans over heel de wereld navolging krijgt.
Er is Aken waar het kwartier rond de Dom uitstekend werd gerestaureerd en tot wandelwijk werd ingericht.
Er is het zeer mooie Münster, er is het groot bouwvallig pakhuis uit de 16e-eeuw te Nürenberg dat tot flatwoning voor studenten en voor bejaarden werd omgebouwd, zodat oud niet gescheiden wordt van jong, er zijn de gerestaureerde en verkeersvrije straten en pleinen te München.
In Frankrijk werden door de wet Malraux 50 stadskernen beschermd en zullen ze op staatskosten wordn gerestaureerd. Vorig jaar kwamen daar nog 6 stadskernen bij naast 100 dorpskernen.
Ook daar zijn er echter stichtingen zoals « Le Marais et ses Abords » te Parijs. De wijk « Le Marais » te Parijs, voorheen een krottenbuurt die men dacht te slopen is thans reeds gedeeltelijk heel mooi gerestaureerd.
Te Rouen rond de katedraal werden alle vakwerkhuizen in Normandische stijl gerestaureerd en werden er wandelstraten ingericht. Op de Place des Vosges te Parijs in wat in Frankrijk een hotel heet, werkt meer dan 20 man personeel aan die restauratiestudies en -plannen.
Bij de landen van het Oostelijk Blok doen Polen, Roemenië, Bulgarije en Hongarije het goed en Joegoslavië is een voorbeeld voor heel de wereld.
Nochtans zijn die Oostbloklanden geen rijke landen.
In Joegoslavië werden tal van steden en dorpen na de jongste oorlog prachtig gerestaureerd zonder dat dit duur uitviel.
Restauratie, goed opgevat, moet trouwens niet duurder zijn dan nieuwbouw.
In Spanje kan men te Barcelona restauraties bewonderen in de buurt van het Picasso-museum.
In Italië is men bezig o.m. te Verona, ook al kan de Unesco, die de zorg op zich nam Venetië te restaureren niet beginnen omdat het Italiaanse parlement de jongste twee jaar geen tijd vond een nieuwe wet goed te keuren waardoor de Unescogroep kon beginnen.
De Skandinaafse landen restaureren.
Zuid-Afrika koestert een grote zorg voor zijn oude kultuurmonumenten, oude stadsgedeelten en dorpskommen.
In de Verenigde Staten en in Kanada is men vol aandacht voor het historisch gebouwenerfgoed. Quebec is een voorbeeld voor behoud en restauratie. Toronto, dat ondanks alle wolkenkrabberij een harmonieus stadhuisplein bezit, klasseerde onlangs een volledige oude Victoriaanse stadswijk en maakte ze verkeersvrij.

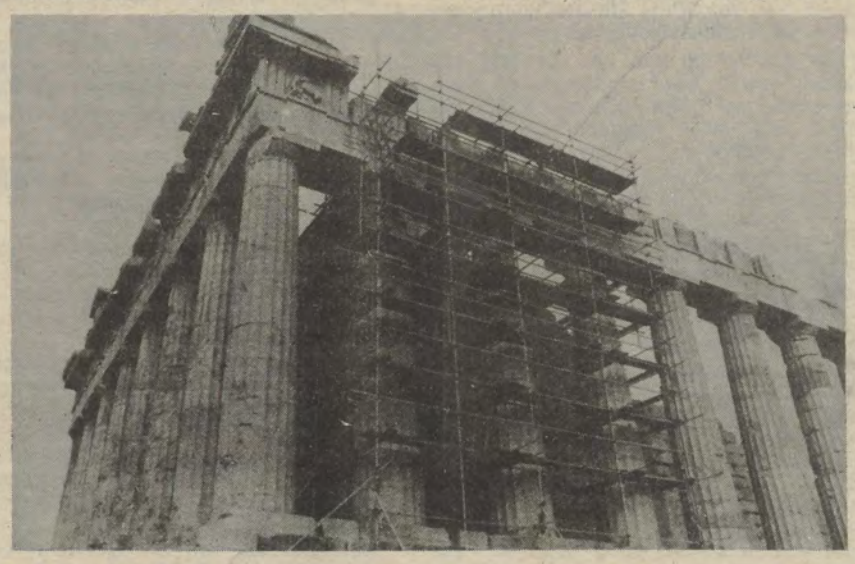

In 28 jaar vrede werd in Vlaanderen meer moois vernield dan tijdens de twee wereldoorlogen samen.

Zoals iets niet klopt dat leden van die Kommissie medewerkers waren bij de bouw van een RTT-gebouw te Gent dat het uitzicht op tal van Gentse geklasseerde monumenten verbrodt, waar én regering én Nationale Kommissie voor Monumenten schuldig waren, of rechtstreeks en onrechtstreeks betrokken waren bij plannen om gedeelten van waardevolle duinlandschappen op te ruimen om er flatwoningen te kunnen bouwen.

DE REKLAMEPLAAG

Een vraagpunt dat eveneens zeer dringend dient aangepakt is dat van de stadskernverloedering door de reklame.
Oude, soms waardevolle huizen die leeg staan en die door de eigenaars liever dan ze bewoonbaar te houden worden verhuurd aan publiciteitsfirma's omdat dit meer opbrengt.
Wie Antwerpen, Mechelen of andere steden doorkruist botst geregeld op zulke panden. Daarbij is het onbegrijpelijk dat men bij onbewoonde of ongebruikte oude waardevolle panden, zelfs in stadsbezit, nog het verstand niet blijkt te hebben het interieur te beschermen tegen weer en wind door de daken te dichten en vensterglas in de ramen te steken.
Zo de minister zulke waardevolle panden uit de 16e en de 17e eeuw wil zien met open dak en/of met ramen zonder ruiten dan mag ze te Mechelen bv. een kijkje gaan nemen in de Standonckstraat, in de St-Katelijnestraat en aan het Tolhuisje te Battel.
Het gaat hier woning voor woning om panden waarvan de bescherming of zelfs de klassering wordt gevraagd in een studie gemaakt in opdracht van het ministerie van Openbare Werken, dienst Stedebouw door de Leuvense professor Van der Haegen en het gaat niet om priveebezit doch om gemeenschapsgoed.
Hoeveel onnodige schade dient zo achteraf niet hersteld.
Dak toe en vensters dicht zou toch een elementair beginsel moeten zijn en men zou dit best wettelijk verplicht maken.

TE LANGE DUUR VAN RESTAURATIES

Een ander punt betreft de wijze van restauraties en de duur ervan vooral bij grote monumenten, zoals kerken.
Niet jarenlang, doch tientallen jaren lang staan bepaalde torens in stalen korsages en men moet soms lang leven om ze eens daar zonder te zien.
De oorzaak schijnt te liggen in een tekort aan gespecialiseerde arbeidskrachten, omdat soortgelijke restauratie-opdrachten vroeger nooit erg talrijk waren.
Nu zulke opdrachten meer dan vroeger zullen voorkomen, naar we verhopen, is overleg met aannemers aangewezen.
Men zou de gebouwen, het een na het ander, kunnen restaureren en de arbeiders koncentreren en zo nodig er meer opleiden.
Zo niet zullen we generaties zien opgroeien die zich bouwwerken alleen zullen kunnen voorstellen, voorzien van stalen keurslijven.
Bij de bespreking van de Rijksmiddelenbegroting enkele weken terug heb ik reeds mijn bezorgdheid geuit voor de grotere gevaren in deze overgangsperiode die onze oude panden lopen.
Ik wil het samenvatten in één zin. Omdat men vreest dat binnenkort heel wat gebouwen zullen worden beschermd zijn bepaalde privee-eigenaars zowel als bepaalde gemeentebesturen geneigd gauw nog heel wat waardevols op te ruimen en te vervangen door nieuwbouw.
Naast Mechelen kwam ook zo Herentals in het nieuws. Ook daar slaagt men er in telkens opnieuw opruiming te houden in wat men « oude rommel » noemt. Men ruimde er de jongste jaren hast het volledige Begijnhof op en thans weer een mooie historisch gebouw « De Zwaan ».

KONINKLIJKE KOMMISSIE DIENT HERVORMD

Wie de zaken enigszins van nabij volgt in zijn eigen streek zal dit weldra opmerken. Ik haalde reeds een paar voorbeelden aan uit Mechelen. Er zijn er daar nog andere.
En in vele steden is dit zo.
De klachten over de Koninklijke Kommissie voor Monumenten en Landschappen zijn niet nieuw.
Ze zijn tweeërlei : van de leden zelf en van de kenners van ons architektonisch erfgoed erbuiten.
Ik heb nog brieven in mijn bezit van wijlen dr Weyns, die zich beklaagde niet alleen over het gebrek aan middelen doch ook over het feit dat men weinig en degelijk vergaderde. De brieven dateren van 1970.
Er is het geruchtmakend ontslag van de bekende organist en komponist Flor Peeters in 1973.
Vorig jaar in verband met de kontroverse rond het stadhuis te Mechelen was er het ontslag van hoofdkonservator De Roo.
En dergelijke feiten meer.
Van buiten uit verwijt men de Kommissie vooral twee zaken :
1. Dat ze niet altijd bestand blijkt tegen de druk van bepaalde gemeentebesturen van grote steden, die slordig omspringen met het stedelijk gebouwenpatrimonium en dat partijpolitieke banden soms sterker blijken dan het behoud van het waardevol gebouwenerfgoed, wat toch de eerste taak is van die kommissie. Ook priveebelangen blijken soms doorslaggevend.
2. Dat de Kommissie weinig oog heeft voor het historisch geheel van oude wijken en stelselmatig opteert voor nieuwbouw waar ook rekonstruktie kan aangewezen zijn. En dat ze van de idee uitgaat dat wat afgebroken of vernield werd nooit mag worden terug opgebouwd. Dit in tegenstelling met de Franstalige Kommissie en met kommissies in het buitenland.
Men vindt dan en dat is logisch dat een Kommissie voor Monumenten die altijd nieuwbouw aanbeveelt overbodig is daar iedereen dit al doet en dat het haar taak is waar het past zinvolle rekonstrukties na te streven.
Hoe dan ook is het onbegrijpelijk dat deze Kommissie toelating geeft tot afbraak van een deel van de Begijnhofmuur te Mechelen en de bouw van een autotoonzaal in volle Begijnhofwijk en dit terwijl de minister met de klasseringsprocedure bezig is betekent een flater die haar krediet verder ondermijnt. En dat die strijd ondanks de verzekering door de minister bij herhaling gegeven voortgaat !
Zo was er eveneens de geruchtmakende toelating die deze Kommissie verleende wat betreft afbraak van een 13e eeuwse zijgevel van het Mechelse stadhuis wat aanleiding gaf tot tal van scherpe protesten van bevoegde kringen en personen in het Mechelse.
En er zijn meer voorbeelden.
De vraag dient gesteld of het niet mogelijk is die Kommissie aan te vullen met enkele zeer goede kunsthistorici, die niet partijgebonden zijn.
Verder blijken er reeds moeilijkheden te zijn ontstaan wat betreft de samenwerking van deze Koninklijke Kommissie en van de Rijksdienst voor Monumenten.
De jongste paar jaren zijn we er enerzijds wat op vooruitgegaan omdat men meer dan vroeger en op kortere tijd heeft geklasseerd.
Sommige steden zijn belangstelling gaan vertonen en zijn ook wat beginnen te doen : Leuven, Antwerpen en vooral Brugge.
Op andere plaatsen is die belangstelling er nog niet of wordt ze geveinsd.
We zijn er anderzijds op achteruit gegaan omdat er nog heel wat waardevols is ver-

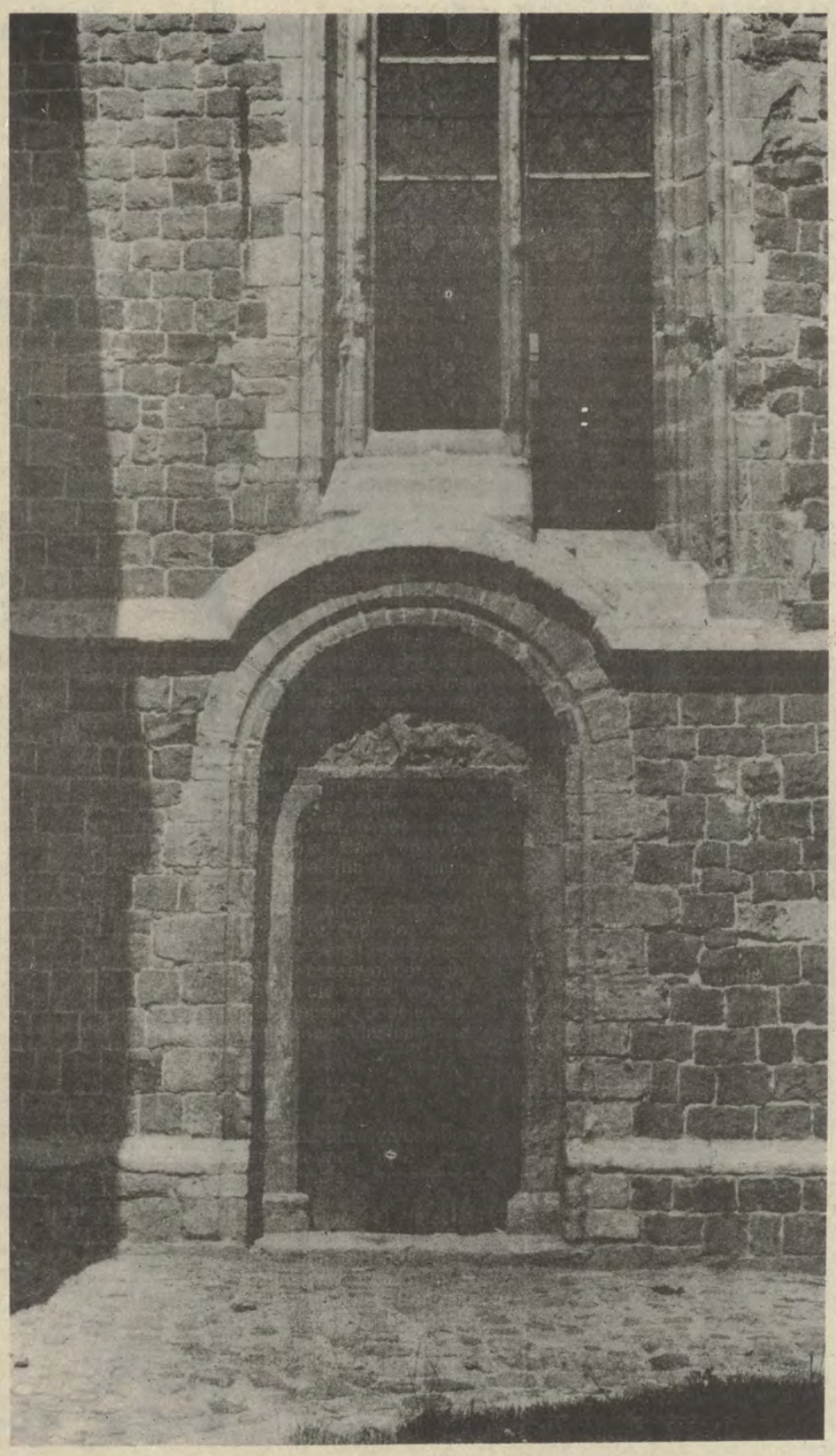

dwenen of omdat met het verder vlug laat vervallen in de hoop op afbraak.
Misbruiken duren voort : we denken aan het geknoei aan het natuurlandschap te Zichem of aan het stadslandschap te Mechelen.
Wij vrezen nog andere maneuvers om de eerstvolgende tijd aanslagen te plegen op ons architektonisch erfgoed.

MINISTER VOLDOENDE GEWAPEND ?

En hier past ten minste één grote vraag : is de minister enigszins gewapend daartegen ?
Kan ze bv bij spoedprocedure onteigeningen of kan ze bij spoedprocedure elke afbraak stoppen als toelating daartoe werd verleend door gemeente en Stedebouw ?
Want de prachtigste gevel of een eeuwenoude muur zoals die van het Begijnhof te Mechelen ligt er op één of twee dagen.
Dit ontwerp van dekreet schept anderzijds heel wat nieuwe mogelijkheden.
Wij kunnen slechts de verwachting uitspreken dat ze maksimaal zullen worden gebruikt. Het klasseren alleen van duizenden nieuwe panden en van tientallen nieuwe stadslandschappen en dorpskommen is immers slechts een begin. De passende restauraties zullen het moeilijkst zijn en zal een grote mobilisatie vergen van de geschikte krachten naast de opleiding van nieuwe mankracht.
Wij hopen dat de minister achter dit alles grote spoed zal zetten want de huidige toestand is meer dan beschamend.

DE DRIE NOODZAKELIJKHEDEN

Stopzetting van de vernielingen is een eerste noodzaak.
Samenwerking met de staatssekretaris voor Ruimtelijke Ordening is hierbij noodzaak, evenals drastisch optreden tegen negatief ingestelde eigenaars en gemeentebesturen. En die zijn talrijk.
Stedebouw provinciaal dient strikte onderrichtingen te krijgen. Men mag sankties zeker niet uitsluiten en de minister dient de onteigenigsprocedure vlot te kunnen hanteren.
Klasseringen dienen vlot te gebeuren vooral daar waar men weet dat stads- en gemeentebesturen onwillig zijn, want daar zijn de gevaren het grootst. Vooral nu willen ze zo vlug mogelijk hun slag slaan eer de regering kan ingrijpen. De grootste waakzaamheid en krachtig ingrijpen zijn vooral thans geboden.
De krachtige uitspraken van mevrouw de minister mogen geen ijdele woorden blijven. Zo niet zou men ook haar, zoals sommige stadsbesturen, kunnen verwijten show weg te geven om te verhullen dat men niets doet of dat men afbreekt waar het kan.
In een volgend stadium zal er heel wat geld dienen te worden besteed om oude panden te restaureren. Dat geld zal grotendeels kunnen worden gerekupereerd door de nieuwe waarde van de panden en zo het soms meer zou kosten dan nieuwbouw zo zal er de toegevoegde waarde van het historisch waardevolle zijn dat maakt dat men geen spijt zal moeten hebben, doch vreugde omdat men iets moois in eer heeft hersteld.
Laat ons redeneren zoals in Nederland waar men zelfs daarover niet meer diskussieert en waar men eenvoudigweg zegt : « Wij kunnen het ons niet veroorloven waardevolle stadskernen, straten of panden te laten verloren gaan ».
Welbegrepen omgevingsbeleid zal het zijn en dit land, ons land zal weer een mooi land worden en niet langer wat men genoemd heeft « het lelijkste land ter wereld ».
Het kan, zo wij het willen.

euranje

zij komen naar euranje :

ZONDAG 29 FEBRUARI 1976

14u30 SPORTPALEIS GENT

« Verjaagd uit mijn Baskenland
en levend als banneling,
is het om eer te betuigen
aan mijn gevangen medebroeders
— schandelijk veroordeeld
in Burgos en elders —
dat ik mijn liederen zing.
Liederen van hoop op de bevrijding
van het strijdende volk van Euzkadi
en zijn zonen-martelaars ».

Zo stelt Maite Idirin zich voor bij haar talrijke optredens in (Frans)-Baskenland en ver daarbuiten in de andere streken van Frankrijk, waar na eeuwen onderdrukking de drang naar eigenheid van Bretoenen, Katalanen, Korsikanen, Elzassers, Oksitanen en Frans-Vlamingen een nieuwe merkwaardige opflakkering kent. Een viertal platen met haar liederen vonden ruime afzet in (Frans)-Baskenland en, via klandestiene wegen, ook in het Zuiden...
In haar persoon werd het Baskische geëngageerde lied aanvaard tot op de toppen van de Parijse Olympia.
Agur Maite, Gegroet Maite !

Eta ongi etorri Flandian, en wees welkom in Vlaanderen !

maite idirin uit baskenland

Geboren in (Spaans)-Baskenland, in de buurt van Bilbao, werd zij spoedig een van de vooraanstaanden in het moderne Baskische, geëngageerde muziekleven.
Na haar eerste muzikale opleiding stichtte zij een zanggroep Herri Koi. Bij de felle repressie in 1970 (de tijd van het eerste Burgosproces) moest zij vluchten uit (Spaans)-Baskenland. Zij verblijft nu als politiek vluchteling in (Frans)-Baskenland (Biarritz).

elster silberflug uit duitsland

Elster Silberflug brengt op Euranje autentieke Duitse volksmuziek van het zuiverste gehalte op een zeer hoog peil.

De Duitse « folk » kent sedert enkele jaren een « revival ». De Heidelbergse straatzangersgroep Elster Silberflug was één van de eersten om het Duitse Volkslied tot nieuw leven te brengen. Zij gaven trouwens een volksliedboek uit.

Ondertussen is deze groep een begrip geworden in de Duitse folk-wereld. De bekendheid van Elster Silberflug neemt snel toe. Hun eerste L.P. is een revelatie. Deze zeskoppige groep brengt dansen en liederen (minneliederen, balladen, zeemansliederen...) van de 13de tot de 20ste eeuw.

rue du village uit wallonië

Ook in het Walenland groeit de jongste tijd een belangstelling voor het oude volkslied en voor het dialekt. Een van de beste groepen die op dit vlak aktief zijn brengt op Euranje het autentieke Waalse volkslied. Trouwens niet hun eerste optreden in Gent. Zij werden reeds opgemerkt en uitgenodigd door Walter De Buck.

alfred den ouden uit frans-vlaanderen

Deze Noord-Nederlander van geboorte, gehuwd met de Vlaamse Kristien, heeft zijn hart verloren in de Westhoek, waar hij bij de « schreve » een folkkroeg uitbaat. In 1969 opgemerkt door kritici op een festival in Oostende, liet hij zich vrij vlug verleiden tot « kommerciële » folk. Even snel maakte dit hem ongelukkig. Hij kon de schizofrene toestand om voor de lieve centen muziek te spelen, die hij eigenlijk verfoeide, niet langer verdragen. Hij geraakte geboeid door de volksmuziek die in dat stukje Vlaanderen in Frankrijk van langsom meer herleeft. Hierin kon Alfred zijn kreativiteit botvieren.
Zijn l.p. met Frans-Vlaamse volksmuziek liet dan ook een herboren Alfred den Ouden horen. Aan purisme i.v.m. de volksmuziek heeft Alfred lak. Hij springt kreatief om met het opgediepte materiaal zoals het volk dat altijd heeft gedaan. Fiktieve autenticiteit wil hij ten allen prijze vermijden.
Op Euranje treedt hij — zoals gewoonlijk — samen op met Kristien, waar zij de Frans-Vlaamse volksmuziek brengen.

foky-gruber uit hongarije

G. Foky-Gruber werd in 1927 in Zuid-Hongarije geboren, in het Donaugebied. Hij stamt af van een herdersfamilie. Hij studeerde aan de muziekakademie van Boedapest. In 1956 moest hij vluchten wegens deelname aan de Volksopstand. Daarna studeerde hij kompositieleer aan de Muziekhogeschool te Wenen en vestigde zich dan in Duitsland (Wiesbaden).
Deze komponist beschouwt de volksmuziek als een sprankelende, frisse inspiratiebron voor de « kunstmuziek ». G. Foky-Gruber is daarenboven een virtuoos op de herdersfluit, die hij zelf gemaakt heeft.
Op Euranje brengt Gyula Foky-Gruber Hongaarse en Roemeense herdersliederen en dansen met zijn ensemble, dat verder bestaat uit een kontrabassist en een gitarist. Met hem krijgen ook de verdrukte volkeren uit Oost-Europa een stem op Euranje.

AUTOBUSSEN NAAR EURANJE

Arr. Antwerpen :
- — Antwerpen : kaarten bij Maurits Coddé, Wetstraat 12, Antwerpen (tel. 36.84.65) en bij arr. VUJO-voorzitter Eddy Gaublomme (tel. 27.52.41). Niet verkochte kaarten vóór 13 februari terug !
- — Borgerhout : inschrijvingen in het sekretariaat, tel. 35.36.58.
- — Edegem : « Drie Eiken », Drie Eikenstraat 128.
- — Ekeren : kaarten op het VU-sekretariaat, Geestenspoor 72, tel. 41.04.41.
- — Kontich : E. Faes, Reepkenslei 72.
- — Mortsel : kaarten op het VU-sekretariaat, Em. Croes, Steenakker 90, tel. 49.12.20 of bij de arr. sekretaris W. Claessens, tel. 55.39.09. Ook bij V. Veron, A. Stockmanslei 21.
- — Rupelstreek : Stationplaats 11, Hemiksem en VU-sesekretariaat, Antwerpsestraat 47, Niel.
- — Sint-Job-in-'t-Goor : E. Gierlé, Campinaweg 4.
- — Wommelgem : kontaktadressen, Crauwels-Van Eester, Wiekenstr. 18 en Staf Van Looveren, Welkomstr. 116.
- — Zwijndrecht : kontaktpersoon : Hedwig Van de Velde, Tassijnstraat 76.

Arr Brugge :
- — Brugge : bus (60 fr.). Inschrijvingen bij de uitbaatster van het Breydelhof. Samen naar EURANJE om 13u30 op het Zand. Ook E. Priem, Lauwersstraat 57, Brugge.

Arr. Brussel-Halle-Vilvoorde :
- — Grimbergen-Beigem-Humbeek : inlichtingen bij Bart Rombaut, Oostvaartdijk 60, Grimbergen (02/251.11.56). Volgende haltes zijn voorzien : Verbrande Brug (Tresigniesplein), 12u. ; Humbeek (kerk), 12u10 ; Beigem (kerk), 12u15 ; Grimbergen (Gemeenteplein), 12u20.
- — Vlaams Sociaal Centrum, Opperstraat 168, Liedekerke.
- — Overijse : Willy Van Pee, Waversesteenweg 225.
- — Roosdaal : twee autobussen worden ingelegd. Inschrijvingen en kaarten bij de bestuursleden.
- — Wemmel : inschrijvingen bij de bestuursleden.
- — Brussel : J. Gielkens, Poplimontlaan 69, bus 10, 1080 Brussel.
- — St-Kwintens-Lennik : inschrijven bij het bestuur of 02/532.42.51. Vertrek bus (gratis) om 12u30 aan de kerk te Eizeringen.
- — Hofstade : Rudy Van Messen, Ambroossteenweg 40.
- — Vilvoorde : L. De Swaef, Leuvenstraat 58.
- — Meise-Wolvertem : P. Carrière, Mechelsebaan 32 en D. Smits, Groeneveldlaan 15.
- — Wemmel : R. Van Durme, Merchtemsesteenweg 84.
- — Schepdaal-St-Martens-Lennik : Inschrijven bij het bestuur.

Arr. Dendermonde :
Inschrijvingen voor busvervoer (70 fr. per persoon) bij de volgende verantwoordelijken.
- — Dendermonde : Van der Steen Agnes, Heirstraat 21 ; De Beul Lutgart, Oude Vest 127 ; Buydts Victorine, Winningstraat 39 ; De Nert Freddy, Noordlaan 82.
- — Grembergen : Verhaegen Maurits, Gaverstraat 57.
- — Lebbeke : De Mol Johan, Brusselsestraat 21.
- — Overmere : Bosman Hubet, Begoniastraat 1.
- — Zele : Heirman Hugo, B.V.A. D. 90.
- — Buggenhout : Verhaegen Jef, Processieweg 52/6.
- — Waasmunster : Thuysbaert Arnold.
- — Denderbelle : K. Uyttersprot, Dorp 6.
- — Schoonaarde : kaarten bij Herman Van den Abbeele, Losweg 11. Vertrek aan het gemeentehuis om 13u45.

Arr. Hasselt :
- — Genk : inschrijvingen bij J. Groseli en Rudi Gysbrechts Autocar gratis.
- — Beringen : kaarten bij Wilfried Beerten, Rozenlaan 8 en bij Wiliam Vandezande, Brugstraat 33.

Arr. Tongeren :
- — Bree : 't Hasseltkiezel 25, Bree (86.32.78).
- — Bilzen : J. Lauwens, Parklaan 3.

Arr. Leuven :
- — Kortenberg-Everberg-Meerbeek : kontaktpersonen : Paul Vanden Dorpe, Leuvenbaan 164 te Everberg. Voor Meerbeek : André Penninckx, Dorpsstraat 57.
- — Tervuren : Lindeboomstraat 119 en St-Jansstraat 5.
- — Aarschot : Stationsstraat 16.
- — Leuven : H. Noë, Krakenstraat 13.
- — Zoutleeuw-Diest-Tienen : W. Somers, Klappeistraat en W. Laroy, Stationsstraat 38.
- — Haacht : Bob Ceuppens en Rik Maes.
  Inschrijven vóór 15 februari. Bus : 80 fr.

Arr. Mechelen :
- — Mechelen : D. Dosfel, Oudeplеinstraat 39.
- — Nijlen : Dielens, Kon. Astridlaan 1B (81.70.07).
- — Booischot : Jo Van Dessel, Booischotsestraat 23.
- — St-Kat.-Waver : kaarten bij de bestuursleden.

Arr. Oostende :
- — Oostende : Vertrek bus (60 fr.) om 13u op het Kanadaplein. Kontaktadres : B. Ruyschaert, Vrijherenstraat 19 en G. Defurne, P. Benoitstraat 10, bus 4.
- — Alveringem : inschrijven bij Luk Delancker, Gapaard 1 (Centrum Hoogstade).
- — Diksmuide : vertrek bus Pervijze 12u15, Diksmuide (Vlaams Huis) 13u over Zarren en Kortemark (prijs : 90 fr.).

Arr. Turnhout :
- — Herentals : Katrien Aspers, Goudvinkdreef 2.
- — Mol : Paul van Grieken, Gompellaan 160.

Arr. Gent :
- — Heusden-Destelbergen : kaarten bij Rudi de Mol, Rendekensstraat 6A.
- — Waarschoot : P. Wieme, Beke Tuinwijk 28.

Arr. Sint-Niklaas :
- — St-Niklaas : kaarten bij Vermeulen, Dalstraat 139.
- — Kieldrecht : kaarten bij Vlegels, Molenstraat 34.

Arr. Kortrijk :
- — Kortrijk : Bus wordt ingelegd. Kaarten tegen 100 fr. op het VUJO-sekretariaat.

Arr. Ieper :
- — Ieper : kontaktadres : Dirk Lambeets, Gildenstraat 28.

LIMBURG

HASSELT

VU-JONGEREN

Het was een aangename verrassing kamerlid Jaak Vandemeulebroucke verleden vrijdag in het Kultureel Centrum aan het woord te horen. Als een doorwinterde leraar wist hij op een metodische maar humoristische wijze de zware problemen van onze Vlaamsnationale strijd te belichten. De wezenlijke tegenstellingen tussen de begrippen « staatsnationalisme » en « volksnationalisme » zette hij bij middel van een fijn uitgelezen diareeks op een aanschouwelijke wijze uiteen ; het federalisme met twee of drie kreeg een scherpe ontleding met natuurlijk de voorkeur naar twee ; de dimensie van het woord « pluralisme » werd uitgelegd en het groot onderscheid tussen de VU-visie en deze van de BSP aangetoond. Kortom, Jaak Vandemeulebroucke heeft de fundamentele aktuele kernproblemen aan de VU-beginselen getoetst, en dit op een klare en vruchtdragende manier. Het geestdriftig applaus van de aanwezigen en het woord van de voorzitter Johan Sauwens, betuigen de dankgevoelens van ons allen.

BESTUURSVERGADERING

Ging door op 2 februari. Eerst werden de aktuele en recente werkzaamheden besproken zoals o.m. het afhandelen van het administratieve routinewerk ten gevolge van de jaarwisseling, een positief napraten over de voordracht van de algemene voorzitter H. Schiltz, het organiseren van het opgerichte sekretariaat, en ten slotte de definitieve oprichting van een « Studieklub » onder de verantwoordelijkheid van het Dosfelinstituut, nl. op zaterdag 21 februari een voordracht over de positieve en negatieve aspekten van de A24 (Hoei-Eindhoven) door twee afgevaardigden van het A24-aktiekomitee. Daarna ging de volle aandacht naar de oprichting van de politieke raad voor de a.s. gemeenteverkiezing, het bestuur kwam tot een volle eensgezindheid, en de eerste vergadering van deze raad zal op maandag 16 februari te 20 uur in hotel Warson gehouden worden. We verwachten dan ook al de aangesproken belangstellenden, al dan niet schriftelijk uitgenodigd.

KALENDER

FEBRUARI

16. **Hasselt :** Politieke raad in hotel Warson om 20u.
20. **Eksel-Hechtel :** Gespreksavond met kamerlid Nelly Maes over « En na... het jaar van de vrouw », om 20u in de gemeentezaal van Eksel.
21. **Hasselt :** Dosfelinstituut in hotel Warson, Bampslaan. Voordracht over de bouw van de A-24.
25. **Bilzen :** Samenkomst van de VU-besturen van de nieuwe gemeente Bilzen met betrekking tot de gemeenteverkiezingen om 20u in de Pabilolokalen.
26. **Maasmechelen :** Samenkomst van uitgebreid VU-bestuur om 20u in hotel Limburg.

MAART

6. **Eigenbilzen :** Jaarlijks bal in samenwerking met andere VU-afdelingen van de nieuwe gemeente Bilzen.
20. **Maaseik :** Jaarlijks bal om 20u in feestzaal St-Jansberg.

LIMBURG

VUJO-VOETTOCHT "A-24 NEEN !"

De A-24 is de geplande autoweg Eindhoven-Brustem.

Hij maakt slechts een onderdeel uit van een groots projekt dat de meest groene provincie van Vlaanderen wil opdelen in tientallen kleine perceeltjes omgeven door kilometers autostrades, expresswegen en duizenden hektaren industrieterrein.

Hiertegen is sterk verzet gerezen in gans Limburg.

Naast de natuurbeschermers die een vijftal van de meest waardevolle heide- en vengebieden zien verloren gaan, komt het verzet ook uit kringen van sociologen en ekonomisten : verscheiden kosten-baten analyses terzake hebben de negatieve balans van het A-24 projekt duidelijk aangetoond.

Prof. Van Moeseke en Desayere spreken onverbloemd over « beton- en asfaltvandalisme ».

De recente golf van bedrijfssluitingen (zie Prestige Tessenderlo) bewijzen ten onvervloede het fiasko van de beton- en subsidiëringspolitiek van de CVP in Limburg.

Een goede tewerkstellingspolitiek voert men niet alleen met autowegen.

VUJO-Limburg stelt als alternatief voor : een aanpassing en modernisering van het bestaande autowegennet, een ontsluiting van de verkeersknoop te Hasselt, en een E-5 aansluiting voor Zuid-Limburg.

De bevolking dient inspraak te krijgen bij het bepalen van het trajekt van eventueel nieuwe wegen.

VUJO eist de ontbinding van de Interkommunale E-39 die zichzelf probeert te overleven in de A-24.

Een sociaal-ekonomisch beleid waar de mens centraal staat, in harmonie met zijn natuurlijke omgeving, dient in de plaats te komen van de huidige machtpolitiek van kleine politiekers en grote financiële belangen.

Daarom nodigt VUJO-Limburg iedereen uit :

ZATERDAG 14 FERUARI 1976 : VOETTOCHT «A-24 NEEN ! »
Overpelt-St-Truiden 55 km.

7u Vertrek Overpelt Kerk — 9u Hechtel Kruispunt — 12u Houthalen Kerk — 15u Hasselt Station — 18u St-Truiden.

Iedereen kan meewandelen naar eigen vermogen : ofwel de volledige afstand, ofwel een gedeelte.

Vooral het stuk Houthalen-Hasselt is van belang, daar moeten we voltallig zijn !

Zij die het ganse trajekt meestappen ontvangen een ereteken.

Volgwagens zijn er ook nog nodig.

Vrijdag 13 februari is er te Overpelt gratis slaapgelegenheid voorzien in het « Pelterke»te Overpelt, voor de vroege vertrekkers.

Wij rekenen op een entoesiaste medewerking van allen, uit gans Vlaanderen !

Inlichtingen en inschrijvingen bij Johan Sauwens, Parklaan 3, 3740 Bilzen. Tel. 011/41.16.26.

OOST-VLAANDEREN

GENT-EEKLO (Arr.)

PROPAGANDA

Propagandamateriaal i.v.m. Euranje en arr. slotmeeting ligt klaar op het arr. sekretariaat. De afgevaardigden in de arr. raad kunnen het nodige materiaal reeds meenemen tijdens de arr. raad van vrijdag 13 februari. Zeer belangrijke vergadering !

HAALTERT

EINDELIJK EEN EIGEN LOKAAL

De VU-afdeling Haaltert heeft het genoegen te melden dat zij thans beschikt over een eigen lokaal dat met de naam « Elegast » werd bedacht. Uitbater is bestuurslid Willy Alemant, Brilstraat 3. Officiële opening op 13 en 14 februari. Het lokaal is vanzelfsprekend ook nu reeds open. Alle leden en simpatisanten zijn van harte welkom.

HEUSDEN-DESTELBERGEN

WOELIGE GEMEENTERAADSZITTING

De laatste gemeenteraadszitting van zaterdag 31 januari nam meer dan 4 uren in beslag en kende een soms woelige verloop. De VU domineerde de ganse zitting.

Van bij de opening van de zitting protesteerde raadslid Van Meenen tegen de ondemokratische handelswijze van het schepenkollege, dat 2 van zijn 7 punten op de dagorde van de geheime zitting geplaatst had. Het ging namelijk over elektriciteitswerken in de gemeenteschool en over de wijze waarop een hoofdonderwijzer benoemd werd. Na wat over en weer gepraat gaf tenslotte het schepenkollege toe en Van Meenen kreeg zijn zin.

Vooral het punt over de toelagen aan de verschillende verenigingen lokte heel wat protest uit bij de VU. Het bevoordelen van sommige meerderheidsvriendengroepen die gewoon maar op papier bestaan ofwel van een weinig kulturele en opvoedende waarde getuigen, maakte bij vele toeschouwers negatieve bedenkingen aan het adres van het schepenkollege.

Enkele voorbeelden. De 16 sportverenigingen ontvangen in totaal 195.500 fr. Dat is heel wat. Nochtans krijgen de meeste sportverenigingen slechts 2.000 fr., behalve dan het sportkomitee (70.000 fr.) en FC Heusden (50.000 fr.). De Goossenaertskring, die buiten hun maandelijkse muziekbeluisteringen een 8-tal kuaturele aktiviteiten per jaar organiseert, moet zich tevreden stellen met 6.000 fr. Vorig jaar was dit 5.000 fr. De VU vroeg 2.000 fr. bij en kreeg tenslotte 1.000 fr. meer. Op verzoek van de VU kreeg ook het Groenkomitee 2.000 fr. bij, wat het totaal op 7.000 fr. bracht. Red daar maar de natuur mee, als je weet dat het sportkomitee 70.000 fr. krijgt om Merckx op zijn fiets te zien zitten, dat het feestkomitee 60.000 fr. krijgt, en praktisch niets doet en sedert eind '73 (stichtingsjaar) de algemene vergadering niet meer samengeroepen heeft.

De gemeente besloot over te gaan tot de aankoop van een nieuwe kamionette. Wij moesten daarover stemmen, niettegenstaande de kamionette al enkele weken in gebruik genomen is. Kostprijs 253.700 fr. (BTW inbegrepen). Een bevriende garagist mocht leveren. De anderen visten achter het net. Er werd geen aanbesteding gedaan.

De gemeentebegroting voor '76 deed de gemoederen koken, daar de VU ze punt per punt wilde besproken zien. Het ging zo maar over een geraamde uitgave van meer dan 40 miljoen in de gewone begroting, en daar kan je toch zo maar op 5 minuten niet over heen stappen.

Over het ontwerp riolering Zandbergen en de punten van de VU die op de dagorde stonden, brengen we volgende week verslag uit.

VUJO-ST. AMANDSBERG HELPT RUISBROEK

Op zondagnamiddag 25 januari kolporteerden enkele groepjes Volksuniejongeren te St-Amandsberg met het weekblad « WIJ ». De opbrengst (1.310 fr.) kwam tengoede aan het VU-watersnoodfonds voor de getroffenen van Ruisbroek.

MEDEGEDEELD

Broederband-Gent richt zoals telkenare op Pinksteren, zondag 6 juni 1976, een huldemanifestatie in.

In 1973 huldigden wij prof. Frans Daels ; in 1974 waren onze dokters aan de beurt en vorig jaar stond onze manifestatie in het teken van de Vrouw in de Vlaamse Beweging.

In 1976 wil Broederband hulde brengen aan de leiders-leidsters en leden van de oorlogse en naoorlogse Vlaams-nationale jeugdbewegingen die tot op heden een konstante waarde vertegenwoordigden in de Vlaams-Nationale strijd.

Wij denken aan NSJV, DMS, Jeugdverbond der Lage Landen, Zilvermeeuwtjes, St-Arnouts, Ik Dien, ADVJV, Willem Van Saeftinge, VBV, VNJ en Jagerskapel.

Wij doen een oproep aan allen die willen meewerken en aanwezig zijn op Pinksterendag te Gent om zich te melden bij Karel Rigo, Peerstraat 129, 9000 Gent, tel. 091/26.53.46 ; vermits wij niet over alle adressen beschikken.

Het is een gelegenheid in een aangename sfeer elkaar opnieuw te ontmoeten en kennis te maken met de jeugd van nu.

KRUIBEKE

DIAMANTEN BRUILOFT

Onze hartelijke gelukwensen voor onze trouwe lezers en leden, het echtpaar Van Eycke-Van Hautekerke, ter gelegenheid van de viering van hun diamanten bruiloft. Rik en Helena, nog vele gelukkige jaren en afspraak — zoals steeds — op ons eerstvolgend bal op 21 februari.

SCHOONAARDE

LEDEN- EN ABONNEMENTEN-AREKENING

De ledenafrekening 1976 werd op 29 januari aan de arr. penningmeester overgemaakt en dit als één der eerste van ons gewest. Maar wij doen zeker voort.

GEWESTPLAN

Het ontwerp gewestplan ligt voor iedereen ter inzage op het geeentehuis en dit drie maanden. Maak van de gelegenheid gebruik om het grondig in te kijken.

GEVRAAGD

Belangrijke kulturele parastatale instelling te Brussel werft binnenkort enkele meerderjarige maatschappelijke assistenten (of gelijkaardig niveau, of mensen met grondige ervaring in kultureel werk) aan voor sociaal-kultureel begeleidingswerk.
Kandidaten met interesse voor het verenigingsleven en die te Brussel willen wonen genieten de voorkeur. Gegadigden schrijven blad onder letters A.M.

ST-DENIJS-WESTREM

KONTAKTAVONDEN

Om ruimer kontakt tussen leden en mandatarissen mogelijk te maken voor allerlei kwesties die vooral het gemeentebeleid raken, is iedere 4de dinsdag een samenkomst voorzien, voorlopig in «Pallieter » om 20u30.

De aanwezigen krijgen gelegenheid tot gedachtenwisseling, vragen, voorstellen, inspraak, informatie over hetgeen langs andere kanalen nauwelijks tot hen doordringt.

De eerste bijeenkomst heeft dus plaats in « Pallieter », Kerkstraat, op dinsdag 24 februari om 20u30.

WAARSCHOOT

KIESKAMPANJE

Een aantal medewerkers kienen op dit ogenblik uit, hoe we in oktober e.k. voor een daverend resultaat zullen zorgen.

Hebt je ideeën ?
Wendt je tot gemeenteraadslid Daniel De Poorter, die een werkgroep vormt.

ZANDBERGEN-GRIMMINGE-IDEGEM

ZANDBERGEN WIL AMNESTIE

Op voorstel van gemeenteraadslid Staf Van der Biest, hierbij gesteund door Charly Steenhout, werd op 30 januari jl. volgende motie voor amnestie door de voltallige gemeenteraad eenparig aangenomen en overgemaakt aan eerste-minister Tindemans en aan de voorzitters van Kamer en Senaat : « De gemeenteraad van Zandbergen, in zitting van 30 januari 1976, doet beroep op de regering opdat zij in een geest van verzoening, eindelijk na 31 jaar, de laatste sporen van oorlog en repressie definitief zou uitwissen door het verlenen van algemene amnestie ».

● **Uurwerken en juwelen DE MOOR**
Schooldreef 19,
● **Internationaal Optiek DE MOOR**
Schooldreef 21 - 9219 Gentbrugge
Tel. 091/30.01.22
Zaakvoerder : Jan De Moor,
VU-gemeenteraadslid.

KALENDER

FEBRUARI

13. **Gent-Eeklo (Arr.) : Arr. raad om 20u30 stipt in bovenzaal van Vlaams Huis Roeland.**
14. **Sinaai :** Jaarlijks feest om 20u in lokaal De Kroon, Dorpsstraat 17.
15. **Waarschoot :** Vertoning film- en diamontage van de regisseurs Deporto en Matei « Waterkuur in Remich » om 15u in zaal Schuttershof, Stationsstraat 50. Vooraf koffietafel. Inschrijven voor 11 februari op het sekretariaat of bij Renaat, Nijverheidsstraat 70.
21. **Kruibeke :** Jaarlijks dansfeest in zaal St-Cecilia om 20 uur 30. Orkest : The Starmasters.
22. **Gent-Muide :** Wijkfeest in zaal Scaldis, Voormuide, om 15u. Dhr Hebbelinck geeft een uiteenzetting over het Meerhem in 1900 en de bruggen van Gent tijdens de oorlogstijd. Frans Baert spreekt er eveneens. Inschrijvingen voor 17 februari bij de leden van het wijkkomitee.
27. **Overmere :** Tweede kleinkunstavond in zaal The Ranch, om 20u met Urbanus van Anus en Jan De Wilde. Inkom : 60 fr. Voorverkoop : 50 fr. Kaarten te bekomen bij alle bestuursleden.
27. **Gentbrugge :** « Roemenië » door Gilbert Verhoeyen, sekr. Goossenaertskring, op het gemeentehuis.
28. **Beveren-Waas :** Eet- en dansavond om 20u in feestzaal Troubadour, Glazenleeuwstraat. Ingericht door de Vlaamse Vrouwenbeweging Nele.
28. **Gavere :** Afdelingsbal om 20u in de zaal Racing, Markt. Met Tonia en haar orkest.

MAART

6. **Melle :** Jaarlijks VU-bal in zaal Flormanic, Gemeenteplein 14 om 20u met het orkest « Star Combo ». Inkom 50 fr.

19. **Gent-Eeklo (Arr.) : Volksmeeting om 20u30 in het Gemeentehuis van Ledeberg. Sprekers : voorzitter Hugo Schiltz « Vlaanderen, eisende en betalende partij » en senator O. Van Ooteghem « De gemeenteraadsverkiezingen : de grote uitdaging ». Propapandamateriaal te verkrijgen iedere dinsdag van 20 tot 22u, Korte Kruisstraat 3 te Gent.**

WEST-VLAANDEREN

BRUGGE-TORHOUT (Arr.)

DIALOOGDAG ARBEIDERSBEWEGINGEN

Op zondag 22 februari verplaatst VU-Brugge-Torhout zich zoveel mogelijk gezamelijk naar deze derde dialoogdag. Belangstellenden kunnen zich opgeven in het Breydelhof, Suveestr., Brugge.

DIKSMUIDE

AVONDFEEST

Onze uitstekende hutsepot kende een overweldigend sukses : de gelagzaal van Leo was te klein zodat men moest weigeren ! Ook de stemming was goed, zodat voorzitter Cyriel Bultinck met een tevreden gemoed iedereen kon welkom heten en tevens de medewerkers, vooral mevr. Ameel en Rik Serpieters bedanken. De tafelrede werd gehouden door arr. sekretaris Jef Nagels, die bij zijn gebruikelijke oproep voor leden en lezers, enige basiswaarden van het nationalisme onderstreepte. Ook kamerlid Emiel Vansteenkiste kwam ons nog vervoegen en riep op tot grote deelneming aan de meeting te Oostende met Hugo Schiltz.

HOUTHULST

BESTUUR

Op 13 februari houdt ons bestuur een belangrijke vergadering als eerste voorbereiding van de gemeenteraadsverkiezingen van 10 oktober. Deze gaat door in het spijshuis 't Roo Peert. Vergeten we verder niet ons bal van 3 april in het Rozenhof van Klerken.

ICHTEGEM

NAKLANK LEDENFEESTJE

Dat de opkomst enigszins minder was dan de vorige keren, daar zal wel het barre winterweer grotendeels oorzaak van geweest zijn. Maar dat heeft niet belet dat het toch een geslaagde avond geworden is. Trouwens, alles was weer op zijn Maekelbergh's, en dit betekend « sfeer en goede smaak ». Kwam daarbij nog de prachtige in kleur weergegeven filmvoorstelling van de jongste IJzerbedevart, met als verrassend toemaatje, een enig in beeld gebracht tijdsdokument over de Stormloop van 1930. Bereden rijkswachters tegen een moegetergde betogende massa bedevaarders op de Markt te Diksmuide. Al bij al een heerlijk feestje, dat dan besloten werd met een omhaling voor onze door de watersnood getroffen volksgenoten, wat 2.500 fr. opbracht, het drinken van een paar glaasjes wijn op de gezondheid van Maria, en met een dankwoord van de voorzitter.

Feestzaal « JAGERSHOF »
Zaal voor huwelijken, vergaderingen e.d.m. met 1.200 zitplaatsen.
Gemeenteplaats, St-Andries
Tel. : 050/31.32.10 & 31.34.06

IZEGEM

IVIO-VERBRANDINGSOVEN INGEHULDIGD

Zaterdag 31 januari is de huisvuilverbrandingsoven van de Interkommunale IVIO plechtig geopend. Met de nodige toespraken, zoals dat gebruikelijk is. Onze Izegemse lezers weten intussen dat het jongste VU-periodiek « Wij te Izegem » een uitvoerig dossier bevatte over IVIO. Daarin waren een groot aantal belangrijke vragen gesteld aan de heren politici van Izegem en omliggende die de Interkommunale IVIO beheren.

Indien het Izegems VU-periodiek onjuistheden had bevat, zou de plechtige opening een gelegenheid geweest zijn om die recht te zetten. Daar was niets van te merken ! De Izegemnaren hebben daardoor een zekerheid temeer dat het IVIO-dossier dat Geert Bourgeois en Erik Vandewalle opstelden, korrekt was.

Hun IVIO-dossier bevatte, zoals gezegd, een groot aantal vragen aan het adres van de verantwoordelijke IVIO-politici. Men zou verwachten dat bij de opening toch enkele vragen beantwoord mochten worden. Weer niets daarvan !

Maar er is erger. In zijn toespraak had burgemeester-kamerlid IVIO-voorzitter Vankeirsbilck het over de kostprijs van de verbrandingsinstallatie. Hij sprak van 170 miljoen en voegde eraan toe : « Deze cijfers zijn klaar en duidelijk gesteld met het doel elke verwarring te vermijden of verdachtmakende vermoedens te voorkomen ». Dat kan niemand meer snappen ! Want twee maanden voordien gaf IVIO zelf (?) een folder uit waarin de kostprijs geraamd werd op 185 miljoen. De folder was nochtans uitgegeven onder verantwoordelijkheid van dezelfde IVIO-voorzitter en -politici ! Wanneer zeggen zij nu de waarheid ? Op 31 januari 1976 of twee maanden voordien ?

Nog een pittig detail.

Gastspreker was minister Laeven van Landbouw. Er is nochtans een staatsekretaris voor het Leefmilieu. De Gazet van Antwerpen-korrespondent vernam van een lokaal verantwoordelijke dat dit te maken had met het feit dat sommigen IVIO beschouwen als een pure CVP-aangelegenheid.

In IVIO ziten evenwel ook BSP-ers en die zwijgen even dapper in verband met de talloze vragen die het IVIO-beleid oproepen. Het is duidelijk : IVIO is een CVP-BSP-affaire en de burger heeft blijkbaar het recht niet zelfs maar korrekt geïnformeerd te worden.

OOSTENDE

VOORZITTER SCHILTZ AAN HET WOORD

Vrijdagavond liep de zaal Elysées vol, zodat we ons mochten verheugen over een suksesrijke opkomst van wel 300 man. Bert Ruysschaert, voorzitter van Groot-Oostende, was dan ook fier toen hij de aanwezigen mocht verwelkomen, en aldus de verkiezingskampanje voor 10 oktober kon inzetten. Hugo Schiltz gaf een striemend rekwisitoor ten beste aan het adres van de Walen, de franstalige Brusselaars en vooral van de gegijzelde eerste-minister Tindemans. Zijn harde toespraak werd trouwens herhaaldelijk met applaus onderbroken. Na de pauze moest onze voorzitter helaas weg (defekte wagen), zodat de vragen van het publiek door een gelegenheidspaneel moesten beantwoord worden : de beide kamerleden Vansteenkiste en Vandemeulebroucke alsmede O. Huyghebaert en J. Nagels maakten er deel van uit. Ook werd een eerste suksesrijke omhaling voor de verkiezingskas gehouden. Nagepraat werd er tot in de vroege uurtjes. Hartelijk dank aan alle medewerkers die aan het sukses meegeholpen hebben !

OOSTENDE-MARIAKERKE

OVERLIJDEN

Op 3 februari werd in de kerk van O-L-Vrouw Koningin ons lid Fernand Duyver ten grave gedragen. Wij bieden de nabestaanden onze innige deelneming aan.

OOSTENDE-VUURTOREN

GEBOORTE

Bij Herman en Marie-Paule Defurme, onze penningmeester, werd Sigrid geboren op 4 februari. Onze hartelijkste gelukwensen aan beide ouders.

OOSTENDE-ZANDVOORDE

LEDENSLAG EN AKTIE

Onze afdeling was de eerste van Oostende die de hernieuwing tot een goed einde bracht en we danken allen die eraan meehielpen. Het werd een zeer goede hernieuwing en we staan al boven ons aantal van vorig jaar met de nieuwe leden. De afdeling richt daarbij op 20 maart een hutsepot in — niet in de geweigerde parochiezaal — doch in het Kultureel Centrum. Deelneming 100 fr. Bij de sekretaris R. Simoens.

ROESELARE-TIELT (Arr.)

KURSUS VOOR GEMEENTERAADSLEDEN

13 februari e.k. richt het Dosfelinstituut voor ons arr. een kursus in rond het tema « Politieke basiswerking en participatie op gemeentelijk vlak ». Deze kursus vindt plaats te Kachtem van 20 tot 22u30.

KALENDER

FEBRUARI

13. **Oostende-Vuurtoren :** Diareeks over federalisme om 20u 30 in Vlaams Huis. Spreker : J. Vandemeulebroucke.
13. **Moerkerke-Damme :** Gastmaal met paling om 20u in zaal Noorderlicht, Vaarstraat te Moerkerke-Hoeke. Gastspreker : senator G. Van In. Inschrijving : 125 fr., bij afdelingsskretaris R. Trypsteen, Sijselesteenweg 6, tel. 35.44.55.
13. **Roeselare-Tielt (Arr.) :** 4e les Dosfelinstituut, Nieuw Gemeentehuis, Kachtem.
14. **Harelbeke :** Jaarlijks avondmaal in café De Zwaan te Stasegem om 20u. Prijs : 175 fr. Inschrijven tot 8 februari bij H. Vandenberghe, Acacialaan 51, tel. 21.54.58.
14. **Kortrijk :** Voorstelling TAK-film : « De slag om Schaarbeek » om 15u in lokaal 1302 (Inrichters : VUJO).
14. **Deerlijk-Beveren-Leie-Desselgem :** Jaarlijks avondfeest in zaal « Onder de Toren » te Deerlijk. Sprekers : J. De Schaepmeester en kamerlid L. Vansteenkiste. Inschrijven bij J. Verbrugge, V. De Solarstraat, Deerlijk of bij E. Vandommele, P. Lebbelaan, Beveren-Leie.
17. **Kortrijk :** Spreekbeurt over « Wat u als partikulier moet weten over de belasting op de toegevoegde waarden (BTW) » door J. Courtens. Na de voordracht gelegenheid tot vragen stelen. Om 20u in café 1302, Burg. Reynaertstraat 9. Een organisatie van de VU-vrouwen.
19. **Oostende :** Gemeenteraad Begrotingsdebat vanaf 19u.
21. **Middelkerke :** Afdelingsbal in zaal Casino.
21. **Beveren-Leie :** ANZ-zangfeest met R. Veremanskoor, de Vaganten en instrumentaal ensemble ANZ. Zaal Poseidon om 20u30. Kaarten aan 60 fr. bij E. Vandommele, P. Lebbelaan 4.
21. **Moorslede :** Eerste afdelingsbal om 19u30 in zaal The Ranch, Roeselaarsestraat. Ten voordele van de Vlaamse Vriendenkring te Moorslede.
22. **Koekelare :** Ledenkoffiefeest om 15 uur.
25. **Izegem :** VU-Vrouwen ontspanningsavond, om 20u in bovenzaal van het Vlaams Huis.
29. **Koekelare :** Jaarmis ter nagedachtenis van E. Lootens om 10 uur.

MAART

16. **Kortrijk :** Voordracht over « De nieuwe wetgeving in verband met het huwelijksgoederenrecht» door VU-senator G. Van In om 20 uur in café 1302, Burg. Reynaertstraat 9. Een organisatie van de VU-Vrouwen.

DERTIG JAAR VLAAMSE STRIJD : 1945 - 1975

DE TAALWETTEN VAN GILSON

Op 17 februari 1961 verlieten de liberalen de regering. Nieuwe verkiezingen, op 26 maart, brachten de CVP een gevoelige nederlaag. Eigenaardig genoeg was dat niét het geval voor de liberalen, die dan toch ook regeringspartij geweest waren en zelfs medeontwerpers van de als a-sociaal-bestempelde kontrolemaatregelen.

De CVP verloor in Vlaanderen ongeveer 6% : in totaal 9 zetels.

De Volksunie behaalde 182.407 stemmen voor de Kamer, en bekwam vijf volksvertegenwoordigers en twee senatoren. Volksvertegenwoordiger werden gekozen : Van der Elst en Mattheyssens te Antwerpen ; de uit Kongo terugkeerde jonge advokaat Daniël Deconinck te Brussel ; Leo Wouters te Gent en Richard Van Leemputten te Aalst. Voor de Senaat werden in Antwerpen dr Roossens en in Oost-Vlaanderen Renaat Diependaele verkozen. Eyskens erkende dit VU-sukses, na geruime tijd van ter plaatse trappelen, als een belangrijk politiek verschijnsel, waarmee de CVP zou moeten rekening houden.

Theo Lefèvre, die het de regering Eyskens niet altijd gemakkelijk gemaakt had met zijn bedekte en openlijke pleidooien voor een travaillistische regering, werd als eerste-minister van een CVP-BSP-regering met Spaak al direkt gekonfronteerd met de kommunautaire problematiek.

Een belangrijk deel van de regeringsverklaring was gewijd aan deze problematiek. Het regeringsprogramma voorzag splitsing van het ministerie van Nationale Opvoeding en Kultuur, taalevenwicht in de centrale besturen, vastlegging van de taalgrens, volkstelling zonder talentelling en tenslotte (wat de Vlamingen reeds lang als een zuiver demokratisch recht vorderden) zetelaanpassing. De Walen, die de Vlaamse parlementaire meerderheid wensten te neutraliseren, eisten de koppeling van de zetelaanpassing aan een grondwetsherziening.

De opheffing van de talentelling werd goedgekeurd door het parlement op 24 juli 1961.

DE EERSTE TAALWET

Op 14 november legde minister Gilson het wetsontwerp neer betreffende de vastlegging van de taalgrens. Het ontwerp werd eerst besproken in de Kamerkommissie van Binnenlandse Zaken. Verroken, verslaggever, diende op 21 december (na veertien vergaderingen !) een eerste verslag in bij de Kamer. De ontwerptekst werd, met heel wat amendementen, naar de kommissie teruggezonden begin februari 1962.

Tussen de regeringsverklaring van begin mei 1961 en het neerleggen van het wetsontwerp voor de taalgrensafbakening lagen er drukke — en zeer woelige — maanden. Met het neerleggen van het ontwerp en vooral tijdens de besprekingen in de kommissie en het parlement, zou de spanning nog toe nemen. Het Vlaams Aktiekomitee — dat 48 Vlaamse verenigingen vertegenwoordigde — maakte na de regeringsverklaring een memorandum over aan de parlementaire fraktieleiders, waarin geprotesteerd werd tegen de talentelling en tegen gebiedsroof.

De regering zou de kwestie van de talentelling vooreerst oplossen.

Wat de vastlegging van de taalgrens betrof, zoals die uit het ontwerp Gilson bleek : hier was de bedreiging met anneksatie of verfransing van de Brusselse randgemeenten, van de streek Komen-Moeskroen, van Edingen en aangrenzende gemeenten evenals van de Platdietse streek niet te miskennen. Verder bleek eruit : een sistematische en voortschrijdende verwaalsing van Duitstalige gemeenten in Luxemburg, waar sommige gemeenten volgens de talentelling van 1947 van 15% Franssprekend « bekeerd » waren tot 90% Franssprekend !

De Kamer besprak het gewijzigde ontwerp op 14 en 15 februari en keurde het goed met 136 stemmen tegen 18 bij 22 onthoudingen. De vijf verkozenen van de Volksunie onthielden zich, omdat zij wél met het principe van de vastlegging, niét echter met de voor Vlaanderen nadelige uitwerking akkoord gingen. Het ontwerp had zowel in Wallonië als in Vlaanderen aanleiding gegeven tot een verwoede kampanje tegen Gilson, de minister die het ontwerp had ingediend. Het «Neen Gilson» stond groot gekalkt op vele Vlaamse muren en wegen. Aktiekomitees langsheen de taalgrens, moties van gemeente- en provincieraden kritiseerden het ontwerp. De bestendige deputatie van West-Vlaanderen protesteerde tegen de overheveling van het Westvlaams gebied van Komen en Moeskroen naar Henegouwen en in de Voerstreek voerden Luikse aktiekomitees een intimidatie-kampanje gesteund door lokale potentaten. Wat behelsde dit zo aangevochten en ten slotte toch gestemde wetsontwerp dan wel ?

FACILITEITEN EN GEBIEDSROOF

Uiteraard ging het bij de meesten niet zozeer (en zeker niet bij de Vlamingen) om het principe dan wel om de wijze waarop dit werd uitgewerkt. Het ontwerp voorzag namelijk de invoering van een faciliteitenstelsel in een aantal gemeenten met taalminderheden, de overheveling van een aantal Westvlaamse gemeenten (met een grote Vlaamse minderheid of zelfs meerderheid !) in de streek Komen-Moeskroen naar Henegouwen. Als kompensatie zou de Nederlandstalige Voerstreek naar de provincie Limburg komen. Tegenover de meer dan 40.000 Vlamingen uit West-Vlaanderen die aan de verfransing werden prijsgegeven « kreeg » Vlaanderen een origineel Nederlandstalig gebied. De Platdietse streek, met haar tien gemeenten waar een Germaans en geen Waals dialekt gesproken wordt, bleef echter aan Wallonië en onder een eentalig Frans regime.

Voeg daarbij nog Edingen, dat bij Wallonië bleef, en een aantal dorpen en gehuchten met Nederlandstalige bevolking langsheen de grens van de provincie Henegouwen, die onder Waals regime bleven — en men kan zich de ontevredenheid en de verontwaardiging zelfs voorstellen om deze « afbakening », die weer eens ten koste van Vlaanderen voltrokken werd.

Inzonderheid de immorele « koehandel » waarbij tienduizenden Westvlamingen verkwanseld werden aan Wallonië voor vijf Voerdorpen met enkele duizenden inwoners, die uiteraard en van rechtswege toch naar Vlaanderen hadden moeten overgeheveld worden, wekte verontwaardiging.

Dat de Walen zich al niet aan verdragen hielden bleek uit de Waalse aktie, die nà de inpalming van Komen-Moeskroen, voor de Vlaamse Voer een « retour à Liège » eiste.

De Volksunie had zowel in de kommissie — bij monde van Daniël Deconinck — als in het parlement het ontwerp willen amenderen, vooral wat de faciliteiten betrof, die zij slechts tijdelijk wilde ingevoerd zien. Haar amendementen betroffen echter ook het gebied Komen-Moeskroen en Edingen met de Noord-Henegouwse Nederlandstalige of gemengde gemeenten. Alle VU-amendementen werden echter verworpen. Ook de poging van de Westvlaamse volksvertegenwoordigers om de streek van Komen en Moeskroen bij Westvlaanderen te houden, mislukte.

Na de stemming van 15 februari 1961 in de Kamer begon de aktie tegen het ontwerp-Gilson pas voorgoed. In de Senaat kende het nog een bewogen bespreking en de Franstalige imperialistische aap kwam daar uit de mouw. Art. 1, paragraaf 1, lid 2, dat de overheveling van de Voerstreek naar Limburg voorzag werd verworpen met 73 stemmen tegen 71 bij twee onthoudingen. Het verenigde frankofone en franskiljonse front stemde tegen Vlaanderen. De Vlamingen moesten Komen en Moeskroen — met een bevolking van ongeveer 80.000 mensen — afstaan : de helft ervan waren Vlamingen, en een proces van vervlaamsing of her-vervlaamsing was in verscheidene gemeenten aan gang. De Walen eisten dit gebied op en hadden eerst de 4.500 inwoners der Voerdorpen (uiteraard Nederlandstalig en rechtmatig Vlaams) als ruilmiddel aanvaard onder Waals gezag blijven. Het bedrog was al begonnen nog vóór de wet gestemd was...

door jos vinks

(vervolgt)

● 130 jaar nadat hij in Antwerpen « ter drukkerij van L.J. De Cort » werd uitgegeven en bij ons heden ten dage een hertoetste heruitgave (Manteau) beleeft kunnen de waarde landgenoten van de Republica Socialista Romania onze Leeuw van Vlaanderen lezen. Onder de titel **« Leul Flandrei »** en in een naar onze normen vrij goedkope uitgave is het werk in een historische reeks te Boekarest op 18.000 eksemplaren uitgegeven. In een uitgebreide prefata, voorwoord, (dat wij net zoals de rest van het Roemeens niet verstaan, op enkele woorden na en dan nog met behulp van wat Latijn en Frans) heeft Constantin Stan het o.a. over de vergelijking Conscience-Walter Scott-Victor Hugo.
De naar ons vermoeden goed gedokumenteerde inleider haalt voor het situeren van Conscience en zijn werk C.F. Lissens aan, waaruit wij toch een zekere ernst moeten vaststellen om de Roemeense lezer een zo duidelijk mogelijk beeld op te hangen. De geschiedkundige samenhang wordt eveneens behandeld en dat zal wel nodig zijn want de middeleeuwse politieke toestand van West-Europa moet voor de doorsnee Oost-Europeaan maar een duistere bedoening zijn. Hoe zou je zelf zijn ?
Wie de Leeuw van Vlaanderen gelezen heeft — en wie van ons heeft dat niet ? — zal zich ongetwijfeld de eindparagraaf herinneren die zovele generaties Vlamingen beroerd heeft. In het Roemeens klinkt dat zo : **« Tu, flamandule, care ai citit aceasta carte, chibzuieste, tinînd seama de faptele glorioase pe care la aduce marturie, ce a fost Flandra odinoara, ce este ea acum, si, mai ales, ce ar putea fi, daca ai uita pilda sfînta a stramosilor tai !».**
« Gij Vlaming, die dit boek gelezen hebt, overweeg bij de roemrijke daden die het bevat, wat Vlaanderen eertijds was, wat het nu is, nog meer, wat het worden zal, als gij de heilige voorbeelden van uw vaderen vergeet ».
De vertaler heeft verder door voetnoten gezorgd zijn Roe-

rand schrift

Een vakantiekaartje uit Hongarije : een ridderstoet aan de Kinizyburcht met onze... Vlaamse Leeuw...

meense lezers bij te staan door sommige Vlaamse bijzonderheden te verduidelijken. Zo schrijft hij o.m. op blz 92 over « Sfinta Cruse (Sint Kruis) : **Sat din apropiere de Brugge, unde se afla pe vremuri o capela celebra cu hramul Sfintei-Cruci.**
Het woord Waal wordt in een andere voetnoot (blz. 105) zeer duidelijk verklaard. Men zegt er dat Waal een afleiding van het Franse gaulois is. En de Walen zijn in België de franstaligen. Vast een stuk duidelijker dan de Nederlander Willem Duys die het in de Rubenskwis nog had over « uw grote Belgische schilder ».
Het boek « Leul Flandrei » hebben wij als een soort curiosum naast zijn Vlaams broertje gezet op de boekenplank. Wij zullen het boek (waarschijnlijk) nooit kunnen lezen, maar wij weten toch wat er in staat (m.v.l.)

WAT NU SINJOOR ?

Wie « Och, Siemeniskinderen ! » van Jet Jorssen gelezen heeft, zal met ongeduld uitkijken naar het tweede deel van deze trilogie, getiteld « Wat nu, Sinjoor »? In « Och, Siemeniskinderen ! » maken wij kennis met de Antwerpse Floris, Kapjes, Vervliet en Casteels in een breed opgezette kroniek. De geschiedenis speelt zich af tussen het einde van de 19de eeuw en de vooravond van de eerste wereldoorlog.

In « Wat nu, Sinjoor ? » voert de schrijfster opnieuw dezelfde families ten toneele, maar nu in de woelige periode tussen de twee wereldoorlogen. De vier families, waarvan sprake, zijn met kinderen en kleinkinderen uitgebreid genoeg om ons te laten kennis maken met alle situaties, die zich in Vlaanderen hebben voorgedaan.
Zo komen in 1914 de jonge mannen uit die families terecht aan het IJzerfront en worden er brutaal gekonfronteerd met de onmenselijke behandeling van de Vlamingen. Zij leren de prachtige figuren kennen van dr. Frans Daels, Cyriel Verschaeve en alle toenmalige voormannen die zich met hart en ziel ingezet hadden voor een menswaardig Vlamingzijn aan een absurd IJzerfront.
Ondertussen leren de families op het thuisfront het aktivisme kennen in al zijn aspekten om na de oorlog de onrechtvaardige vervolgingen en veroordelingen mee te maken.
Anderen weer horen de roep van het socialisme en worden volgelingen van Hendrik De Man, wat dan weer de nodige spanning in de wederzijdse gezinnen teweegbrengt, die datzelfde socialisme niet altijd begrijpen kunnen of willen begrijpen.
De families maken eveneens de wereldtentoonstelling van 1930 mee, de vrijlating van dr. Borms, de fraternellenbetoging en de grote beroering rond de dood van Herman Van de Reeck.
De ekonomische krisis in de jaren dertig brengt talrijke leden onder hen in zware moeilijkheden, terwijl de Spaanse burgeroorlog eveneens zijn tol vraagt. Vervolgens vormen de mobilisatie van 1939 en de militaire débâcle de verdere achtergrond van de Sinjorenfamilies Casteels, Kapjes, Floris en Vervliet.
Daarenboven wordt het evoluerende Antwerpen, dat in deze kroniek de hoofdrol speelt, met de nodige « couleur locale » tot boeiend leven gewekt.
« 't Pallieterke » schreef dat het een feuilleton in kleur is, die zó kan verfilmd worden (en vele televisieavonden redden). Dit kunnen wij volledig onderschrijven, want de figuren die Jet Jorssen ten tonele voert zijn levensechte mensen van vlees en bloed, zoals wij ze dagelijks ontmoeten met hun vreugde en hun leed.

KLEINMOEDIG !

De eerste twee delen werden uitgegeven door de « Arbeiderspers » De Reinaert ,Brussel. Hoe kleinmoedig deze uitgeverij ingesteld is, bewijst het feit dat zij weigert het derde deel op de boekenmarkt te brengen. De auteur brengt in dit derde deel nl. feiten naar voren uit de oorlogs- en repressiejaren, die volgens deze uitgeverij niet geschikt zijn voor publikatie. Dit betekent een kaakslag voor de moedige Jet Jorssen en voor ons allemaal.
Wat Jet Jorssen met deze trilogie presteert is meer dan lovenswaardig. Zij brengt ons een brok Vlaamse geschiedenis, derwijze naar voren gebracht dat ook « de kleine man » het kan lezen en antwoord zal vinden op vele « waaroms » en « waarvoors ». Het is duidelijk dat jarenlange studie en opzoekingen deze trilogie vooraf zijn gegaan.
Gelukkig zal uitgeverij « De Roerdomp » uit Brecht het laatste deel van deze trilogie — waar uiteraard reeds heel wat belangstelling voor bestaat — in haar fonds opnemen, wat eigenlijk een uniek feit is in de uitgeverswereld. Een pluim voor « De Roerdomp « !
« Wat nu, Sinjoor ? » verdient door alle Vlamingen gelezen te worden.

Hilda Uytterhoeven

DAP Reinaert uitgaven Brussel — 252 pag. formaat 22 x 14 cm. — gebonden in luxueus kunstleder, 350 fr.

POEZIEKRANT

Eind februari verschijnt het eerste nummer van het tweemaandelijks poëzietijdschrift « Poëziekrant ».
Dit tijdschrift dat in het begin slechts 4 pagina's omvat, op offset gedrukt, wil een promotiekrant worden én voor de dichters én voor de weinige maar lovenswaardige uitgevers van poëzie in noord en zuid.
Naast gedichten van jongeren, korte intervieuws, portretten van vergeten dichters, zal ook aandacht worden besteed aan allerlei informatie omtrent poëzie ; dit alles geïllustreerd met foto's en afbeeldingen.
Belangstellenden (dichters, uitgevers, lezers, medewerkers) kunnen nu al reageren met inzendingen, recensie-eksemplaren, suggesties ed. aan het volgend adres: **« Poëziekrant », Tibergien Willy, Stropstraat 181, 9000 Gent.**

PAUL BONGER, REFLEKTIES BIJ MUSEUMKUNST

Deze week zijn we ver (nu ja ver, 160 km vanuit Antwerpen) op museumbezoek geweest, naar het Stedelijk Museum in Amsterdam. En waarom zou u het niet 'ns doen ? A'dam is een fijne stad, het Stedelijk heeft een uniek mooie kollektie moderne kunst waar u rustig een dagje aan besteden kunt (lunchen kan vrij goed en voordelig in het museum zelf) en er lopen momenteel drie goede tentoonstellingen, waarvan die van Paul Bonger mij niet de beste, maar wel de opmerkelijkste leek. Geïnteresseerden die echt niet naar Amsterdam kunnen, mogen de expositie op latere (nog niet bekende) datum in het meer nabije Middelburg bekijken.

FILOSOFIE OF HUMOR ?

Paul Bonger werd 27 jaar geleden in Arnhem geboren en is, na 5 jaar studie aan de Rotterdamse Akademie voor Beeldende Kunsten, nu aan zijn tweede persoonlijke tentoonstelling toe. Merkwaardig hierbij is dat voor beide exposities van een toch heel jong en debuterend kunstenaar heuse museumruimten werden ingeruimd. De verklaring hiervoor ligt ongetwijfeld in de typische inhoud van Pauls werk, dat het museum zelf tot onderwerp heeft.
De eerste Bonger-show ging verleden jaar door in het Zeeuws Museum te Middelburg en droeg de wat bevreemdende titel « Musea in rust — 48 lege museumzalen ». En dat waren het dan ook : grijswitte, realistische foto's van doodstille, barlege museumzalen. Oogenschijnlijk nietszeggend en toch sterk fascinerend. Omdat er een duidelijk filosofische gedachte aan ten grondslag lag : zijn of niet zijn. Sterker nog: zijn én niet zijn. Immers, museumzalen zijn doorgaans (barstens)vol. Zijn lege museumzalen nog wel museumzalen, of werden ze maar voor eventjes leeggehaald ? Deze konfrontatie maakt Bongers werk zo boeiend, omdat zij ons wellicht voor de eerste maal van iets bewust maakt. In de katalogus-inleiding schrijft K. Schippers terecht : « Het gaat om weten en vergeten. Om lege museumzalen te kunnen fotograferen moet je eerst weten dat ze vaak zo vol zijn. Maar Bongers zalen worden voor ons interessant, omdat we niet eens wisten dat ze soms leeg zijn. Dus konden we dat ook niet vergeten. We zien ze voor het eerst ».
En daar gaat het om, de beeldende kunstenaar maakt voor het eerst iets « zichtbaar », een gevoelen, een impressie, een konstatatie of een vraag. Kortom, hij kreëert iets materieels waar de beschouwer geestelijk op reageert. Paul Bongers lukte daarin, met een filosofisch plastische aanpak en een « geestige » vondst.

De foto : « Jacques-Louis David (1748-1825) and my reflection (1975)» door Paul Bongers. Techniek : kleurfoto en retouche. Formaat : 50 x 60 cm.

RELATIVERENDE INTEGRATIE

De huidige tentoonstelling die tot 29 februari nog in het Stedelijk Museum loopt, draagt de titel « European Art and my Reflection ». En weer zijn het in musea genomen foto's.
De muren zijn evenwel niet langer leeg. Paul Dongers fotografeerde namelijk 16 beroemde schilderijen in diverse musea. Maar, hij fotografeerde enkel schilderijen die achter glas aan het publiek getoond worden en waarin — noodzakelijkerwijze — de omgeving zich reflekteert. Bij zijn opnamen ging het de kunstenaar om het schilderij én de reflektie. En opnieuw lukt het Bonger ons voor het eerst van iets bewust te maken. Immers, als we aan de Mona Lisa denken, denken we nooit aan het glas en de reflektie. En toch valt deze dame nooit zonder glas te bewonderen. We « zien » het glas voor het schilderij niet, omdat we het niet willen zien. Tot Bonger zag dat er in het glas ook wat gebeurde. Neem b.v. de Napoleon van Jacques-Louis David (zie afbeelding). In het glas spiegelt zich, door een venster van het Louvre, een stukje Parijs... een levend Parijs, licht of donker, bij regen of zonneschijn. Kortom, de wisselende reflekties geven het schilderij een voordurend wisselend uitzicht én inhoud. In hoeverre is het schilderij nog wel zichzelf, nog autonoom ?
Dit te zien was de kreatieve daad van Bonger, ook het vastleggen in één nieuwe realiteit van de twee werkelijkheden : het schilderij en wat er op het ogenblik van de opname buiten gebeurt. Zo schept Bonger een « nieuw » beeld dat ons iets « zichtbaar » maakt. Weer met die filosofische inhoud van zijn en niet zijn, weten en vergeten. Om K. Schippers nog even aan het woord te laten : « Bonger toont iets : reflekties. En we willen misschien nog wel zeggen : dat waren we vergeten. Maar het is anders. We hebben het tot nu nooit geweten ».
Deze « reflections » parodiëren de kunst niet, zij leveren geen kritiek op het fenomeen museum. Zij zijn zichzelf : een relativerende integratie van kunst en omgeving, een nieuwe manier van kijken... een beeldende, geestelijke act, kunst dus.
Stedelijk Museum, Amsterdam. Tot 29 februari .

VORM EN KLEUR

HET SIMBOLISME IN EUROPA

Zelfs ingewijden in de keuken van de beeldende kunsten vragen zich soms af, staande voor een schilderij of een tekening « Hoe heeft hij (of zij) dat voor mekaar gebracht ? ». Zo iemand is Fernand Khnopff, de Vlaamse tekenaar (veel meer dan schilder) die ook tot de kopstukken van de « Belgische simbolisten » behoort (Wanneer zal men nu eens eindelijk uitscheiden met de « Belgische kunst », want er bestaat net zomin een Belgische Kultuur als een Belgische taal). Zijn gewassen en nog anders bewerkte en gefignoleerde potlood-, zwart krijt- of/en houtskooltekeningen laten inderdaad van het procédé van hun auteur niets of slechts zeer weinig los, zodat ook de kenner dubbel geïntrigeerd naar Khnopffs' werkstukken staart. Want Khnopff is inderdaad een simbolist, al is hij dan niet steeds even « ontoegankelijk ». Zo is zijn « Verlaten stad » in feite een deelgezicht op het Brugse Memlingplein, waarvan hij de linkervleugel eenvoudig wegliet en verving door een verlaten zeestrand. Zo eenvoudig is dat.

Intussen moeten we ook tegenover deze indrukwekkende verzameling van 19e-eeuwse Europese (tot en met Rusland) simbolisten (250 schilderijen en grafiek) pikturale maatstaven aanleggen. Daarbij sneuvelen dadelijk de meeste zgn. pre-rafaelieten, de Britse simbolisten, wier figuren steevast aan bloedarmoede lijden tenzij esoterische figuren per definitie ondervoede en zwak uitziende schepselen horen te zijn. Geef ons dan liever een Moreau die behalve een soms kristelijk geïnspireerd simbolist ook een knap schilder is geweest net als Redon of Gaugain (eigenlijk geen simbolist pur sang) of dichter bij ons Ensor, Gustaaf Vande Woestijne, of Munch, de Skandinaaf die samen met een Spilliaert het expressionisme aankondigde. Of nog de sterke grafieker Jan Toorop, of de Duitsers Klinger en Klimt, zonder de sterke Oosteuropese kunstenaars Vroubel, Malcrewski en Masek te vergeten. Ter afronding worden ook werken van post-simbolisten als Kupka en de grote Giorgio de Chirico geëxposeerd.

Een indrukwekkend « middelpunt » in deze simbolistische strekkingen (met lirische Italianen als zuideuropees orgelpunt) is echter de zeer grote, realistisch-visionaire Zwitser Arnold Bôcklin, een geboren schilder-kolorist en sfeerschepper, wiens œuvre zowat een kruising is van zuiderse en germaanse elementen en die hier met drie kapitale werken is vertegenwoordigd (Dodeneiland, het Heilig Woud en Villa aan zee).

Ook al dacht men dat de simbolisten vooral tot een Latijns fenomeen te herleiden waren, deze tentoonstelling (beter ingedeeld dan te Rotterdam) bewijst dat het inderdaad om een pan-europees verschijnsel ging, samenvallend met de opkomst der zgn. esoterische wetenschappen (?) en met een literaire beweging, vooral poëtisch, en die dan wel hoofdzakelijk een verschijnsel in het franstalig beheerste Europa is geweest.

Het simbolisme was geen eigenlijke school, is eerder een (boeiende) nevenstroom van de romantiek en zweeft zowat ook tussen de romantiek, het naturalisme en het impressionisme (en naar de grafische inslag zelfs in korrolatie met het expressionisme).

Het simbolisme van de vorige eeuw is ook ergens een uiting van dekadentie, van spleen, zelfs van levensmoeheid of van vlucht uit de werkelijkheid (die on-werkelijkheid wordt genoemd of aangevoeld) naar de andere werkelijkheid, wat meteen verklaart waarom het surrealisme het voornaamste en meest originele kind van het simbolisme wordt genoemd.

Het doet wel eigenaardig aan dat zovele simbolisten sterk grafisch aangelegd zijn, verleid als ze zijn door het patetische gebaar en houding, door het heroïsche van hun helden en heldinnen, die in houding en gewaad naar de klassieke oudheid teruggrijpen (waardoor het mogelijk was dat sommige simbolisten ook neo-paganisten werden genoemd, moderne heidenen, die vergaan van heimwee naar Arkadië of een of ander aards paradijs).

Na het gevecht tegen het impressionisme verloren te hebben werden de simbolisten naar de kelders verwezen. Het expressionistisch **geweld duwde hen helemaal** in de vergeetput. Maar het surrealisme haalde de « pompiers » er weer uit, nu pas helemaal met de huidige retrorage. Laten we ons aan dit modeverschijnsel niet vangen en bvb. het historisch verband niet uit het oog verliezen. En nog minder de vaststelling dat slechts weinig simbolisten goede schilders en goede koloristen waren (integendeel en in onderhavige tentoonstelling zijn er aartslelijke, koloristisch vloekende schilderijen). Het simbolistisch « geloof » overtuigt de mens van de 20ste eeuw niet, ook al zoekt hij vertwijfeld naar een nieuw geloof. In de huidige geestelijke verwarring doet paradoksaal genoeg het simbolisme als een vaste waarde aan, maar dat zal wel meer het gevolg van hun (figuratief) kunnen zijn in deze tijd van neo- en zelfs ultra-realisme. (R.C.)

—

Koninklijke Musea voor Schone Kunsten, Regentschapstraat 3 te 1000 Brussel — dagelijks van 10 tot 17 u. behalve 's maandags — tot 7 maart — toegang 50 fr. (25 fr. voor groepen van meer dan tien personen, voor studenten en de « vrienden van het museum ») — Rijk gedokumenteerde en geïllustreerde katalogus 250 fr. (geeft recht op gratis toegang). Voor geleide bezoeken telefoon 050/513.96.30.

« De Sfinks » door Fernand Khnopff (1858-1921)

Tot 13 maart zijn de werken te zien van de Vlaamse schilder Frans Minnaert (Heikruis) in de Brusselse galerij Claude Jongen, Steenweg naar Charleroi 149, 1060 Brussel. Minnaert behoort tot de bekendste van de huidige generatie schilders en vertegenwoordigt Vlaanderen regelmatig in het buitenland. We komen nog terug op deze merkwaardige tentoonstelling.

MUZIEK

LET'S « TWIST » AGAIN ?

Het lijkt wel of de klok vijftien jaar is achteruitgezet. Op de meest uiteenlopende punten is de huidige periode vergelijkbaar met wat we in het begin van de zestigerjaren meemaakten. Ver is de tijd van de « flower power »-beweging en de uitingen van ongebonden vrijheidsstreven, en in de laatste vijf jaar is er als reaktie op voorgaande duidelijk een verstrakking op maatschappelijk en sociaal vlak waarneembaar. Misschien is het allemaal wat te hevig geweest, en wil de nieuwe generatie ouders het niet nog eens meemaken, met hun kinderen ditmaal. Hen is inmiddels leidende funkties toevertrouwd, en met weemoed in een bui van jeugdsentiment is teruggegrepen naar wat « toen » goed was. Artiesten als Ricky Nelson, Paul Anka en vooral Neil Sedaka valt een tweede loopbaan te beurt. Hun vroegere suksessen werden als « golden oldies » de hitlijsten ingestuurd, terwijl anderen het met een opflakkerend vlammetje moesten stellen. Jongens als Mud, Brian Ferry en Sweet, die jarenlang zonder veel sukses de balzalen afzeulden, zien plots het licht schijnen en maakten een rockrevival waar voor de nieuwe generatie. Ze maakten het Perry Como, vadertje Glen Campbell, de Drifters en de Miracles mogelijk momenteel in de States en Engeland de hoogste toppen te scheren. Toppunt is wel het heruitbrengen van Chubby Checker's tophit « Let's twist again » die bij onze noorderburen als tophit nummer drie prijkt ! Voor Chubby zijn alvast gouden dagen in het verschiet, en promotors waren er als de kippen bij om zowel een Stateside als Europese toer te laten ondernemen tijdens de maanden april en mei eerstkomend .David Bowie, samen met Lou Reed, uitvinders van de voorafgaande nichten-rock, gooit het met kortgeknipte haren over de funky en soultoer met « golden years », en komt eveneens naar het kontinent na het her-relaesen van zijn gouden ouwertje « Space Oddity », dat naast Small Face's « Itchicco Parc » sprankelt.

DE SNAAR : TEATERKREATIE

Gelukkig blijven onze jongens niet mijmeren bij het oude, en werken hard aan nieuwe uitingen. Nadat Urbanus van Anus, Raymond van Het Groenewoud, Kris De Bruyne en Rum de feestdagen opfleurden met een nieuwe elpee komt de volksmuziek en liekesgroep « de Snaar » onverwacht opdagen met een kreatie, waarvoor de groep van Jan De Smet speciaal de teksten en muziek van de liederen schreef. Het stuk « die vreselijke vrede » is een volkse benadering van het begrip vrede, op een blijmoedige manier door de toneelkring «Ter Elst » uit Duffel voorgesteld.
Tot 15 februari op vrijdag, zaterdag en zondag, in regie van Pieter de Wilde, in het garage-teater, Mechelsebaan 18b te Duffel.

PAUL VAN VLIET OP TOER

Vanaf zondag 15 februari in het Kultureel Centrum te Strombeek, gaat zijn veertiendaagse achtereenvolgens langs het C.C. te Hasselt, Neerpelt, Leuven, Oudergem, Oostende, Brugge, op 23 februari te Dilbeek, dan Gent en Sint-Niklaas. Van 26 tot 29 september is hij te gast in de Antwerpse Arenbergschouwburg met deze nieuwe show « Tien jaar onderweg », waarin bekende figuren als **Bram, majoor Kees en** de Boer typisch zijn geworden. Zijn vrijblijvend maatschappelijk engagement trekt het meest diverse publiek aan, en tot in '77 zijn zijn shows in Nederland op de meeste plaatsen reeds uitverkocht.

Serglus

DE SPORTWEEK

KOMPETITIE

Wij moesten nog maar eens onze voetbalkompetitie bekijken, zowat het enige probleem dat dit gelukkige land kent. Zij is nu voor bijna één derde achter de rug. Behalve dan dat sommige klubs nog één of twee wedstrijden moeten ophalen. Aan de leiding prijkt Klub Brugge, vorige zondag nog uitstekend tegen het andere Brugge. Anderlecht volgt op twee puntjes, maar heeft een wedstrijd minder gespeeld. Dan volgt, op één punt, Erweedeejem, verleden zondag zonder brio geklopt door La Louvière. Van de klassieke « groten » is er dus één verdwenen, Standard, en er is er één in de plaats gekomen : RWDM. Onderaan de rangschikking begint het er voor enkele klubs beroerd uit te zien. Maar gezien de kompetitie tenslotte nog een poosje duurt, is er ook voor hen nog hoop. En hoop doet leven.

EVEN NADENKEN

Madam de Backer mag dan geen belangstelling hebben voor astrologie — dat briefde ze af toen haar belangstelling werd gevraagd voor een astronomisch projekt —, als minister van Nederlandse Kultuur heeft zij er wel voor de velokrosserij. Zo heeft zij onlangs een kommissie uitgezonden om te onderzoeken wat er kan gedaan worden tegen de bookmakers, die zogezegd de koersen vervalsen. Het schijnt de bedoeling te zijn die kort en goed uit te roeien. Wij zijn ook tegen vervalsingen, maar vragen ons toch af of men in de grrrote koersen, waar pronostieken wel zouden toegelaten worden, niet zou durven « foefelen ». Verder of het weer niet de kleine man en de kleine koereur is die men zijn pleziertje en zijn luttele bijverdienste afneemt. Tenslotte of men die bookmakerij niet beter zou legalizeren en saneren, in plaats van ze te bevorderen tot « misdaad ». Want uitroeien, dat bestaat niet !

NEW LOOK

De Belgische beroepssportjoernalisten hebben zich — voor twee jaar — een nieuwe prezident gekozen. Het was de beurt aan een Vlaming, en zo is het ook gebeurd. Wat echter nieuw is, is dat het iemand is van de gesproken pers, van de BRT namelijk. Dat heeft wel een beetje opschudding verwekt, want de mannen van de geschreven pers en die van de gesproken pers hebben zich eigenlijk altijd een beetje beschouwd als rivalen of ten minste konkurrenten, waarbij de mannen met de tong het voordeel aan hun kant hadden. Hopen dat dit nu verandert, en misschien deze bedenking : is het niet eigenaardig dat de schrijvende sportjoernalisten tegenover de — noodzakelijke — oppervlakkigheid van hun taterende kollega's niet zetten wat zij kunnen brengen en de radio- en TV-mannen niet : een grondige kritische aanpak van het fenomeen sport.

INNSBRUCK

Verleden week deed het gerucht de ronde dat de — of sommige — atleten van de Oosteuropese landen dopingsprodukten krijgen toegediend. De medische kommissie heeft laten weten dat dit niet werd vastgesteld. Naar onze bescheiden mening zegt dat niks. Wij geloven namelijk dat de meeste atleten — zowel de westerse als de oosterse — wel iets nemen. Er bestaan namelijk dopingsprodutken — zelfs op bazis van amfetamine — waarvan de sporen niet kunnen teruggevonden worden in de analyses die men nu doet. Daarenboven « zouden » de Oosteuropeanen een heel nieuw procédé toepassen. Voor het onderzoek zouden zij van hun « gedoopte » atleten een hoeveelheid « vuil » bloed aftappen, en het vervangen door « proper ». Dit zou ontdekking van sporen onmogelijk maken. Is dat mogelijk ? Wij weten het niet. Het lijkt ons nogal « straffe toebak », maar we gaan toch eens informeren bij onze doktoor.

Op het ogenblik dat wij deze regeltjes tikken, waren de olimpische winterspelen nog niet zo heel lang bezig. Heel veel « madolles » waren er dus nog niet uitgedeeld. Toch kon al worden vastgesteld dat het leeuwenaandeel van het goud en het zilver naar de oosteuropese landen zal gaan, en dan meer bepaald de Sovjetunie en Oost-Duitsland. Er komt dus weinig verandering. Erg veel indruk maakt dat niet op ons. In het moderne sportbestel zijn de suksessen afhankelijk van wat men er, als individu én als gemeenschap, voor over heeft om ze te boeken. Bepaalde landen schijnen daar heel wat meer voor over te hebben dan wij, en ze bereiken dan ook meer. Maar wat betekent dat ? Wat bewijst het meer dan wat het bewijst ?

Sport en reklame : de man die betaalt en de man die het moet doen !

GOED ZO

De Belgische bokssport schijnt momenteel wind in de zeilen te hebben. Te Brugge werd Fernand Roelands, kind van den huize, kampioen van Europa bij de lichtgewichten, door de Fransman Holyk te verslaan. Anderzijds vertrok Jean-Pierre Coopman donderdag naar Porto Rico, waar hij het op 20 februari zal opnemen tegen Mohammed Ali ofte Cassius Clay.

Wij hopen dat Coopman het goed doet. En terloops gezegd, zonder hem persoonlijk te hebben ontmoet, vinden wij dat Coopman altijd een prima indruk maakt op zijn omgeving. Hij is altijd bescheiden, vriendelijk en beleefd als men hem in radio en TV aan het woord hoort, en bovendien is hij altijd netjes gekleed. Wij behoren nog tot de ouderwetse soort die vindt dat wie mensen te woord staat, een jasje en een dasje moet dragen.

NIET AKKOORD

In het zuiden van Frankrijk worden al de eerste velokoersen van het seizoen 76 gereden. En zoals verleden jaar al het geval was, maken de wijnboeren van die koersen gebruik om de aandacht te vestigen op hun sociaal-ekonomische problemen. De meeste sportgazetten vinden dat heel lelijk van die boeren. De renners, zeggen zij, hebben geen schuld aan die problemen.

De sport heeft met politiek niets te maken. Wij zijn zo vrij het daarmee niet eens te zijn. Als sociaal-ekonomische groepen de sport mogen gebruiken — en zelfs misbruiken — om geld te verdienen via de publiciteit, als regimes de sport mogen gebruiken en misbruiken om propaganda te voeren voor hun ideologiën, waarom zouden die boeren dan niet hetzelfde mogen doen, als overigens de renners niet één haar in de weg leggen ?

VAN DAG...

● **MAANDAG :** als men in Montreal niet klaar geraakt voor de olimpische spelen, mag men altijd weer naar München komen. Aldus « der Willi » (Daume). De snoeper ! ● **DINSDAG :** de olimpische spelen in Moskou zullen nauwelijks één vijfde kosten van de Kanadese. Kan kloppen, gezien de « hoge » lonen in het rooie paradijs ● **WOENSDAG :** USSR- en USA-ruimtevaarders demonstreerden in Innsbrück de tedere liefde tussen beide volkeren. Tot de ijshockeymatch begon ! ● **DONDERDAG :** onze skibeloften deden het niet slecht te Innsbrück. Zij waren 43ste en 45ste. Dus gemiddeld. Jawel ● **VRIJDAG :** moest u in het sportnieuws ene heer Ayet horen vernoemen, dan gaat het over onze landgenoot (uit Italië) Didier Xhaet ● **ZATERDAG :** Linda Rombouts was 27ste te Innsbrück. Vergeleken met de heren een prestatie. De receptie's zijn dus al voorzien ● **ZONDAG :** prinses Ann wil pas na de olimpische spelen — waaraan zij deelneemt — een baby. Wat zegt « Rome » daarvan ? Niks, omdat het « groot volk » is ? ●

...TOT DAG

VIZIOENEN

Wij zijn, al zeggen wij het zelf, een sieraad van het kreatieve ambtenarendom. Altijd op tijd op ons werk. Altijd mèt stropdas. Altijd sprekend met twee woorden .Altijd overtuigd van de superioriteit van onze naasthogere chef, en gedienstig voor wie — begrijpelijk — meer in zijn gunst staat dan wij. Altijd akkoord met de zienswijze van wie méér verdient. Altijd gereed voor een overuurke of twee. Altijd te vinden voor dikbetaalde nevenjobkens, zoals het vullen van deze pagina.

Nu betrappen wij ons echter sedert enkele dagen op een gevoel — dat géén sieraad is voor de deftige werknemer. Jaloersheid is ons hart en nieren binnengeslopen.

Jaloersheid omdat wij niet, zoals de honderden kollega's van de geschreven, gesproken en in beeldekens vertelde Vlaamse pers, in Innsbrück zitten, maar met griep, koude voeten en een drupneus (plus een dure rotfles van de apoteker) thuis.

Wellicht is het daaraan te wijten dat wij deze nacht een vizioen hadden.

Wij zagen onszelf te Innsbrück aan de toog van een nightklub staan. Onze 34ste koktail losjes in de hand. Ons beeld in de spiegel achter het buffet beviel ons best. Onberispelijke smoking (wat ouderwets, ja, maar toch altijd gekleed voor wie van een gastronomisch festijn komt), een zachte blos op de bruine wangen, een ietwat ondeugend krulletje op het voorhoofd. Bij het uitdelen van handtekeningen schitterde de diamant aan onze hand diskreet.

Rondom ons een tiental robuuste sportlui, die ons mannelijk en zonder vleierij prezen voor de gevatheid waarmee wij de TV-kijkers hadden doen opmerken dat een figuur van het koppel Irina en Andrej niet tot haar recht was gekomen omdat Irina op de voortreffelijke boem was gevallen — wat wij niet aarzelden een fout te noemen —, en dat het befaamde tweelingpaar bestaat uit broer en zus.

De meisjes in het gezelschap waren duidelijk opgewonden. Zij hijsten maar roze champagne, die wij op kosten van de baas plubiciteitshalve naar believen konden laten aanrukken. Zij kirden maar, en kwamen maar, ten behoeve van de persfotografen, met hun zachte, geurende schouder tegen ons aanleunen. Verrukkelijk waren ze, met hun heldere lach, hun blote schouders en ruggen, hun geheimzinnige decolleté's, hun lange jurken die bij het beklimmen van een barkruk toch ver genoeg openvielen om een ferm stuk heerlijk bruingebrande dij te laten bewonderen. Omdat het leven van de befaamde sportjoernalist zo heerlijk is, wilden wij de barman diskreet teken doen om al die vrienden en schatten nog een drink te geven. Maar net op dat ogenblik verdween het vizioen.

Op de ietwat groezelige ontbijttafel liggen onze boterhammetjes — met salami — al klaar om naar « den buroo » te gaan. Het is maandagmorgen, en tijd om naar de bus te rennen.

Wijde Kosmos

46

DE METEORIETEN

De interplanetaire ruimte is niet leeg. Er zwerven miljarden en miljarden grote en kleine brokstukken rond. Zo bij voorbeeld de planetoïden — er werd er zopas een ontdekt die binnen de aardbaan om de zon draait — en vele, vele uit elkaar gevallen kometen.

Sommige van die brokstukken — kleine en grote — raken in het aantrekkingsveld van de aarde, en vallen dus naar de aarde toe. Men raamt : dagelijks zowat 20 miljoen stuks.

Zij dringen dan met een grote snelheid (250.000 km per uur) de dampkring binnen. Door de wrijving met de lucht ontstaat een zo hoge temperatuur dat — altans de kleine — brokstukken opbranden. De meeste brokstukken zijn vervluchtigd op 70 à 80 km hoogte.

Door ionisatie van de omgevende lucht ontstaat een lichtspoor. De volksmond spreekt van « vallende sterren ». Ten onrechte, want de meeste brokstukken zijn amper enkele millimeter groot, en dus wel wat klein om zich « ster » te noemen. De atsronoom noemt het brokstukje materie de meteoriet, en het lichtspoor de meteoor.

Een aantal meteorieten raken toch doorheen de dampkring, en vallen dus op het aardoppervlak. Wij menen: jaarlijks zo'n 100.000 ton.

Meestal gaat het om kleine stukken — door de volksmond weer eens ten onrechte maanstenen genoemd, want ze komen niet van de maan —, maar uitzonderlijk zijn het wel eens enorme kanjers. Zo viel er, een goede 10.000 jaar geleden, in Arizona een meteoriet, groot genoeg om een krater te slaan met een diameter van meer dan één kilometer. In Engeland viel in 1965 nog een stuk van zowat 50 kilogram. En in 1908 werd in Siberië het inslaan van een « meteoriet » (?) waargenomen, die een klap gaf die men 1000 km daar vandaan kon registreren. Men heeft, ondanks alle opsporingen, nooit brokstukken gevonden. Het feit dat de omgeving tot op tientallen kilometer afstand radio-aktief is, nu nog, doet vermoeden dat de meteoriet uit elkaar is gespat. En sommigen veronderstellen zelfs dat er een hele komeet naar beneden is gekomen. Om niet te gewagen van sommige « alternatieve » wetenschapslui, die het houden bij een vliegende schotel, met kernwapens geladen.

De stukken die men op aarde vindt zijn natuurlijk uiterst belangrijk : zij laten het onderzoek toe naar de samenstelling van de buitenaardse materie. Zonder er verder op in te gaan weze hier gezegd dat men in geen enkele meteoriet elementen aantrof die op aarde niet voorkomen.

Een tijdlang heeft men ook onderzocht of men in de meteorieten soms geen sporen van « leven » (organische stoffen) kon ontdekken, en op een bepaald ogenblik meende men dat dit in de « steen van Orgeuil » — neergestort in 1864 — inderdaad het geval was. Dit wordt echter niet meer aanvaard. Meteorieten leren ons wel iets over de materie in de kosmos, maar niet over de mogelijkheden van leven.

InfoKOSMOS
Kultureel Centrum
1820 Strombeek-Bever

KERNENERGIE IN VRAAG

DE ZWAKKE SCHAKEL

Op 26 januari jongstleden heeft de Bond Beter Leefmilieu te Brussel het eindrapport voorgesteld, dat ten behoeve van de Kommissie der Wijzen over kernenergie werd opgesteld.
Daarbij enkele bedenkingen.
Aktiegroepen hebben de bouw van kerncentrales in Europa de jongste jaren tegengewerkt. Daardoor werd het kernenergieprogramma vertraagd. De realisatie ervan kon evenwel niet definitief worden tegengehouden.
Het goedkeuren van een groots opgevat kernenergieprogramma houdt meer in dan algemeen wordt gedacht. Het gaat niet alleen om de bouw van een aantal kerncentrales, maar ondermeer ook om de uitbreiding van de vereiste opwerkingskapaciteit. Momenteel zijn zulke opwerkingsinstallaties nog een zwakke schakel in de splijtstofcyclus. Dit is zowat overal ter wereld het geval. Er zijn weinig opwerkingsfabrieken in bedrijf, die goed funktioneren. En toch zijn ze nodig, om de gebruikte splijtstof geschikt te maken voor hergebruik. Trouwens kernreaktoren, die gedurende een zekere tijd elektriciteit hebben geproduceerd, moeten worden ontladen.

In het begin van de zestigerjaren werd zulke opwerkingsfabriek gebouwd te Mol-Dessel. Ze is in bedrijf geweest van 1966 tot in de herfst van vorig jaar. Vermits ze werd opgericht door het Europees agentschap voor kernenergie (ENEA), konden de dertien lidstaten van de organisatie voor ekonomische samenwerking en ontwikkeling (OESO) hun splijtstofelementen laten opwerken bij Eurochemic. Dit was toen de enige oplossing in Europa. Nu ligt Eurochemic stil. Indien de regering de elektriciteitsproduktie, via kerncentrales blijft stimuleren, wordt de toestand onhoudbaar.

Na een tijd is een groot gedeelte van de splijtstof in de reaktor van een kerncentrale opgebruikt. Er zijn dan zoveel splijtingsprodukten aanwezig, dat de kernreaktie begint af te remmen. Dan moet de kerncentrale worden stilgelegd, om de splijtstofelementen te ontladen en te vervangen door nieuwe splijtstof. Dit gebeurt meestal geleidelijk, zodat de splijtstof na ongeveer drie jaar volledig is vervangen.

De ontladen splijtstof is sterk radioaktief en wordt eerst naast de kernreaktor onder water bewaard, gedurende ongeveer zes maanden. Daarna worden de splijtstofelementen vervoerd naar een opwerkingsfabriek.

De opwerking zelf beoogt : het afscheiden van het radioaktief afval (de gevormde splijtingsprodukten) ; het rekupereren van het nog aanwezige en bruikbare uranium en van het gevormde en eveneens bruikbare plutonium. Het gerekupereerde uranium gaat naar een splijtstoffabrikant, of naar een verrijkingsinstallatie. Het plutonium kan opnieuw worden aangewend in een ander type van splijtstofelement. Het radioaktief afval wordt (voorlopig ?) ter plaatse opgeslagen.

TOESTAND IN EIGEN LAND

Op de terreinen van Eurochemic te Mol-Dessel is het radioaktief afval van de achtjarige bedrijfsperiode gestockeerd. Dit is in totaal ruim 2.000 m3 vloeibaar middelhoog radioaktief afval en 850 m3 vloeibaar hoog radioaktief afval. Deze laatste kategorie bevindt zich in roestvrije stalen vaten met dubbele wand. Deze tanks zijn watergekoeld, om de afgegeven warmte af te voeren en zijn opgeslagen in betonnen bunkers.

In 1974 werd besloten om het bestaan van de installaties van Eurochemic met vijf jaar te verlengen, in afwachting van een definitieve heroriëntering. Daartoe werd de maatschappij « Belgoproces » opgericht, met een participatie van het ministerie van Ekonomische Zaken en van de elektriciteitsproducenten, elk voor de helft. Belgoproces heeft tot taak te bestuderen of Eurochemic moet blijven bestaan en eventueel worden uitgebreid, **al dan niet in samenwerking met andere landen.** Een aantal personeelsleden werd ontslagen, sommigen bleven in dienst, om het onderhoud te verzekeren en om de research-opdracht te kunnen vervullen.

Volgende cijfers tonen aan hoe nijpend het problem in ons land wordt, indien het kernenergieprogramma niet wordt afgeremd :

	Elektriciteitsproduktie via kerncentrales (in megawatt)
1975	1.400
1985	7.700
1990	14.000

	Vereiste opwerkingskapaciteit per jaar
1975	6 ton
1958	235 ton
1990	420 ton

Eurochemic heeft een opwerkingskapaciteit van 100 ton per jaar. Alleen het verdrievoudigen van deze kapaciteit kan de behoefte van de tachtigerjaren opvangen.

Het radioaktief afvalprobleem is evenmin te onderschatten. Rekening houdend met de beschikbare gegevens zouden in de negentigerjaren elk jaar 380 m3 vast middelhoog en 25 m3 vast hoog radioaktief afval worden geproduceerd bij de opwerking. Het opslagen van dit afval ter plaatse, ligt voor de hand. Dat Eurochemic of diens opvolger dan geen soortgelijk afval uit het buitenland meer zal aanvaarden, is te verwachten.

De huidige problemen van Eurochemic houden ondermeer verband met een (tijdelijke ?) overkapaciteit op de opwerkingsmarkt in het algemeen. Deze is ontstaan door het omschakelen van relatief grote militaire atoomcentra voor opwerkingsaktiviteiten. Eurochemic, als betrekkelijk kleine proeffabriek, was daartegen blijkbaar niet opgewassen. Momenteel zijn te Mol-Dessel nog maar weinig splijtstofelementen opgeslagen voor opwerking. Een overheidsbeslissing ter zake wordt afgewacht.

Ondanks de onzekere toekomst is een gedeelte van het terrein van 100 ha waarover Eurochemic beschikt, nu herschapen in één grote bouwwerf. De oppervlakte van de bunkers voor de stockering van radioaktief afval wordt er uitgebreid. Er worden twee afdelingen gebouwd voor elk vijfduizend vaten. De werken zouden klaar moeten zijn tegen de zomer van volgend jaar. Daarna is nog een uitbreiding voorzien.

EUROPESE SITUATIE

In andere Europese landen wordt de opwerkingskapaciteit opgedreven : de legerinstallaties te Windscale (Engeland) en de fabriek te Kaap Le Hague (Frankrijk) worden momenteel omgebouwd en uitgebreid. Dit laatste bedrijf zou reeds volgend starten met de opwerking van splijtstofelementen. In Duitsland bestaan plannen voor de bouw van een reusachtge opwerkingsfabriek, met een kapaciteit van 1.500 ton per jaar. Ze zou in 1985 in bedrijf moeten komen. Maar, de overheid twijfelt, zowel over de vestigingsplaats, als over de af te leveren vergunning : niet alleen om milieuargumenten, maar ook om taktische redenen. Het globaal kernenergieprogramma afhankelijk maken van één grote opwerkingsfabriek is inderdaad een zeer kwetsbare opstelling.

AMERIKA NEEMT STRENGE MAATREGELEN

In de Verenigde Staten van Amerika liggen momenteel alle opwerkingsinstallaties stil. De redenen zijn : ekonomische en technische problemen, moeilijkheden bij het verkrijgen van vergunningen voor nukleaire installaties en aktieve kontestatie op grond van milieuargumenten. Ook de wetgeving werd er aangepast, vooral omdat de bestaande privémaatschappijen onvoldoende konden worden gekontroleerd en hun voortbestaan op lange termijn onzeker is.

Volgens deze nieuwe wet moet vloeibaar radioaktief afval binnen de vijf jaar na de opwerking in een vaste vorm worden omgezet en binnen de tien jaar naar een federale opslagplaats worden overgebracht, die door de overheid wordt bewaakt. Zowel geologische formaties, als betonnen bunkers komen daarvoor in aanmerking, al geven vakmensen doorgaans de voorkeur aan de tweede oplossing, omdat het radioaktief afval dan onder kontrole wordt gehouden. De eerste oplossing is de eenvoudigste, maar de minst zekere. Ze wordt verdedigd onder het motto : « zo zijn we eindelijk van dat gevaarlijk spul af ! ».

De nieuwe Amerikaanse wet beoogt ook een betere veiligheid van de zg. tankfarms. Daar is reeds meer dan twintig jaar middelhoog en hoog vloeibaar radioaktief afval opgeslagen, uit de beginfaze van de nukleaire industrie. Gestreefd zal worden om zulk afval in een vaste vorm te stockeren.

GEEN GEHEIMHOUDING TE MOL

De proefboringen, die de jongste maanden door de firma Smet te Mol worden verricht, moeten op hun juiste waarde worden beoordeeld. Het gaat om een oriënterend onderzoek naar de eventuele mogelijkheid, om ook in de Molse bodem radioaktieve afval te kunnen opslaan. Of het ooit zover zal komen, blijft een open vraag.

Dirk Buyes

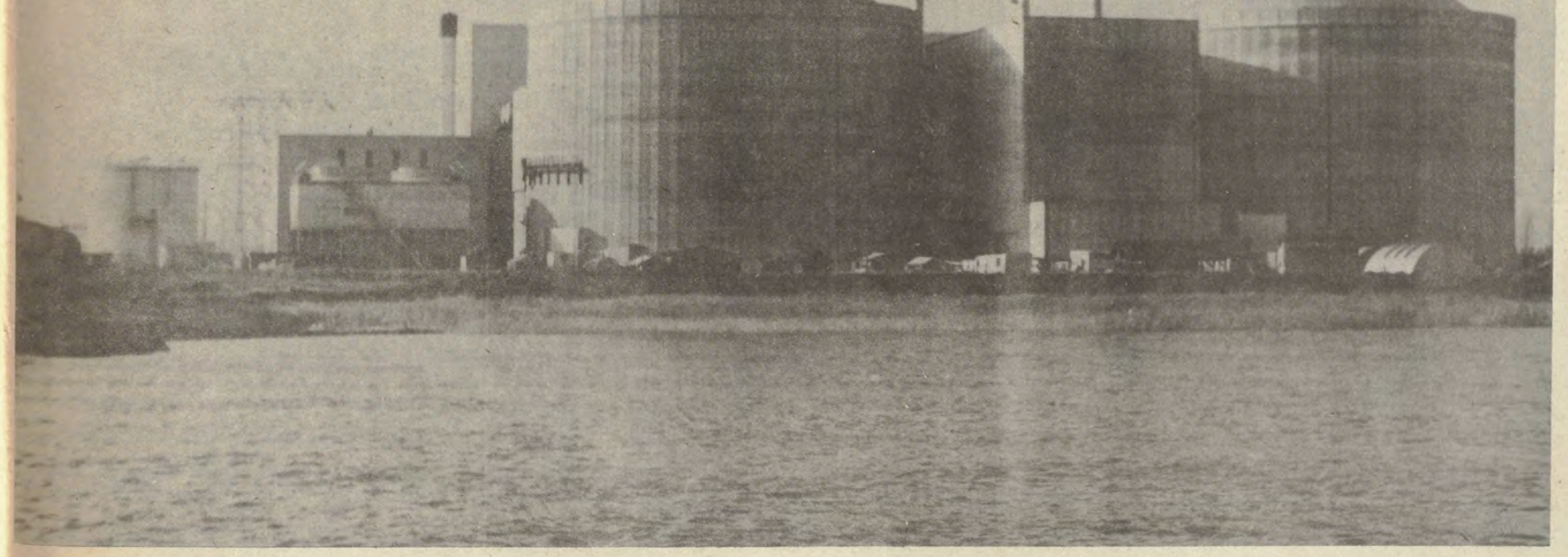

OPTIEK
WALTER ROLAND
ANTWERPEN **58** KERKSTRAAT
Tel. (031)35.98.26
WETTELIJK ERKEND OPTICIEN

DIRK MARTENS
NINOVE — AALST
Beverstraat 24-26 — P.V.B.A. Lange Zoutstr. 30, 29-33, 36-38
Tel. (054)331.05 — Tel. (053)240.60

KINDERARTIKELEN : plooi- en wandelwagens - bedjes en wiegen - stoelen en looprekken - schommels - kamerversieringen - wastafels en waskussens - kinderkleding.

SPORTARTIKELEN : allerlei - turnkledij - ruiteruitrustingen - ping-pongtafels - badkleding en alle toebehoorten - rol- en ijsschaatsen - kampingartikelen - turngerei.
SPEELGOED : uitgebreide keus in merkartikelen : autobanen - elektr. treinen der beste merken - auto's - go-carts - traktoren - poppen - poppenwagens en -wiegjes - burelen - lessenaars - borden - fietsjes - alle gezelschapsspelen - alle soorten mekanieken - schooltassen - borden - tuinmeubelen - tuinschommels.
— ZEER VOORDELIGE PRIJZEN —

BAR — RESTAURANT
De Taveerne
Kaasmarkt 157 - 1810 WEMMEL - Tel. (02)478.83.18
Open vanaf 18u - gesloten op zondag
Waardin : Julia van Mieghem-Van Cappellen.

DE VLAAMSE TOERISTENBOND
geeft méér dan één brosjure uit !

Even voorstellen

1. Brosjure CHARTERREIZEN - 68 blz.
Per vliegtuig naar
Ibiza — Mallorca — Costa de la Luz — Costa del Sol + rondreis door Andaloezië — Costa Blanca — Costa Brava — Kanarische Eilanden — Baai van Napels — Sicilië — Adriatische Kust — Rome — Sardinië — Portugal — Madeira — Marokko — Malta — Griekenland — Joegoslavië — Roemenië — Bulgarije — Turkije — Egypte.

2. Brosjure VAKANTIEWONINGEN - 144 blz.
Geselekteerde en gekontroleerde woningen in praktisch alle Europese landen. Studio's voor 2/3 personen tot appartementen, bungalow's en villa's voor + 6 personen. Enkele zelfs voor 10 personen.

3. GROTE brosjure - 88 blz.
Reizen per
Auto — Trein — Lijnvliegtuig — Boot.

4. Brosjure STUDIEVAKANTIES - 20 blz.
Leer Engels, Frans, Duits, Spaans, Italiaans **tijdens uw vakantie !** Ook ruime keuze voor **schoolreizen,** o.a. naar Engeland, Parijs, Wenen, Spanje, Italië, enz.

5. Brosjure AUTOREIZEN - 16 blz.
Deze **nieuwe brosjure** is in voorbereiding. Ze zal een aantal geselekteerde hotels bevatten, die uiteraard gemakkelijk met de wagen te bereiken zijn. Deze brosjure komt omstreeks 20 februari van de pers, doch kan reeds aangevraagd worden.

U gaat met vakantie ?
U wenst uw reis degelijk voor te bereiden ?
Stuur dan onderstaande bon terug en u ontvangt **kosteloos** de gewenste brosjure(s).

VTB-Sekretariaat
St-Jakobsmarkt 45-47
2000 ANTWERPEN
Vergunning nr 1185 - Kat. A
Lidmaatschap vereist.

Stuur mij kosteloos de brosjure(s) :
○ Charterreizen ○ Studievakanties
○ Vakantiewoningen ○ Autoreizen
○ « Grote » brosjure
Naam : .....
Straat : ..... nr .....
Woonplaats : ..... Postnr : .....

ZOEKERTJES

1. Voor een bedrijf te Brussel : vertegenwoordigers, verkopers en andere medewerkers.
2. Voor een bedrijf te Gent : sekretaresse A1 (4-talig).
3. Voor een geneesheer-specialist te Gent : full-time sekretaresse.
4. Licentiaat-tolk zoekt werk (5-talig).
5. Gepensioneerd militair zoekt werk als bediende.
Zich wenden : senator E. De Facq, Europalaan 11, 9820 St-Denijs-Westrem.Tel. 091/22.64.23. N 09

Juffrouw, 18 jaar, diploma A2 (publiciteit-etalagiste) zoekt passende betrekking, indien mogelijk in het Aalsterse.
Wie kan helpen kan kontakt opnemen met provincieraadslid Kris Versyck, Lange Boomgaardstraat 32, 9000 Gent. Tel. 091/23.52.27 en 091/25.48.04. N 10

AANBEVOLEN

BOUWBEDRIJF
LUC ILEGEMS
Vaartstraat, 9 - 2251 MASSENHOVEN

VERVOER - VERHUIZINGEN
Laadruimte van 30 tot 50 m3
VECOVEN Jozef
Haneveldlaan 47
1850 Grimbergen
Tel. (02)268.14.02

DE OUDE KRING
Café - VU-lokaal
Dorpsplein, Heusden-Limburg

FEESTZALEN-SALONS
DE LANDSKNECHT
Aannemer van alle feesten.
Ook verhuring van tafelgerief.
Schilderstraat 33, 2000 Antwerpen
(031/37.45.72)

Dames en heren, in uw belang wendt U voor uw
SCHILDER- BEHANGWERKEN en VLOERBEKLEDINGEN
tot mannen van 't vak
ADOLF CLAES
EN ZOON ANDRE
Kerkweg 8, 1760 Roosdaal-Strijtem
Tel. (054)33.37.56

Taveerne - Restaurant
« CHECK POST »
De baas (echte Tunesische vlaamse vriend) aan het fornuis.
IJzerenkruisstraat 84, 1000 Brussel
Tel. (02)218.29.88
(weekeinde gesloten)

lustrerie
marc de vriese
baron ruzettelaan
assebroek – brugge
tel. 050/354 04

KUNSTGEBITTEN
HERSTELLINGEN
Tandheelkundig Laboratorium
VAN DER KLEIJN
Chazallaan 83
1030 Brussel (Schaarbeek)
(02)734.06.43
Na 18 u. 425.46.42

ELECTRA-BREE p.v.b.a.
Electro - Groothandel
Boneputstraat 38 - 3690 BREE
011/46.11.88 - 46.24.77
Staatsbaan 1 - 3460 HALEN
013/44.17.42 - 44.17.43
MIELE - AEG - LINDE

IMMOBILIENKANTOOR N.V. BRABO
Sneeuwbeslaan 19 - 2610 WILRIJK
Tel. 031/28.72.92 - 89.27.71
Burelen open van 9 u. tot 7 u.
Zaterdag van 10 u. tot 12 uur.

BOEKHANDEL TIJL
Leuvensestraat 58,
1800 VILVOORDE
TEL. 02/251.03.86
Alle grote uitgaven
en ook... alle kleine.

10% vr. V.U. leden
KOSTUUMS - VESTONS - BROEKEN - PARDESSUS
OOK NAAR MAAT
RICO-KLEDING VERMEESCH
Steenhouwersvest, 52 Antwerpen Tel. 03.31.35.83

Zoekt aangepaste betrekking, als chauffeur-besteller of besteller, jonge man, 26 jaar, lager middelbaar onderwijs, bij voorkeur in Limburg (ook in Antwerpen of Brabant).
Zich wenden : kamerlid E. Raskin, Ursulastraat 1 te 3745 Eigenbilzen (011/41.24.54) of prov. raadslid J. Gabriëls, Siemenstraat 28 te 3690 Bree (011/46.22.90). N 08

Vlaams gezin in Brussel vraagt huishoudster. 2 kinderen. Uurregeling overeen te komen. Voor meer inlichtingen : tel. 479.99.70 en 426.00.97. N 12

Volgende plaatsen zijn te begeven
— Maatschappelijk(e) assistent(e) voor bedrijf rond het Leuvense.
— Ervaren steno-daktylo te Brussel.
— Echtpaar, huisbewaarder, man gaat werken, voor Leuvense instelling.
Kontakt via Willy Kuijpers, Swertmolenstraat 23, 3020 Herent, tel. 016/22.96.42. N 13

— Jonge publiciteitstekenaar in orde met militaire verplichtingen zoekt passende betrekking.
— Jurist, 24 jaar, voldaan aan mil. verplichtingen zoekt passend werk.
Schrijven of tel. naar senator Wim Jorissen, Louizastraat 31, 2800 Mechelen, tel. (015)41.35.96 N14

— Wie kan jonge tipiste aan werk helpen , bij voorkeur in de streek van Aalst-Brussel ?
— Juffrouw zoekt werk als verkoopster of bediende te Brussel of omgeving.
— Juffrouw die volledige humaniora achter de rug heeft zoekt werk als bediende.
Voor deze zoekertjes, een antwoord a.u.b. aan Maurits Van Liedekerke, redaktie « Wij », tel. 02/217.97.98. N 15

Te koop : hoevetje voor ideaal buitenverblijf, groot 85 aren, gelegen op 4 km van de kust. Tel. na 20u : 059/30.08.66 (geen tussen-Bree (011/46.22.90). N 17

TE KOOP
Wegens overschakeling op een groter drukformaat, verkopen wij onze vouwmachine, FSK-Junior, model 1973. Machine is in zeer goede staat. Voor inlichtingen tel. 031/86.74.06. N 05

Voor snel en nauwkeurig **vertaalwerk !** Bel of schrijf : Bureau Herzemans-Flint, tel. 052/30.10.79, Sneppelaar 33a, 2900 Londerzeel. N 07

ZOEKERTJE

Zoeken twee tot drie groepen ervaren timmerlieden voor een bouwwerf in Duitsland, ± 80 km van Maasmechelen. Woongelegenheid of dagelijks vervoer (uitsluitend over autosnelweg) is voorhanden. Inlichtingen en voorwaarden : tel. Stan De Bruijn, Düsseldorf. Kantoor : telef. 0211/77.50.51, 's avonds 0211/78.27.15. N16

DOSFELINSTITUUT

Kursus « Politieke basiswerking en participatie op het gemeentelijk niveau »

Een goede voorbereiding op de gemeenteraadsverkiezingen.
Deze kursus omvat 4 delen en handelt over :
1. De gemeente als politieke basiseenheid vanuit Vlaams-Nationaal en federalistisch standpunt.
2. Welke noden en behoeften ontstaan in een (beleids-) programma en vertalen naar politieke werking.
3. Hoe naar buiten treden ? Aktie en propaganda.
Naast teoretische inzichten zijn er vooral praktische oefeningen en groepsopdrachten.
4. Samenvoeging en lijstvorming bij gemeenteraadsverkiezingen.

WAAR ?

ROESELARE-TIELT :
13 februari : 4de les « Propaganda ». Inleider : Geeraerts.
Plaats : Nieuw Gemeentehuis, Izegemstraat 2, Kachtem, van 20u30 tot 23u.

GRIMBERGEN :
13 februari : « Propaganda ». Inleider : Geeraerts.
Plaats : zaal Fenikshof te Grimbergen, telkens van 20 tot 22u30.

SINT-KATARINA-LOMBEEK :
21 februari : « Belang van de gemeentepolitiek » en « Een goed programma ». Inleider : De Beul.
6 maart : « Propagandavoering » en « Lijstvorming ». Inleiders : Geeraerts en Luyten.
Plaats : zaal Uilenspiegel, Kerkstraat 24, St-Kat.-Lombeek, telkens van 10 tot 16u30.

Kursus « Goed vergaderen en spreken in het openbaar »
DUFFEL : 16, 23 februari, 1, 8 en 15 maart 1976, telkens van 20u tot 22.30 uur. Een kursus voor vrouwen en bedoeld als ruggesteun voor hun werking in het verenigingsleven.
Plaats : Zaal Luna, Handelsstraat te Duffel.
Inschrijvingen : Claes Elisabeth, Ganzenkoor 6, 2570 Duffel.

DIEGEM :
18, 25 februari en 3 maart 1976 : « Spreken in het openbaar ». Vergader- en gesprekstechniek. Een kursus voor vrouwen. Kursusleider : Johan Beke, agogische stafmedewerker Dosfelinstituut.
Plaats : Kultureel Centrum te Diegem, telkens van 20 tot 22u30.
Inschrijvingen : mevr. Pannekoecke, Denonstraat 28 te Diegem, tel. 02/720.66.80.

DONDERDAG

12 FEBRUARI

BRT

13.00 Olimpische winterspelen
14.00 Schooltelevisie.
16.00 Olimpische winterspelen
18.00 Ti-Ta-Tovenaar.
18.05 Ante, de Laplander.
18.30 Tienerklanken.
19.15 Allemaal beestjes.
19.45 Nieuws.
20.25 Coronation street.
20.50 Panorama.
21.40 Standpunten.
22.05 Première.
22.50 Olimpische winterspelen
23.10 Nieuws.

NED 1

10.00 Olimpische winterspelen
11.35 Schooltelevisie.
15.00 Het kleine huis op de prairie.
18.15 Teleac.
18.45 Toeristische tips.
18.55 Nieuws.
19.05 EO-Kinderkrant.
19.30 Ot en Sien.
20.00 De schuilplaats. VS-tv-film.
21.35 Nieuws.
21.50 De schuilplaats.
22.50 Olimpische winterspelen
23.50 Nieuws.

NED 2

15.55 Olimpische winterspelen
18.45 Paulus de boskabouter.
18.55 Nieuws.
19.05 Het intieme leven van de spreeuw.
19.30 Dat ik dit nog mag meemaken.
20.00 Nieuws.
20.25 Achter het nieuws.
20.40 Ieder zijn deel.
21.10 Koning klant.
21.35 De zaak Giessen-Nieuwkerk.
22.55 Achter het nieuws.
23.30 Gedicht.
23.31 Den Haag vandaag.
23.46 Nieuws.

RTB

14.00 Schooltelevisie.
18.10 1, 2, 3... j'ai vu.
18.30 Savoir-vivre cuisine.
19.00 Paper moon.
19.25 Antenne-soir.
19.45 Nieuws.
20.15 A vous de choisir.
20.35 Les feux de la chandeleur. Film.
22.15 De filmmolen.
Aansluitend : Nieuws.

VRIJDAG

13 FEBRUARI

BRT

12.25 Olimpische winterspelen
14.00 Schooltelevisie.
18.00 Bijtje maakt een appeltaart.
18.15 Open school.
18.45 Dag aan dag.
19.10 Olimpische winterspelen
19.45 Nieuws.
20.15 De Flintstones.
20.40 Het grote avontuur. Franse komedie (1972).
22.40 Olimpische winterspelen
23.30 Nieuws.

NED 1

9.55 Olimpische winterspelen
10.45 Schooltelevisie.
11.35 Olimpische winterspelen
18.45 Kortweg.
18.55 Nieuws.
19.05 De Van Speykshow.
21.35 Nieuws.
21.50 Olimpische winterspelen

NED 2

18.45 Paulus de boskabouter.
18.55 Nieuws.
19.05 Nationale hitparade.
20.00 Nieuws.
20.25 Mountiesshow.
21.25 Gebroeders Hammond.
22.15 Televizier magazine.
23.00 Bert Kaempfert in koncert.
23.45 Nieuws.

RTB

12.25 Olimpische winterspelen
14.00 Schooltelevisie.
18.10 1, 2, 3... j'ai vu.
18.30 Sept sur sept.
19.00 Godsdienstige uitzending.
19.30 Antenne-soir.
19.45 Nieuws.
20.15 Neuf millions neuf.
21.30 Olimpische winterspelen
23.00 Nieuws.

ZATERDAG

14 FEBRUARI

BRT

11.45 Olimpische winterspelen
14.00 Doe mee.
14.30 De grappenmaker. Britse komedie (1952).
16.00 Open school.
17.30 Olimpische winterspelen
18.00 Ti-Ta-Tovenaar.
18.05 Vroem. Korte film.
18.20 Robinson Crusoë. Italiaanse animatiefilm.
19.45 Nieuws.
20.15 Wies Andersen-show.
21.15 Terloops.
22.00 Olimpische winterspelen
22.50 Nieuws.

NED 1

10.00 Teleac.
15.30 Nieuws.
15.32 Weet je wel.
15.45 De holle bolle boom.
16.30 Stuif-es-in.
18.45 TV-info voor Marokkanen
18.55 Nieuws.
19.05 Toi, toi, toi bij Ted.
20.40 Eddy go round show.
21.35 Nieuws.
21.50 Lied van de week.
21.55 Farce majeure.
22.25 Misdadigheid in onze ruimtelijke ordening.
22.50 Olimpische winterspelen
23.50 Nieuws.

NED 2

9.00 Olimpische winterspelen
18.45 Paulus de boskabouter.
18.55 Nieuws.
19.05 Peppi en Kokki.
19.20 Q en Q.
19.50 't Zand.
20.00 Nieuws.
20.25 De nieuwe Berend Boudewijn-kwis.
22.00 Brandpunt.
22.40 Er zit muziek in.
Aansluitend : Nieuws.

RTB

9.30 Des machines, des maîtres, des élèves.
10.30 Comment allez-vous ?
12.00 Tele-régions.
13.00 Olimpische winterspelen
14.00 Entrée libre.
14.30 Landbouwmagazine.
14.45 Interwallonie.
16.30 Initiation à la guitare.
17.00 Follies.
17.45 A vos marques.
18.55 Les Pilis.
19.00 Spectacles.
19.30 Antenne-soir.
19.45 Nieuws.
20.15 Le jardin extraordinaire.
20.45 Chisum. Western.
22.30 Si l'on chantait.
Aansluitend : Nieuws.

ZONDAG

15 FEBRUARI

BRT

9.00 Doe mee.
9.30 Open school.
10.00 Eucharistieviering vanuit Duffel.
11.00 Konfrontatie.
12.00 Weekjournaal.
12.30 Dag aan dag.
12.55 Olimpische winterspelen
14.45 Open school.
15.15 Labyrint.
17.15 Sesamstraat.
17.40 Muziekwedstrijd
18.45 Ti-Ta-Tovenaar.
18.50 De gelukkige prins. Tekenfilm naar Oscar Wilde.
19.15 Openbaar kunstbezit.
19.45 Nieuws.
20.00 Sportweekend.
20.30 Droom en lot van Carmei. Over het ontstaan van deze opera van Georges Bizet.
21.55 Vincent Price. De koning van de griezelfilm.
22.20 Nieuws.

NED 1

11.00 Eucharistieviering.
14.00 Teleac.
17.00 Vesper.
17.30 De wilde ganzen.
18.15 Teleac.
18.55 TV-info voor Turken.
18.15 Teleac.
19.00 Nieuws.
19.05 Derrick.
20.05 Muziek uit duizenden.
20.55 De verrassing. TV-spel.
21.35 Aktua special.
22.20 Theo Olof prezenteert.
22.45 Humanistisch verbond.
23.05 Nieuws.

NED 2

12.55 Olimpische winterspelen
16.00 Nieuws.
16.02 Sesamstraat.
16.27 Olimpische winterspelen
18.25 Woord voor woord.
18.30 Paulus de boskabouter.
18.35 Roques Rock.
19.00 Panoramiek.
19.15 Studio sport.
20.00 Olimpische winterspelen
21.30 Nieuws.
21.35 Frontaal.
22.35 Het andere toneel.
23.00 Nieuws.

RTB

10.10 Indépendants, à votre service.
10.30 Ulysse.
11.00 Israëlitische uitzending.
12.00 Faire le point.
13.00 Nieuws.
13.05 Concertissimo.
13.30 Olimpische winterspelen
14.30 Au delà de l'horizon.
15.20 Calimero.
15.25 Visa pour le monde.
17.05 Sportuitslagen.
17.15 Olimpische winterspelen
18.40 Gulp.
18.45 Sportweekend.
19.30 Antenne-soir.
19.45 Nieuws.
20.15 Suggestions.
20.20 L'Odyssee.
21.10 Dossier F.
22.00 TV 7 Club.
23.00 Nieuws.

MAANDAG

16 FEBRUARI

BRT

14.00 Schooltelevisie.
18.00 Ti-Ta-Tovenaar.
18.05 Klein, klein kleutertje.
18.20 Wij saampjes.
18.45 Open school.
19.15 Sporttribune.
19.45 Nieuws.
20.15 Rad der fortuin.
21.00 Edward VII.
21.50 Nieuws.
22.10 De bewustwording. Italise film (1974).

NED 1

18.15 Teleac.
18.55 Nieuws.
19.05 Nee, eerlijk niet.
19.30 De tijd stond even stil.
21.35 Nieuws.
21.50 NCRV-springtrofee 75-76
22.40 Tot besluit.
22.45 Simbiose.
22.50 Nieuws.

NED 2

18.45 Paulus de boskabouter.
18.55 Nieuws.
19.05 The lone ranger.
19.30 In Londen staat een huis.
20.00 Nieuws.
20.25 Rondje karnaval.
21.30 Pepper.
22.20 Aktua TV.
23.00 Nieuws.

RTB

14.00 Schooltelevisie.
18.10 1, 2, 3... j'ai vu.
18.30 TV-Femmes.
19.00 Katoliek-godsdienstige uitzending.
19.30 Lundi-sports.
19.45 Nieuws.
20.15 Rendez-vous avec une fille seule. VS-film (1971)
21.50 Wetenschappelijk magazine.
Aansluitend : Nieuws.

DINSDAG

17 FEBRUARI

BRT

14.00 Schooltelevisie.
18.00 Ti-Ta-Tovenaar.
18.05 Wickie, de Viking.
18.30 Open school.
19.00 Kom op je verhaal.
19.45 Nieuws.
20.15 Dwaallichtjes. Liedjesprogramma.
21.35 De stille kracht. TV-spel naar Couperus.
22.55 Nieuws.
23.10 Schooltelevisie : seksuele opvoeding.

NED 1

11.10 Schooltelevisie.
18.15 Teleac.
18.45 TV-Info voor Spanjaarden
18.55 Nieuws.
19.05 De O-show.
19.45 Father Brown.
20.40 Voor een briefkaart op de eerste rang.
21.35 Nieuws.
21.50 Afrikaans dagboek.
23.00 Nieuws.

NED 2

18.45 Paulus de boskabouter.
18.55 Nieuws.
19.05 Boy Dominic.
19.30 Tweekamp.
20.00 Nieuws.
20.25 Sam.
21.20 Mini-voetbalshow.
22.10 Hier en nu.
22.50 Koorzang Alkmaar-Bath.
23.00 Den Haag vandaag.
23.15 Nieuws.

RTB

14.00 Schooltelevisie.
18.10 1, 2, 3... j'ai vu.
18.30 Seniorama.
19.00 La barbe à papa.
19.30 Antenne-soir.
19.45 Nieuws.
20.15 Regan.
21.10 Qui de droit.
22.10 Flonsflons. Een Bretoense groep.
Aansluitend : Nieuws.

WOENSDAG

18 FEBRUARI

BRT

16.30 Tip-Top.
17.45 Ti-Ta-Tovenaar.
17.50 Gans de gemeente.
18.50 Star Trek.
19.45 Nieuws.
20.15 Nationale loterij.
20.20 Bestchuldigde, sta op. De zaak Arabelle Fourier
22.15 Première-magazine.
23.05 Nieuws.

NED 1

9.30 Schooltelevisie.
15.30 Wat heet oud ?
16.15 De rode autobus.
17.00 Wickie, de Viking.
18.15 Teleac.
18.55 Nieuws.
19.05 Van gewest tot gewest.
19.50 Politieke partijen.
20.00 Nationale finale songfestival.
21.35 Nieuws.
21.50 Den Haag vandaag.
22.05 Panoramiek.
22.35 Studio sport.
23.00 Sprekershoek.
Aansluitend : Nieuws.

NED 2

18.45 Paulus de boskabouter.
18.55 Nieuws.
19.05 Jouw beurt.
19.30 Kenmerk.
20.00 Nieuws.
20.25 Socutera.
20.30 Televizier magazine.
20.50 Columbo.
22.05 Ik wil geen kind (meer).
22.30 Het klavecimbel, een nieuwe liefde.
23.00 Nieuws.

RTB

14.00 Schooltelevisie.
16.45 Feu vert.
18.25 Tempo.
18.55 Barbapapa.
19.00 La barbe à papa.
19.25 Antenne-soir.
19.45 Nieuws.
20.15 Contacts.
20.20 Olimpische winterspelen
21.20 L'Enfant et nous.
22.50 Nieuws.

FILMS

Donderdag 12 februari — RTB — LES FEUX DE LA CHANDELEUR (1972)

Poging van een gescheiden vrouw om haar hertrouwde ex-echtgenoot voor zich te winnen. Sentimentele film die door een opeenstapeling van gemeenplaatsen in melodramatisch-karikaturale overdrijvingen vervalt.

Vrijdag 13 februari — BRT — HET GROTE AVONTUUR (1962)

Film van Claude Lelouch met een goede akteursregie, originele gags en vooral spontaneïteit. Wat een penetrante, burleske komedie had kunnen worden over het eigentijds verschijnsel van de politieke chantage, is slechts een oppervlakkige film geworden. Met Lino Ventura en Jacques Brel.

Zaterdag 14 februari — RTB — CHISUM (1970)

Stevige western van Andrew McLaglen, met de romantiek, de traditionele verhaalspatronen en karakterschildering van vroeger. De film wordt bijna uitsluitend gedragen door John Wayne in topvorm.

Zondag 15 februari — BRT — CARMEN

Dokumentaire film over het ontstaan van deze opera, over de tragedie van Bizet en over de repetities en opvoering van « Carmen » in Hamburg. In een merkwaardige regie van Christopher Nupen.

Maandag 16 februari — BRT — DE BEWUSTWORDING (1974)

Psychologische film van de Italiaan Ermanni Olmi. Centraal staat een geboorte, maar hoofdzaak zijn feitelijk de omstandigheden waarin deze plaatsgrijpt. Vol poëzie van het alledaagse leven.

Onder het motto « verstarring of vernieuwing » richt de Volksunie op 22 februari haar derde dialoogdag in, rond de plaats, de funktie en het funktioneren van de vakbond in een demokratische samenleving.
Naar aanleiding hiervan gingen we even praten met de voorzitter van deze dialoogdag, senator M. Coppieters.

DE VAKBOND IN ONZE SAMENLEVING

Senator, waarom een dialoogdag over de vakbond ?

« Sinds jaren, en nu vooral aan de hand van de ekonomisch-sociale feiten uit het VU-dossier Vlaanderen, horen wij regelmatig op onze kaderbijeenkomsten en volksvergaderingen de opmerking : « Ja goed, we zijn volledig akkoord met de diagnose, maar u hebt geen sociale organisaties, geen vakbond om er iets aan te doen ! ». In de huidige konstellatie is het immers zo dat onze leden en simpatisanten, via hun vakbond waarop zij beroep doen voor de verdediging van hun belangen als werknemer, door de feitelijke binding van deze organisaties met de traditionele partijen, **onvrijwillig** een zekere macht toespelen aan onze politieke tegenstrevers ».

Wie zijn die politieke tegenstrevers ?

« Het spreekt vanzelf dat de vakbonden op zich hier niet worden geviseerd — maar in het Belgische stelsel met zijn sisteem van de drie erkende representatieve vakbonden is er de duidelijke politieke binding van deze drie grote bonden met de drie traditionele partijen die tussen haakjes gezegd, de ekonomische en sociale opgang van Vlaanderen niet hebben verwezenlijkt en zich altijd als unitaristen hebben opgesteld ».

Deze vaststelling, is dit een bewijs van de nog altijd bestaande, en op dit ogenblik wellicht toenemende, verzuiling van de Belgische samenleving ?

« Hier moet ik even verwijzen naar onze dialoogdag van Leuven over het kultuurbeleid, waar wij dit zelfde mechanisme van verzuiling hebben kunnen vaststellen bij de nieuwe wetten en dekreten, waar inspraak en geld hoofdzakelijk toevloeit aan de grote kultuurverenigingen, met duidelijk ideologische achtergrond en politieke bindingen. In de laatste tijd stellen wij dus een toenemende politizering vast, in een sektor die er vroeger aan ontsnapte. Wat de vakbonden betreft is de toestand als volgt :

● de liberale vakbond (ACLVB) die niet representatief was werd representatief op een moment dat de PVV aan de regering deelnam doordat het kriterium van ledental aan de maat van de liberale vakbond aangepast werd (50.000 leden).

● in het ACV is de toestand duidelijk De politieke vrienden zijn de CVP-mandatarissen, duidelijk te herkennen op de CVP-lijsten en door het ACW als politieke spreekbuis van de kristelijke arbeidersbeweging, voorgedragen.

● voor het ABVV is het zo dat deze vakbond via de gemeenschappelijke aktie, aan BSP-politiek doet. De grote politieke stellingen van de BSP worden trouwens door het ABVV bepaald, met een strak Belgische opstelling, soms zelf ten nadele van de Vlaamse arbeiders ».

Voelt u zich bij al deze vaststellingen niet een beetje als een machteloze toeschouwer ?

« Neen, helemaal niet. De VU wil een duidelijke analyse maken van de verzieking van de Belgische politiek. In een gezonde demokratie moet er een duidelijke scheiding zijn tussen vakbonden en politieke partijen. De VU streeft naar het verwezenlijken van een vrij en zinvol sindikalisme ».

Op de dialoogdag wordt waarschijnlijk over dit nieuwe sindikalisme gehandeld ?

« Inderdaad. Er zal door een socioloog en een jurist een analyse gegeven worden van de feitelijke toestand qua vakbondswerking op dit moment. We zijn overtuigd dat een partij als de VU in het proces van ontzuiling en bevrijding heel wat kan verwezenlijken. Op 22 februari zullen wij de vraag trachten te beantwoorden hoe een politieke partij, zonder op het terrein van de vakbond te treden, strukturen en voorwaarden kan scheppen om tot een vrije en zinvolle vakbondswerking te komen. Naast de belangrijke referaten, is er het werk in 3 werkgroepen ».

Wat is het onderwerp van de drie werkgroepen ?

« Ten eerste **de sindikale vrijheid** met o.m. het probleem van de erkenning, representativiteit en monopoliepositie van de grote vakbonden. Het gekende gevolg dat deze erkende vakbonden alleen kunnen meespreken in het verregaand overlegsisteem dat na 1945 werd ontworpen komt hier zeker ter sprake. De steeds maar toenemende inmenging in praktisch alle levensdomeinen — denken wij maar aan vertegenwoordiging in RIZIV, opeisen van permanente vorming voor de werknemers enz. is aktueel.
Ten tweede **de demokratie binnen de vakbond** in tegenstelling met wat we in andere EEG-landen vaststellen, bestaat er bij ons heel wat minder demokratie en open besluitvorming in de vakbond. Een ACV- en ABVV-lid weet veel minder van zijn vakbond dan een lid van een ondernemingsraad van een bedrijf. De vakbonden worden te veel centralistisch geleid en lopen het gevaar te verworden tot bureaukratiën, vandaar het verschijnsel van groeiende vervreemding tussen militanten en top.
En ten derde **de vakbond en de politieke partijen.** Het is duidelijk dat de vakbond een politiek programma moet hebben, waarop het politiek beleid een antwoord moet geven. Maar door inkapseling van vakbond loopt deze het gevaar te verstarren en de vernieuwing van ons arbeidsbestel te remmen. Bedoeling van deze sektievergaderingen is te komen tot zinvolle aktievelden, waarop de partij kan werken in de richting van ware vrijheid en zinvolle machtsverwerking ».

Komen de vakbonden op deze dialoogdag zelf aan het woord ?

« De VU wenst een konfrontatie met de vakbonden zelf. Daarom dat **alle** vakbonden, werkzaam in het Vlaamse land, verzocht werden aan het namiddagpaneel deel te nemen, in een open en positieve geest. Zowel het ACV, ABVV, ACLVB, AVVS, Kartel van Onafhankelijke sindikaten, Nationale Konfederatie van het Kaderpersoneel worden op dit gesprek verwacht ».

Zal aan deze verwachting beantwoordt worden ?

« Van één grote vakbond hebben wij nu reeds een formele weigering gekregen. Wij hopen dat de andere traditionele vakbonden geen verstek zullen laten ».

Nog een laatste vraagje, voorzitter, is deze dialoogdag een « vrijblijvende » gebeurtenis voor de partij ?

« Ik moet er op wijzen dat dialoogdagen geen kolloquia of studiedagen zijn, maar open ontmoetingen met de betrokken milieus rond een afgebakend onderwerp, evenwel zonder kongresbesluitvorming. Via inspraak van de basis en met volkomen open oog en oor willen wij komen tot oriënteringen en beleidslijnen voor de partij. Vandaar dat zo'n dialoogdag besloten wordt met een rede van de partijvoorzitter ».
Verwacht gij veel volk op 22 februari ?
« Daar moet ik niet aan twijfelen, vooral dezen die al jaren morren dat de VU van de vakbond niet wil weten, worden stellig verwacht ».

LUTGART DE BEUL,
Studiedienst.

INSCHRIJVING

Ondergetekende .....

Adres .....

★ neemt deel aan de « dialoogdag » van 22 februari en wenst de tekst van de rapporten te ontvangen.

★ neemt deel aan werkgroep .....

★ schrijft in voor het middagmaal.

★ wenst een kinderoppas voor ..... kinderen, van ..... jaar.

Handtekening

.....

★ Schrappen wat niet past a.u.b.

★ opsturen naar VU, Voldersstraat 71, 1000 Brussel.